"LIETUVA" SAVAITINIS LAIKRAŠTIS
Išeina kas Pětnyčia, Chicago, Ill.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose..... $2.00
Kanadoje ir Mexike..... 2.50
Kitose viešpatystėse..... 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų kainos kiausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Yearly Subscribtion rates:
In the United States..... $2.00
Canada and Mexiko..... 2.50
To Foreign Countries..... 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Nr. 44 CHICAGO, ILL., PENKTADIENIS 4 d. Lapkryčio (November), 1910 m. Metas XIX

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd. 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Maskolijos valdžia persekioja ne tik jai nepatinkančius, bet ir jai tarnaujančius laikraščius. Dabar teisman patraukti redaktoriai, žinoma ir išleidėjai, dviejų Stolypinui labai malonių laikraščių — "Novoji Vremia" ir juodašimčių lygos laikrakščio "Russkoje Znamia" už straipsnius apie Maskolijos krantų tvirtoves. Abudu laikraščiai apkaltinti už išdavimą Maskolijos atsigynimo paslapčių. Reakcijonieriškasis laikraštis Novoje Vremia laikomas valdžios organu, nes per jį tankiai ji garsina savo pažiūras, jas apgina, tas laikraštis retai kvitikuodavo Stolypino darbus, viskas buvo geru, ką Stolypinas darė, nors jo darbai tankiai ir neprotingi ir nedori budavo. Dabar gi Stolypinas tokį savo užtarėją leidžia teisman atiduoti. "Ruskoje Znamia" gi tai organas caro numylėtos "Lygos tikrųjų Maskolių". Jis labiausiai siundo valdžią prieš ne maskoliškuosius ukėsus ir valdžia tankiausiai tų siundymų klauso; kartais siundymus talpino susitaręs su valdžia. O čia dabar ir tokius valdžios draugus ir apginėjus ji pati teisman atiduoda. Mat dėkingumo, turbut, pas Maskolijos valdininkus visai nėra.

Caro paliepimu atstatytas nuo vietos vyriausiasis muitinių perdėtinis Finlandijoj, Boisman. Gal jo vietoj bus paskirtas koksai maskolius biurokratas. Jam užmeta, buk jis nepaklausė caro prisakymo, kad iš svetur nebūtų įleidžiami Finlandijon ginklai. Ar Boisman ištikro nepaklausė caro, nežinia; greičiausiai caras nori svarbesnius urėdus Finlandijoj apsodyti tikrais maskoliais, todėl ir kabinasi prie Finlandijos augštesnių urėdninkų. Iš tikro jų padėjimas dabar ne vertas pavydėjimo. Iki šiol jie klausė ne caro paliepimų, bet Finlandijos seimo nutarimų; caras į Finlandijos valdymo budą negalėjo kištiesi, o jau maskoliškieje ministeriai nei jokių paliepimų davinėti negalėjo.

Jaigu caro paliepimu uždrausta Finlandijon ginklus gabenti, tai matyt, maskoliškiejie ministeriai mano, kad dėl siaurinimo Finlandijos gyventojų tiesų, jie gali prieš Maskolijos valdžią sukilti ir bandyti nuo negeistinų globėjų pasiliuosuoti. Maskolijos valdžia, pradėdama kur nors persekioti žmonis, drauge su tuom nuo gyventojų atima ginklus. Taip darė prieš paskutinį lenkų sukilimų Lenkijoj ir Lietuvoj. Taip jau darė ir Kaukazo kalnuose, kur žmones nuolatai ginklus nešioja. Bet kalniečiai dėl uždraudimo ginklus nešioti be mažo nesukilo, todėl valdžia nusileido, nes suvaldyti kalniečius, gyvenančius sunkiai pricinamuose kalnuose ne būtų lengva. Jaigu dabar caro valdžia bijosi ingabenimo ginklų Finlandijon, tai, matyt, ji ne mano liautiesi naikinimo ten gyventojų laisvės, bet mano išnaikinti viską, ką gyventojai turėjo, išnaikinti augštą Finlandijos kultūrą ir apšvietimą, nupuldyti ją taip, kad ne stovėtų augščiau už kraštus tikrų maskolių apgyventus. Tamsunų ruja mat apšviestų žmonių neužkenčia, todėl, jaigu tik gali, stengiasi apšvietimą naikinti, o drauge su tuom naikina ir žmonij gerovę.

Pasitraukė nuo vietos vienas iš svarbiausių Maskolijoj tamsos palaikytojų — apšvietimo ministeris Schwarz. Ilgus metus budamas apšvietimo ministeriu, jis darė vsiką, kas tik buvo jo galėj, kad mokyklos šviesos platinti negalėtų; stabdė, kiek jo menkas protas leido, rengimą naujų mokyklų ir visko, kas tik apšvietimą platinti galėjo. Bet iš jo pasitraukimo gyventojams nedidelė nauda, nes jo vietą užėmė toks jau žmogus — profesorius Maskvos biurokratų augyklos, Mikolojaus Leceaus, Kasso. Jį carui nurodė Stolypinas. Tas jau rodo, koks bus naujasis Maskolijos apšvietimo ministeris. Jis, taip kaip ir pasitraukęs nuo vietos Schwarz, ne šviesą skleis, bet stengsis palaikyti tamsą. Persikeitė tik žmonės, bet sistemas lieka tas pats.

PORTUGALIJA.

Iš Portugalijos ateina ne labai linksmos naujienos. Respublikoniškai valdžiai atsieina kovoti ne tik su savo priešais, kurie dar atvirai ne pasirodo, bet ir su savo šalininkais ir buvusiais padėtojais. Mat prieš revoliuciją revoliucijonierių organizatoriai sau prilankiems žmonėms išdalino ginklus, bet revoliucijai pasibaigus, daugelis ginklų ne sugrąžino, susiorganizavo į plėšikų burius ir dabar užpuldinėja ant ramių gyventojų, plėšia jų turtus ir žemina valdžios gerą garbę. Su tokiais valdžia ir nenorėdama, turi kovoti. Lisabonoj buvo jau kruvini susirėmimai kariumenės su ginkluotų plėšikų buriais. Po revoliucijai mat visur tvarka ir ramumas ne greitai ateina; netvarka visur po tokių atsitikimų dar ilgai laikosi.

Popiežiaus atstovas Tonti, pasitraukęs dėl vaikymo zokoninkų iš Portugalijos, atkako Ryman ir tuojaus nusidavė pas popiežių išaiškinti jam dabartinius prietikius Portugalijoj.

20 spalių dieną Lisabonoj suėmė buvusį Portugalijos ministerių pirmininkų Franco. Jis buvo ministerių pirmininku laike užmušimo karaliaus Carloso ir galima sakyti, savo žiaurumu ir pagimdė užmušimą. Franco pastatė 200000 dol. kaucijos ir tapo paleistas. Išėjus jam iš teismo, prieš triobą susirinkę žmonės pasveikino jį švilpimu ir koliojimais. Jam užmeta, jog jis, budamas ministerių pirmininku, išleido 70 priešingų teisėms savo padavadijimų ir kad išmokėjimui karaliaus skolų, iš iždo paėmė 500000 dol.

Ispanijos sostinėn atėjo žinia, buk Portugalijoj susekė kariumenės suokalbį prieš respublikoniškų valdžią ir buk suėmė 32 prie suokalbio prigulinčius oficierius. Žinia ta vienok iki šiol iš kitų šaltinių ne patvirtinta. Bet jaigu tai teisybė, tai jauną Portugalijos respubliką laukia dar daug nesmagumų. Tas rodytų, jog kariumenė neužganėdinta ir ji gali sukilti. Kariumenės viršininkams labiausiai nepatinka, kad nors revoliucijoj kariumenė svarbiausią lošė rolę, jai pasibaigus, jie tapo į šalį nustumti, valdžią paėmė civilistai.

PIETINĖ AMERIKA.

Pietinėj Amerikoj, respublikoj Uruguay kilo revoliucija. Provincijose visur yra daugiau revoliucijonierių, tik krašto sostimėj, mieste Montevideo tvirtai laikosi prezidento šalininkai. Valdžia griebiasi mieste kuo didžiausio žiaurumo, areštuoja pulkais nužiurėtus žmonis ir kemša juos į kalėjimus.

Į provinciją išsiųsta valdžiai ištikima kariumenė, kuri turėjo jau kruvinus susirėmimus su revoliucijonieriais, bet nežinia, kaip tie susirėmimai pasibaigė, nes telegrafų vielos visur nupiaustytos, išardyti geležinkeliai. Valdžios atstovai cenzuruoja net į užsienius sunčiamus telegramus, nuo savo šalininkų slepia tikrą padėjimą, ypač gi savo nuotrotas susirėmimuose. Bet kad valdžia pati jaučia savo silpnumą, tą geriausiai rodo aštri cenzura telegramų.

JUNGTINIAI VALSČIAI ŠIAURINĖS AMERIKOS.

Nors Amerikos pašto instaigos negali būti paveikslu kitiems kraštams, bet jų užlaikymas tautai gana brangiai atsieina. Pašto inplaukimų nepakanka, kas metai buvą didelis nepritėklius. Kad tą nepriteklių sumažinti prezidentas Taft rengia kongresan manifestą, kuriame nurodo, jog reikia panaikinti pigų laikraščių siuntinėjimą. Dabar mat svaras laikraščių eina už 1c. Prezidentas mano, jog literatišką laikraščių dalį galima už 1c. siutinėti, bet už apgarsinimus talpinamus laikraščiuose reikia imti brangiau. Sulyg prezidento sumanymo, laikraščių leidėjai pašto perdėtiniams turės priduoti vieną laikraščio exempliorių, o tie pasvers literatišką ir apgarsinimų dalį ir nuspręs, kiek reikia mokėti.

Šito vienok sumanymo praktišku negalima vadinti, nes jis ir laikraščiams bus painus ir pašto urėdninkams daug darbo užduos. Reiks priimti daugiau urėdninkų, ir tie piningai, kuriuos užmokės laikraščių leidėjai eis užlaikymui naujų urėdninkų, o paštas, kaip turėjo nepriteklių, taip jo ir nenusikratys.

PRANCŪZIJA.

Socijalistai stengėsi priversti Prancūzijos ministerių pirmininką Briandą pasitraukti nuo vietos. Užmietė jam, kad jis mynioja teises, peikė jo sauvališką pasielgimą laike geležinkelininkų streiko. Briande vienok išsiteisino ir gavo parlamento pritarimą, nes dauguma parlamento atstovų laike streiko išleistus padavadijimus pripažino atsakančiais. Tik dėl tų padavadijimų apsiėjo Prancūzijoj be kraujo praliejimų.

Prancūzai vėl gali pasidžiaugti, kad jų nykimas pasiliovė. Pernai mat mirčių skaitlius buvo didesnis negu gimimų; šiemet išpuolė jau daug geriau, šiemet gimimų buvo jau daugiau negu mirčių. Bet su besidauginimų prancūzai visgi negali vokiečių pavyti.

IŠ LIETUVOS,

IŠ VILNIAUS.

Vilniaus marijavitai atidaro Vilniuje skaitymo, rašymo ir rankų darbo mokyklą pagal programą Vilniaus valdiškosios blaivybės globėjų komiteto.

Miesto valdyba pranešusi gubernatoriui, kad miesto veterinoras p. Bakūnas apsiėmęs ir jau pradėjęs naikinti žiurkes miesto veterinarų stotyje.

— Viltis —

Šeštadienį "Rūtoj" buvo vakaras su dainomis ir deklamacijomis. Pirmą kartą ant "Rūtos" scenos pasirodžiusi p. V. Palavinskaitė (soprano) savo maloniu balsu ir gražiu, taisyklišku dainavimu suteikė susirinkusiems tikrai artistišką smagumą. Rankų plojimams nebuvo galo. Tai-pat gerai dainavo ir p. Matulevičius (baritonas). Jo dainų įspudį kiek gadino ne visai tikęs akompaniamentas. Geros buvo ir deklamacijos.

Į vietą atsisakiusio atstovauti Korvin-Milevskio, Vilniaus gubernijos dvarininkai išrinko dvarininką Aleksandrą Chominskį, o jam dėl bent kokių priežasčių pasitraukiant, į kandidatus buv. atst. Korvin-Milevskį.

Vilniaus pavieto žemės tvarkomoji komisija ketina paskirti 222 rubl. 65 kap. įtaisymui dviejų pavyzdingų ūkių: Vornienų valsčiaus Brzozovkos sodžiuje ir Musnikų valsčiaus Meilunų sodžiuje.

Ta pati žemės tvarkomoji komisija ketina auginti jaunus vaisių medžių čiepus, jų išdalijimui tarp sodiečių. Tuo tikslu ž. tvarkomosios komisijos narys dvarininkas Senkevičia duoda žemės gabalėlį savo Raudondvaryje.

— Lietuvos žinios —

IŠ KAUNO.

Vyresnysis 2 kl. "Saulės" mergaičių mokyklos ant Žaliojo Kalno (seminarijėlės) mokytojas p. J. Poderys patvirtintas lietuvių kalbos mokytoju Kauno vyrų gimnazijoje. P. Urbonas

— Viltis —

Šiemet beveik visose mokyklose mokinių skaitlius žymiai padidėjo. Tuo tarpu lietuvių kalbos išguldoma ikišiol nebuvo; tik šiomis dienomis teko išgirst, kad vyrų gimnazijoje būsiąs lietuvių kalbos mokytojų p. Poderys, o p. Losickaitės moterų gimnazijoje p. Urbonas, — "Saulės" dviklesių mokytojai. Šiuodu vyru parodė nemažą pilietišką drąsumą — mokytojaut beveik be piningiško atlyginimo. Kauno lenkai moksleiviai mokosi savo prigimtos kalbos už visuomenės sumestus piningus; lietuviai gi moksleiviai privalo tuštint ir taip nepilnas savo kišenes nes už lekcijų lankymą mokama 6 rubliai; Lietuvių visuomenei tai nerūpi; link to ji kurčia. Nerangumas matomas visose šakose. Kad ir, sakysim, p. Naujalio kningyno uždarymas. Lenkas lietuviškomis kningomis verčiasi, o lietuvis negali, nes lietuviai gryna sąžine apsieina be jo: pas lenką ir arčiau, ir maloniau. P. Naujaliui kningyną likvidavus, belieka tik vienas grynai lietuviškas kningynas, p. Onos Vitkauskytės, neskaitant visokių bogomazų dėl patrijotizmo išstačiųsių lietuviškus parašus ant iškabų. A. P.

— Viltis —

KAREIVIJON ŠAUKS.

Šį rudenį iš Ukmergės miesto: Ukmergėje lapkričio 11 d., iš valsčių: Kupiškio, Virbališkio, Subaičiaus, Puponių ir Alotų ir miestelių: Kupiškio, Svėdasų ir Subačiaus.

Kupiškyje lapkr. 15 d. iš valsčių: Anykščių, Kurklių, Kavarsko, Raguvos, Troškūnų ir Indrioniškio ir miestelių: Anykščių, Kavarsko, Raguvos, Kurklių, Traupės, Troškūnų ir Viešintų.

Ukmergėje spalių 29 d., iš valsčių: Utenos, Vyžuonų, Užpalių, Debeikių ir Aluntos ir miestelių: Utenos, Užpalių, Debeikių, Skėmonių ir Vyžuonų.

Utenoje spalių 21 d., iš valsčių: Vėprių, Vaitkuškio, Žemaitkiemio, Kastantinavo, Pagirių, Siesikų, Taujėnų ir Šėtos ir miestelių: Šėtos, Pažėlvės, Taujėnų ir Balninkų — Ukmergėje lapkr. 5 dieną.

Raseinių auskr. Raseiniuose lapkr. 1 ir 8 d., Tauragėje — spalių 15 d. ir Šilelyje — spalių 23 dieną.

— Viltis —

IŠ LIESNITSTVOS VALSČ.

Naumiesčio pav., Suvalkų gub.

(Nuo mūsų korespondento).

8 spalio Būblelių kaime buvo valsčiaus sueiga. Žmonių prisirinko gana daug nes buvo svarbūs reikalai.

Labiausiai valstiečiai žingeidavo patirti, kas bus su kelių taisymais; nes pavieto viršininkas jau nuo pat pavasario užsipuola ant visų Naumiesčio pavieto valsčių: Liesnitstvos, Šilgalių, Griškabūdžio, Šintautų, Bliuviškių ir kt., pilti kelius II skyriaus, t. y. vieškelius, žvyru, smiltimis arba kloti akmenimis, vienu žodžiu, visus paprastus kelius paversti plentais. Jis pasirėmė užtvirtintu Varšavos General-Gubernatoriaus vietinės kelių taisymo komisijos nuomone. Ton komisijon renkami atstovai ir nuo valstiečių ir turi jie didžiumą balsų. Nuo Liesnitstvos valsčiaus išrinktas Kubilių kaimo ūkininkas vokietis Holzhaus. Dabar pažiūrėkime kaip tie atstovai puikiai darbuojasi. Užklausti valdžios: "ką reikia daryt, kad keliai būtų visuomet pereinami", jie atsakė, jog reikia paversti juos plentais, ir dar pridūrė, jog Naumiesčio pavieto ūkininkai gyvena turtingai, pertai galės atlikti minėtąjį darbą. Gubernatorius ir General-Gubernatorius tą sumanymą patvirtino. Ištikro būtų geras daiktas, jai keliai visą metą būtų pavažiuojami.

Bet dabar pažiūrėkime, kokia nepakeliama našta gula ant valstiečių ūkininkų sprando. Žvyro, smilčių mus valsčiuje užtektinai nė už pinigus negalima gauti. O tos medegos reikia išpylimui 40 verstų vieškelių. Akmenų būt galima gauti, tik už kokių 6—7 mylių ir tai už brangia kainą. Valstiečiai, matydami, jog tą darbą jokiu būdu negalima atlikti, per sueigas jau kiek kartų vienbalsiai atsisakė atlikti.

Taip pasielgė valstiečiai ir visuose kituose Naumiesčio pavieto valsčiuose. Bet valdžia to nepaiso ir apskaitė tam tikrą pinigų sumą išjieškoti iš valsčių dėl netaisymo kelių. Vienas varstas, pagal apskaitymą, atseitų 1982 rubliai, tokiu būdu visi keliai valsčiuje kainotų 79,280 rublių, be kasmetinio tų kelių taisymo. Esant valsčiuje apie 29.000 margų žemės, atseitų nuo margo veik po tris rublius. Ir tas mokestis visai bereikalingas, nes bendruose Rosijos valstijos įstatuose niekur nėra pasakyta, jog vieškelius turi pats valstiečiai perdirbti į plentus. Juk mokama ir dabar kelpiningiai po 15% kasmet nuo padūmės ir žemės mokesčių. Matyt tie pininingai eina ne plentų taisymui, bet į bedugnes valdininkų kišenes, nes ant plento einančio nuo Naumiesčio į Šakius pusketvirtos mylios ilgio išleista beveik milijonas rublių, o kelias pavasarį ir rudenį nepaeinamas. Tas sumanymas tai tik sauvalė vietinės administracijos. Valstiečiai sako: "jaigu reiks mokėti, tai nevienas turėsime išeiti iš gyvenimo". Vienok per šią sueigą, valstiečiai nutarė skųstis senatui ir ministerijai. Kituose Suvalkų gub. pavietuose tokių naujienų visai negirdėti. Dar buvo sueigai pasiulyta penkta mokykla Meištų kaime, bet valstiečiai nuo jos griežtai atsisakė, nes sako: "jau męs ir taip neišsimokėsime tų mokesčių". Vaitas pagarsino, jog valdžia už laikymą ginklų baus 500 rublių, arba trims mėnesiais kalėjimo. Kuomet vagis ir plėšikai ateina apsiginklavę, tai žmogus ginkis su kumščia! Taipgi bus baudžiama už visokius nekaltus susirinkimus, pasilinksminimus, padarytus be valdžios leidimo ir už priešingą agitaciją rusiškai kalbai.

Sueigoj girdėjosi papeikimai vaito už savarankišką naujų keturių mokyklų tvarkymą, nesiklausiant valstiečių mokyklų komiteto nuomenės.

Pasiųlius dėti piningus užlaikymui ketvirto žemsargio Sintautuose sueiga griežtai atsisakė. Bet valdžia, turbūt verste privers. Kam-gi dar klausti valstiečių.

Paskirta alga trečiam raštininkui po 75 rublių mėnesiui. Tvarka buvo nepergeriausia, nes ją ardė keletas pasigėrusių rėksnių. Bet abelnai pasakius, retai kur Lietuvoje sueigos atsibūna taip savystoviai, nepasiduodant "ponulių" nuomonei, veikiai ir gyvai.

V. Krivaitis.

IŠ NAUMIESČIO, Suvalkų gub.

(Nuo mūsų korespondento).

Naumiesčio miesto žemsargių perdėtinis parodė savo darbštumą prieš neištikimuosius tuom, jog pagavęs vieną kaimietį vaikiną su ilgesniais plaukais, nusivedė pas plaukakirpį ir paliepęs nukirpti pusę galvos plaukų, paleido. Nejaugi tai mūsų gudrioji "valdžia" skaito neištikimais ir ilgesnius žmonių plaukus! Mergoms juk visoms reiktų juos nukirpti!

Visuomenė labai pasipiktinus tokiu biauriu žemsargio pasielgimu, ir ragina tą vaikiną, kad jis skustųsi į teismą.

V. Krivaitis.

IŠ SUVALKŲ.

Spalių 6 d. (s. kal.) Suvalkuose, kaip ir kituose Lenkų karalijos gubern. miestuose paskirta rinkimai V. Tarybon. Renkama atstovas vieton atsisakiusiojo barono L. Roszenbergo. Spalių 13 d. bus jau galutinieji rinkimai Varšuvoje, kur suvažiuos išrinktieji iš gubernijų.

— Viltis —

IŠ NAUMIESČIO, Suvalkų gub.

Rugs. 27 (n. k). Bublelių kaime buvo susirinkę Liesnitstvos vals. mokyklų komiteto nariai, priimti naujų suolų, padarytų dviem mokyklom. Bet kad dar suolai nebuvo pabaigti, tai apsiėmusį juos dirbti žmogų, pradėjo gąsdinti, kąd perduos darbą kitam "podriadčikui". Žmogelis, pabugęs didelių nuostolių, pasiulė magaryčias. Visi mielai sutiko ir atidėję priėmimą ant toliau, nukaustėjo į Naumiestį, kur, žinoma, girkšnodami alų, karštai ginčijosi apie "apšvietimo" padėjimą valsčiuje.

Dviklesėje miesto mokykloje abu mokytoju lietuviu. Vyresnysis M. Gylys ir jaunesnysis nesenai dar pribuvęs Stalioraitis, buvęs Slavikų mokytojum. Abudu baigia tarnystas.

Pereitą metą, girdėti, lietuviška kalba mokytojam mažai terūpėjo. Gal šiemet labiau rupės? V. Krivaitis.

— Mokykla —

IŠ GRIŠKABUDŽIO, Suv. gub.

Čia baigiama statyti nauja medinė mokykla vieton senosios niekam netikusios. Dabar griškabudiečiai turės naują, gerą mokyklą, patogioje vietoje. Reikia tik, kad mokytojas atsakytų mokyklos gerumui, tat griškabudiečiai turėtų padorų šviesos šaltinėlį. M-r-vitas.

— Mokykla —

IŠ PAJAVONIO, Suv. gub.

Rugsėjo 17 d. š. m. vietinės mokyklos mokiniai, besislogydami viens kitą, vieną savo draugą mirtinai užslogė. Čia, rodos, galima apkaltinti mokytoją, jai net iki to priėjo. Bet.... jam žmogui vaikų prižiūrėjimas mažai terūpį; jis turi kitą užsiėmimą....

— Mokykla —

IŠ BIRŽŲ.

Jau treti metai gyvuoja Biržuose augštesnioji miesto mokykla. Joje mokinasi dabar 30 mergaičių ir 100 mokinių. Čia mokslas net geriau išguldomas, kaip mūsų gimnazijose; čion mokiniai puikiai savo mokslus žino; mokytojai labai prieinamai — gerai savo mokslus išguldo. Dabar jau 3 klesos; visose aš ant lekcijų buvau. Koksai skyrius tarp 1-os klesos, tikt dabar susirinkusios, neaptašytos ir mažai išauklėtos, ir augštesniųjų: tuojau metai mokyklos gerą įtekmę į mokinių auklėjimą! Apsiėjimas su mokiniais tėviškai-broliškas, mandagus, pilnas meilės ir abipusinio užsitikėjimo. Mokytojų burelis gerai parinktas. Programos labai plačios, net geometrija nuo 1-os klesos išguldoma; renkvedžiai geri išrinkti; daug supirkta įrankių, mokymui reikalingų; taisoma plati biblioteka ir t. t. Beveik visi vaikučiai mokinasi ne priverstinų dalykų: lietuvių, lotynų ir naujųjų kalbų. Mat, suvisu gimnazijos kursas. Augštojoj gi klesoj bus išgulodma matininkavimo mokslai, kas labai valstiečiams naudinga; patįs mokės žemę matuoti. Ar pedagogas.

— Mokykla —

IŠ ŠIMONIŲ, Ukmerg. pav.

Šimonyse baigiama statyti puikus medinis namas Puponių valsčiaus dviklesei mokyklai. Senoji liaudies mokykla taipgi pertaisoma; ten žadama mokyti pirmasai skyrius. Taigi pas mus apšvietimo įstaigos auga. Pirmiau šioj apielinkėj nebuvo nei vienos dviklesės mokyklos, pernai gi įsteigta Kupiškyje, o šiemet Šimonyse. Garbė už tat tų valsčių valstiečiams.

— Mokykla —

IŠ ALIZAVOS. Panev. apskr.

Alizaviečiai nors kartą galės savo vaikučiams suteikti apšvietimą, — taip su vargu pradėta statyti mokykla šiemet, ačiu pasirūpinimui naujo vietinio klebono Mockaus, jau neužilgo bus užbaigta. Su piningais užbaigimui namo taip didelio vargo nebus ir perdaug žmonių neapsunkįs. Nuo lietuvių vakarų įrengtų šitos mokyklos naudai (pernai Alizavoje, o šiemet Kuprėliškyje) iš viso susidarė suvirš 70 rub. Kad dar ir truks kiek, tai galima tikėtis, jog valstiečiai, suprazdami patįs mokyklos naudingumą, lengvai ir noriai surinks reikalingą sumą ir sugrąžįs klebonui, jaigu jis kiek savų išleistų mokyklai. Namas išrodys suvis gražiai ir, galima sakyti, tinkąs nedidelei mokyklai. Užlaikymą visą, mokyklos ir mokytojo, prižadėjo duoti vyresnybė.

Taip tai už kokio mėnesio galima bus susilaukti ir mokytojo; tiktai reikia neužmiršti visiems kreiptis į direkciją su reikalavimu, kad paskirtų mokytoją lietuvį. J. G.

— Mokykla —

IŠ ŽAGARĖS, Šiaulių pav.

Čia nuo 1909 m. atsidarė privatiška prekybos, be teisių, mokykla. Pernai mokinių skaitlius siekė 120; šiemet mažai ką padidėjo.

Kaikurie mano, kad mokiniai, baigusie šią mokyklą, turės "aptiekos mokinio" teises, taip-pat galės ir į seminariją pastoti.

Tai apsigavimas. Kol kas ši mokykla neduoda baigusiems nei jokių teisių, ir nėra ką svajoti nei apie seminariją, nei apie "aptiekos mokinio" teises.

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ UŽPALIŲ, Ukm. pav., K. g.

Užpaliuose yra dviklesė mokykla, kurioje yra trįs mokytojai: du rusai ir vienas lietuvis, atėjęs pereitą metą. Ans išpradžių mokė vaikus lietuvių kalbos, bet paskui, atsisakius valstiečiams per svarstymą sąmatos pridėti jam kiek algos, liovėsi mokęs. Mat bent ant lietuvių kalbos nuvarė savo kerštą prieš valstiečius. Bet, rodos, jojo alga didesnė, negu kitose mokyklose trečiojo mokytojaus, butent 400 rub., kurie pareina, rodos, irgi iš tų pačių valstiečių kišenių. T. Užpalėnas.

— Mokykla —

IŠ VALKININKŲ, Viln. gub.

Paskirta čia valdžios daktaru (selskij vrač) lietuvis d-ras A. Rymas. Vilniaus gubernijoje kiekvienoje apskrityje tėra tik po du tokiu daktaru. P. Rymas yra pirmas daktaras lietuvis, paskirtas tokion vieton.

— Viltis —

IŠ SKUODO, Telšių pav.

Latvių krašte ligišiol tebesiaučianti galvijų liežuvių ir pusnagų liga ūmu žingsniu atsistojo jau ir Žemaičiuose. Ylakių ir Skuodo valsčiuose kuone kiekviename sodžiuje serga aibės galvijų; daugelyje sodžių susirgo visos karvės iki vienai. Buvo atvykęs iš Telšių apskričio veterinorius, Veitas, davinėjo įvairius patarimus, taip-pat labai stropiai darbuojasi Skuodo veterinorius-felšeris, Rasiulis; bet liga vistiek eina savo keliu, matyt, nesibijo tų priemonių; dėlto tai draudžiama visoki pieno produktai mūgėse pardavinėti. Iš sergančių karvių kuone visos pagija, kurios esti sausai laikomos.

Šį rudenį lietuvis sankrovininkas, B. Orvydas, atidarė Skuode drabužių sankrovą; to dar ligišiol Skuode nei apylinkės miesteliuose nei girdėti nesigirdėjo. Labai retas atsitikimas, kad lietuvis įsisteigia drabužių sankrovą, kadangi čia reikia labai turtingos kišenės; užtai ir žydeliai turėjo tik džiaugties, bet žmonėms ta žydų malonė yra jau senai inkyrėjusi; užtai sąžiningo lietuvio sankrovai, kaip patyriau, labai gerai sekasi; ypaččion labai vertėtų palaikyti saviškį nevien dėl savo ar jo naudos, bet ir idėjos dėlei, nes užvis didesniuose miestuose Lie-

tuvoje trūksta lietuvių vertelgų; prekyba, lygiai kaip ir žemė, didžiausia atvanga prieš mūsų nutautintojus.

Bus jau keletas metų, kaip Skuodo valsčiaus pradedamojoje berniukų mokykloje viešpatauja didelė netvarka: vyresnysis mokytojas rusas savo valia priiminėja mokyklon mokinius iš kitų valsčių, nėkieno nesiklausęs; net pats, valdydamas trejetą erdvų kambarių, nenori užleisti nei kampučio savo pagelbininkui lietuviui, kuris iš savo menkos algos turi kitur nuomoti sau būstą. Gaila, kad vaikštiečiai ligišiol nepasirūpino savo mokyklomis, leizdami čion šeimininkauti kitiems.

— Viltis —

IŠ POMPĖNŲ, Pan. ap.

Rugsėjo 20 d. dvarininko p. Juozo Kozakausko rūpesniu Pompėnuose buvo gyvulių paroda. Parodon buvo priimama tik ūkininkų valstiečių gyvuliai. Suvesta buvo parodon 167 arkliai ir 57 karvės. Parodą aplankė ir Kauno gubernatorius Veriovkinas. Savo prakalboje, atidarant parodą, gubernatorius išgyrė valstiečius už sumaningą ūkininkavimą ir gyvulių auginimą. Per parodą grojo Panevėžio Juozapiečių orkestras. Ūkininkas Olšauskas nufotografavo ir visą parodą, skyrius ir grupas. Parodos komitetas už geresniuosius gyvulius paskyrė dovanas: vienas aukso medalis, vienas skaistvario, 50 rublių piningais, holandų veislės karvutė, du anglų veislės paršiuku. Išviso išduota 20 dovanų.

Paroda užsidarė 6 val. vak. Aplinkiniai ūkininkai labai dėkingi parodos įrengėjams.

— Viltis —

IŠ OBELIŲ, Ežer. ap.

Obelių vartotojų draugijos sankrova eina labai gerai. Narių jau prisidėjo daug daugiau, kaip buvo; jau yra apie du šimtu. Šiuo laiku buvo sankrovoje revizija, kuri tęsės per 7 dienas. Pasirodė 800 rub. uždarbio. Reviziją darė Obelių vaitas Šeškas, buvusis raštininkas Štebavičius ir Zakrževskis, sąžiningi vyrai, išrinkti sankrovos.

Iš 52 vaikų, ruošiusių šiemet prie pirmos išpažinties ir komunijos, visai neragavusių svaiginančių gėralų buvo tiktai vienas, gėrusių alaus 51, gėrusių degtinės 28 ir pasigėrusių 11 vaikų.

Obeliečiai steigia ugniagesių draugiją. Vietinė policija renka žinias apie įsteigėjų ištikimybę ir pareikalavo 7 rub. dr-jos publikacijai. Jau įsirašė draugijon apie 30 žmonių. Galima tikėties, kad dr-ja neužilgo pradės veikti. **K. Blaivutis.**

— Viltis —

IŠ ROKIŠKIO, Ežerėnų pav.

Čia tveriasi vartotojų draugija. Leidimą jau turi ir pradėda priiminėti pajus. Pardavoti pradės nuo sausio 1 d. 1911 metų. Manoma pritraukti prie bendro išrašymo prėkių kitas vartotojų draugijas (Obelių, Dusetų ir k.). Taipgi yra užmanyta užsiimti pirkimu nuo ūkininkų grudų ir siųsti į miestus. Užmanymai labai svarbūs ir naudingi. Tik kad žmonės tuos užmanymus ir tą draugiją remtų. **Gerbenis.**

— Lietuvos Ukininkas —

IŠ KRETINGOS, Telšių pav.

Gražokai įtaisyta vartotojų draugijos krautuvė, tik nelaimė, negalima lietuviškai susikalbėti, prisieina mojuot-mastaguot, kol supras, kas reikalinga. Gal ne su visais taip daroma; bet aš tur būt nebūčiau nusipirkęs atvirlaiškio, kad kitą gan poniška pirkėja nebūtų man padėjusi susikalbėt — širdingai jai ačiu.

— Lietuvos Žinios —

IŠ GRIŠKABŪDŽIO, Naum. p.

Šiemet javai apie mus gerai užaugo. Ūkininkai daug visako prisikrovė: rugių, kviečių, miežių, avižų, šieno ir dobilų. Turės grūdų ir pašaro. Linai taipogi geri. Kalba; kad šiemet bus brangus sėmenai. Bulvės gražios, tankios ir miltingos, dar nekastos. Randasi surūdijusių, bet ne po daug.

Ūkininkai naudojasi įvairiomis mašinomis ir prietaisomis javams kulti. Su spragilais jau nieks apie mus nekulia. Šiemet daugelis ūkininkų turi įsitaisę prietaisas daryti kūliams. Tos prietaisos turi prastą išvaizdą. Ūkininkai gali jas patįs pasidaryti. O daug su jomis gali padaryti kūlių per dieną, nors daug reikia prie jų ir darbininkų. Draug jos iškulia ir grūdus.

Mokyt. Juozas Ūsas.

— Šaltinis —

IŠ VĖŽONIŲ, Kupiškio parap.

Tai didžiulis kaimas, kiemų gali būti apie 40. Jai ir nedėdeliuose kaimeliuose atsitinka rietenos, barniai, tai tokiame kaime dar labiau. Daugiausia nesutikimų esti dėl gyvulių, ypač dėl tų žąselių.

Net ir kuningai jau negali žmonių sutaikinti.

Ko čia, tarytum, taip esant, vienasėdžiais neišsiskirstyti? Kaikurie iš vėžoniečių jau ir mano taip padaryti. Štai vieną kartą jau beveik visas kaimas buvo susitaręs, bet paskui kaipkurie "susiprato", ir norinčiųjų skirstyties beliko koks trečdalis. Ypač nepalankios skirstyties vienasėdžiais moterėlės; jos kaikuriuos ir vyrus perkalbėjo. Viena gi šauni bobelė tai ko-tiktai vienam savo kaimynui nesudrožė pagaikščiu per šoną už tų vienasedijų reikalavimą.

Matyt, dar viso bus Vėžonyse, kol išsiskirstys. **Rūdymėlis.**

— Šaltinis —

IŠ KACIŪNŲ, Seinų ap.

Žagarų kaimas 3 spalių padarė nutarimą iš kaimo išeiti vienasėdžiuosna.

Kitiems kaimams tai yra sektinas pavyzdys.

Prie nutarimo išsiskirstyti daug triūso padėjo gerb. mūsų klebonas kun. Galeckas. Už tai jam nuoširdžiai ačiu.

— Šaltinis —

IŠ DUBINKIŲ, Vilniaus gub.

Tai mažas su sena medine bažnytėle miestelis, guįs labai augštoj ir nepaprastai gražioj vietoj prie didelio ežero, kuris, tarp kalnų kelias mylias vinguodamas, nueina ligi Varšavos geležinkelio stoties Pabradės ir čia susivienija su Neriu. Tokiu būdu iš Dubinkių galima laivu net Vilniun, už 7 milių atstogio, nuplaukti. Patsai Dubinkių miestelis nei kuo ypatingu neatsižymi. Puiki tik jo gamta, jo ežero vandenįs ir kalnai, apaugę pakalnėse šimtamečiais milžiniškais ąžuolais, klevais ir senaissenais vaisių medžiais, gal dar nuo kuningaikščių Radzivilų laikų, kur jų rūmų liekanos randamos. Visas miestelis su gražiausiomis apielinkėmis, su savo ežerais, kalnais ir gojeliais priguli prie gražiausių Lietuvoje vietų. Vasaros metu gana dažnai apsilanko čia pėsti turistai lenkai iš Vilniaus, rankiodami kaip kad senobines lietuvių liekanas. Lietuviai gi tokių tolimų ekskursijų neikuomet nedaro ir, matyt, visai nepažįsta savo sostapilės apielinkių. Visa Dubinkių parapija priguli prie labai sulenkėjusių, lenkai gi tiesiai tvirtina, kad čia jau jokio lietuviško gaivalo nebėra, bet tai netiesa. Aš tuo tarpu žinau čia šiuos grynai lietuviškus sodžius: Gaskiškius, Smailius, Skareninkus, Virbliškius, gal dar yra ir daugiau. Po parapiją, teisybė, daugiau lenkų kalba vartojama, bet seniai ir bobos visi dar moka ir kalba lietuviškai. Iš jaunųjų nuo 5—14 metų trečia dalis nebemoka lietuviškai, kiti supranta ir užkalbinus gali kalbėti. Iš atėjūnų tarnų 58 žmonės tik lietuviškai kalba. Laikraščiai skaitoma pas 8 ūkininkus: "Šaltinis" pas trįs ir "Spindulys" pas tris, "Vienybė" pas du ūkininku. Kad ši parapija yra buvus grynai lietuviška, rodo dar žmonių pavardės ir vardai kalnų, sodžių ir šiaip vietų. Kalnų vardai: Kepurkalnis, Apskritkalnis. Raistų ir vietų vardai: Užuraistis, Purvaraistis ir kiti. Žmonių pavardės: Trumpakojis, Valiulis, Mešiūnas, Vimuntis, Putnis, Giedris, Gruzdas Cimaitis, Imbras, Gasiūnas, Meiliūnas, Grigelevičius, Girdvilis, Augenas ir daug kitų. Kaimų vardai: Žalktinė, Meškaldinis, Varnėnai, Trumpakojai ir kiti.

Kaip gi ir kokiu būdu Dubinkių parapija pasidarė iš lietuviškos lenkiška? Ogi štai kaip: kun. Augustauskas klebonavo čia 50 metų nekalbėdamas lietuviškai. Jis per visą pusę šimto metų baisiai persekiojo ir lenkino lietuvius. Einančius lietuviškai išpažinties jis vadindavo kiaulėmis, varydavo net gurban. Po kuningo Augustausko buvo 16 metų kn. Stankevičius, o po jo buvo 27 metus kun. Gabsevičius. Jie, kaip vienas taip ir kitas, reikalaudavo nuo tėvų, kad vaikai būtų kalbos ir poterių tik lenkiškai mokinami. Tokiu būdu dubinkiečiai, lenkinami daugiau kaip per 90 metų, ir nepasijuto svetimą kalbą prisisavinę. Daugumas iš jų per savo neišmanymą ir tamsumą tebeskaito save lenkais. Teisybė reikalauna, kad čia būtų įvesta nors retumais siek. nuo cekvės tvoros.

— Šaltinis —

IŠ RUKAINIŲ, Vilniaus pav.

Vilniaus gubernatorius gavo iš vidaus dalykų ministerijos raštą, kuriuo Rukainių sodžiui leidžiama statyti bažnyčia ir skiriama iš Rukainių sodžiaus bažnyčiai plecius 1.12 dešimtinių. Bažnyčia negalinti būti arčiau 100 nuo cerkvės tvoros.

— Viltis —

IŠ PETERBURGO.

Dauguma lietuvių moksleivių jau suvažiavo. Ūpas gan apatiškas; vienok nusiminti perdaug nereikia, — tik nesnauskim. Apie pernai pradžioj mokslo metų lermą kėlusius "urbi et orbi" medikus — akademčikus, šiemet kol-kas perdaug nieko negirdėti.

— Lietuvos Žinios —

Mūsų žmonės kalbėdavo (gal ir tebekalba), kad mergaitei Peterburge vieta gauti, tai tik nusispjauti, — vieną dieną, sako, nuvažiavo — antrą ir tarnystėj; už metų gi ir panaitė.... Dabar pažiūrėkite kokios tos tarnystės ir panystės: mažoj virtuvėlėj par dieną prakaitavus (ir nakvynė dažnai toj pačioj) — už 5 rublius mėnesyj, su savo drabužiu — tai puikiai galima prisiponauti?

O ir tokią iki suranda, nemažai ašarų išlieja.

Prisėjo su viena tokia lietuve susitikti. Paklausiau, kur tarnauja? — Pas turtingus ponus, atsakė: — Gerai sekas? — Oi blogai, labai blogai — du tiktai svarus duonos į dieną tegaunu, o darbo, — 5 kambariai reikia išvalyti ir 5-ki apskalbti. Kad buč žinojus, skundėsi, iš namų bučiau nevažiavusi.... O dabar bijau išeiti, vėl kokį mėnesį prisieitų be tarnystės pabuti, iki kur kitur kokią vietelę pasisektų surasti.

Tai dabar matote, kokios tarnystės ir ponystės lietuvaičių Peterburge laukia.

— Lietuvos Ukininkas —

NEGIRDĖTAS ŽVĖRIŠKUMAS.

(Nuo mūsų korespondento).

Pas Verpikų kaimo, Griškabūdžio valsčiuje ūkininką Titų Klimaitį, sėdint jam kalėjime už kokius ten prasikaltimus, 29 rugsėjo jau sutemus atsibrovė trįs apsiginklavę užpuolikai. Užmušę darbininką, puolėsi prie šeimynos. Pašovė ir apdaužė ūkininko pačią, kuri jau vargiai bepagis. Išsigelbėjo ji nuo mirties tik tuom, jog pasimerlino. Mažus vaikus, pagriebę, daužę į sienas. Vieną vaiką užmušė visai, o mergaitę paliko dar gyvą. Imti nieko nebėmė, tik sakėsi, norėję išnaikinti visą šeimyną.

Ant rytojaus du drąsuoliu tapo suimtu, ir nugabentu į Naumiesčio kalėjimą. Įdomu, jog vienas iš užpuolikų buvo dagi pasiturintis ūkininkas. Trečias dar ir dabar tebegaudomas.

Priežastis užpuolimo — keršta.s. **V. Krivaitis.**

DARBDAVIŲ IR DARBININKŲ PADĖJIMAS NAUMIESČIO APIELINKĖJ, SUVALKŲ GUBERNIJOJ.

(Nuo mūsų korespondento)

Darbininkas paprastai pas mus žemdirbys. Kitokios rųšies darbininkų čia nėra. Darbdavys tai bus vien ūkininkas, kuris samdo sau darbininką visiems metams, ar ant dienų. Kitokių uždarbių paprastam darbininkui čia nėra, kaip tik lauko ūkiški darbai, nes nėra čionai nė fabrikų, nors didesnių ar mažesnių dirbtuvių kur gerokas skaitlius darbininkų galėtų rasti sau pusėtiną duonos kasnį.

Dėl to darbininkų, ieškančių darbo, rodos, galėtų nestokuoti, ypač kad vis labiau ir labiau platinasi visokios ūkiškos mašinos ir pagerinti žemdirbystės padargai. Bet, darbininkų kasmet jaučiasi vis didesnis trukumas, dėlto kyla ir darbininkų užmokestis.

Kas-gi per priežastis darbininkų stokos?

Didžiausia dalis sveikų, drūtų darbininkų, neužsiganėdindami mažais uždarbiais pas ūkininkus, traukia užsienin ieškoti pelningesnių užsiėmimų. Daugiausiai išeina į Ameriką. Eina tenai ne tik neturtingiausiejie darbininkai, kurie pelno duonos kasnį, dirbdami kaip jaučiai, bet eina laimės ieškotų ir daugybė ūkininkaičių, tėvai kurių Lietuvoje turi gana pusėtinas ūkes. Eina vis tai vyrai pačiam stiprume. Daugelis iš jų priversti šalinties nuo valdžios persekiojimų, kariumėnės.... Viens, kits išeivys neužmiršta ir savo giminių, bet dauguma tamsių darbininkų, išėję į svetimą šalį, pasineria girtuoklystės jūrėje, ir pražuva be naudos savo kraštui ir tėvynei.

Dalis darbininkų traukia uždarbiauti į didesnius miestus. Ten jie mažai ką daugiau pelno, blogas miestų oras, girtuoklystė sunaikina sveikatą, toki darbininkai, sugrįžę į kaimus, eina šunų lodinti.

Bet didžių-didžiausia dalis darbininkų, vadinamą "liuosininkais", gyvenančių Lietuvoje, vasaros laiku išeina uždarbiauti į Prūsus, prie visokių grabių kasimo ir kelių dirbimo. Uždarbis tenai nuo 2 iki 4 markių už dienos darbą ant savo užsilaikymo, kuris Prūsuose atsieina dvigubai brangiau negu Lietuvoj. Darbininkas tenai daugiau pelno negu tėvynėje, bet dėlto turi daugiau ir išleisti, ir taip vis neką daugiau pelno negu Lietuvoj.

Be to, jau tokių darbininkų gyvenimas netikęs. Vokiečiai lietuvių nekenčia ir žiūri į darbininką kaipo į kokį pastumdėlį, valkatą..... Vadina juos "poliakais". Bet ir beto toks darbininkas nesupranta esąs lietuviu. Nieks jiems neduoda pastogės ir naktį paprastai jie turi praleisti ant gryno oro. Tarp visų veik viešpatauja baisiausia girtuoklystė ir nedorumas. Rudens laiku visi tie darbininkai, kaipo nereikalingi, išvaromi atgal į Lietuvą, nes žiemą darbų Prūsuose nėra. Pasitaikius susižeidimui arba ligos laiku, kuomet darbinikas, negalėdams dirbti, reikalauja pagelbos, vieton pagelbos nemielaširdingai grąžina tokius Lietuvon. Čion jis tampa elgeta. Viens kits užsičėdyja keletą markių, bet ir tuos turi praleisti per žiemą, nes reikia išmaitinti pačią ir vaikus, o katras neturi pačios, vaikų, tai.... prageria ir pasilieka slidus kaip lydeka. Laimingesni tie, kurie žiemos laiku įsiskverbia į ūkininko namelį, čion jie išsimaitina ir dar šiek-tiek pasipelno, o pavasarį, nežiūrėdami ūkininkų reikalų ir vėl pukšti į Prūsus. Prūsuos dirbanti darbininkai netik nustoja doros, bet nustoja buvę ir lietuviais. Tokiems parėjūnams nemiela sodiečio bakužės, lietuviška kalba. Jie išdarko ją visokiais vokiškais barbarizmais, kad biauru ir klausyti. Vokiškai-gi anaiptol nė viens gerai neišmoksta: tik kalba taip, kaip "žąsinas su kiaule".

Apšvietimas į tokių darbininkų minias nesiskverbia. Nemiela jiems nė joks laikraštis arba kningelė, jie sako: "ar aš iš jų pavalgysiu, ar atsigersiu". Bet stiklelyj jie mato didžiausią apšvietimą, nusiraminimą....

Dar mažus vaikus Vokietijos ūkininkai pavasariais samdo ganyti gyvulius, nes jie namieje piemenų neturi: visi vaikai nuo 8 iki 15 metų turi lankyti mokyklą. Juos užvaduoja mūsų tėvų vaikai, kurie jau išmažens gyvendami tarp vokiečių ir užauga tikrais vokietukais. Algą jie gauna nuo 25 iki 45 rublių už ganymo laiką. Bet kas iš tos algos?

Pas mus vyrų darbininkų metinis uždarbis yra nuo 40 iki 70 rublių, moterų nuo 20 iki 40 rub., piemenio nuo 15—35 rub. ant ūkininko valgio ir drabužio. Vasaros laiku vyrai uždirba nuo 35 iki 70 kap. per dieną, o moterįs nuo 25 iki 50 kap. irgi ant ūkininko valgio. Bet žmonės sako: "pusrublius moka tik per šienpiūtę ir rugiapiūtę, per pačius karščiausius vasaros darbus", o tokių dienų per metus yra nedaug. Darbas nuo tamsos iki tamsai. Apšvietimas tarp tokių darbininkų menkas. Retas iš jų moka skaityti ir rašyti. Per savaitę dirba kaip arklys, nėra tuomet laiko pasiimti laikraštį arba kningą, atėjuo-gi šventadieniui, liuosą laiką taipgi tankiausiai praleidžia ant tuščio alinėse besipešdami, ar sėdėdami kur prie kortų. Vaikus tėvai nemokina, nes nuo septintų metų leidžia ganyti. Ūkininkai tankiausiai patįs būdami tamsus, nesirūpina darbininkų apšvietimu ir sveikata. Mažus, neturtingus piemenukus, paėmę nuo Kalėdų, nesirūpina pramokyti skaityti ir rašyti, bet stengiasi labiausiai išnaudoti savo reikalams. Susižeidus darbininkui prie mašinų ar šiaip kur, ūkininkas neskaito reikalingu duoti pagelbą ligoje, bet tankiausiai sako: "ar aš kaltas, kad jis kur galvą įkiš?" Žiemos šaltyj kaip vasarą, darbininkui reikia gulėti ant tvarto šienė, ar kluone šiauduose. Bet abelnai geras, teisingas darbininkas yra gerbiamas, taikomas jam valgis, gerinamas būvis.... Skaitomas šeimynoje kaipo jos sąnarys.

Pakol kultūrinis ir ekonominis padėjimas ūkininkų stovi ant tokio žemo laipsnio, nėra vilties, kad galėtų pagerėti ir darbininkų padėjimas. Nes iš ko ūkininkas, būdamas pats tamsiu, nežinodamas, kaip ir kokiu būdu galima turėti daugiau naudos iš savo penėtojos-žemelės, vos, vos sudurdamas galą su galu, gal darbininkui mokėti daugiau to, ką pats pelno? Jau prie dabartinių sąlygų, daugelis mažiau pasiturinčių ūkininkų neturi nė po vieną metinį darbininką, užsiganėdina padieniniais. Tokiu būdu visa namų liuoba, šėrimas gyvulių apžiūrėjimas, guli ant paties ūkininko sprando. Jau ir pasiturintiejie ūkininkai skundžiasi, jog darbininkai perbrangus, nes labai atpigo visoki ūkiški produktai.

Kylant kultūrai ir ekonomiškoms sąlygoms, kįla ir darbininkų padėjimas, tąsyk tik jų buvis pagerės.

Tik visagalis apšvietimas gal pakelti visų piliečių ir tautos gerovę! **V. Krivaitis.**

IŠ AMERIKOS.

Imigracijos biūro paskelbė, jog už rugsėjo mėnesį atkeliavo Amerikon 89.931 ateiviai, tarpe jų 1.638 LIETUVIAI.

ATSTATĖ ATEIVYSTĖS KOMISORIŲ.

Likosi atstatytas nuo vietos ateivių užveizdos komisorius H. H. North iš Angel Island, San Francisco. Jį apkaltina, buk jis įleido Amerikon daug neturinčių tiesos čia atkakti azijatų, taigi japonų ir chiniečių.

PARDUOS INDIJONŲ ŽEMES.

Washington, D. C. Centrališkoji indijonų užveizda nutarė parduoti per aukcijoną 1650000 akrų indijonų žemių ir 1365000 akrų girių. Aukcijonas prasidės 21 lapkričio. Ketvirta dalis piningų turi but tuojaus įmokėta, likusi dalis gali but išmokėta į 18 mėnesių su 6% palūkanų.

HAVAI SALŲ GYVENTOJAI PROTESTUOJA.

Washington, D. C. Prezidentas Taft paskyrė muitų kolektorių Honolulu uoste negrą Charles A. Cottrill, žinomą intekmingą tarp juodųjų politikierių iš Ohio. Prieš tai Havai salų ūkėsai pakėlė protestą ir jį telegrafu atsiuntė prezidentui. Jie sako, jog protestuoja ne dėlto, kad Cottrill yra negras, bet todėl, kad jis yra svetimas. Urėdai ant Havai salų turi but pavesti tų salų gyventojams. Bet jaigu taip reiktų visur daryti, kur prezidentas padėtų Jungtinių valsčių politikierius? Kuom jiems atlygintų už jų pagelbą?

AUGUST POST,
vienas orlaivininkų, skridusių balionu "America II", apie kurį buvo manyta, kad pražuvo.

GAUDO NEGRŲ BALSUS.

Washington, D. C. Prezidentas Taft apreiškė, jog jis paskirs Jungtinių valsčių prakuratoriaus pagelbininku negrą Lewis, ir kitiems negrams žada augštus urėdus. Turbūt tuom tikisi rinkimuose gauti negrų balsus.

AR TAI GĄSDINIMAS, AR PRANAŠAVIMAS?

Denver, Cal. Perdėtinis darbininkų organizacijos apreiškė, jog triobos trijų čianykščių laikraščių, kurių darbininkai streikuoja, bus su dinamitu išgriautos, jaigu laikraščių leidėjai neišpildys darbininkų reikalavimų. Nežinia, ar tai gąsdinimas leidėjų, ar pranašavimas, kad tas ištikro gali atsitikti.

POLITIKIERIAI IGNORUOJA UNIVERSITETĄ BAIGUSIUS VYRUS.

"Politiškos vietos Amerikoje nesti suteikiamos universitetą baigusiems vyrams, todėl kad jie nesiduoda politiškiems "boss'ams" save aklai vadžioti". Tokius žodžius pasakė Illinois valstijos advokatas Wayman į Northwestern Universiteto moksleivius pereitą savaitę.

Jis moksleivius ragino uoliai dirbti šalies naudai, nes jie gali daugiausiai prisidėti prie politiško pakėlimo savo žemės.

MARK TWAIN PALIKO $611.136.

Našlaičių teismas garsaus Amerikos rašytojo Mark Twain'o palaikus įkainojo ant $611.136 dolarių. M. Twain'o (Clemenso) namai Stormfielde, Conn. ir 230 akrų prie jų žemės esą verti 70.000 dolarių, kiti piningai yra įdėti į visokias komerciškas priemones. M. Twain'o turtą paveldėja jo duktė, ištekėjusi už rūso Osipo Gabrilovičiaus. Ji dabar paliepė parduot tėvo namus ir biznį, o pati su savo vyru išvažiuoja Europon.

KVAILAS UŽSIMANYMAS.

New York. Moteris Mary Schley Bovens atėjo bažnyčion imti šliubą su ponu W. Evans, ir atsigabeno tris japoniškus šunyčius. Imant pastoriui prisiegą, šunyčiai pradėjo loti; gal jie tyčia buvo išmokyti. Abejotina, ar moteris, taip lengvai imanti prisiegą, jos gyvenime taikysis.

SUĖMĖ NUMIRĖLIŲ NURĖDYTOJUS.

Cleveland, Ohio. Suėmė čia pavieto negyvėlių sukrovimo halltės tarnus, Charlesą Dietrich ir Ottoną Hesso. Jie apkaltinti, jog nurėdė vieną numirėlį ir jo drabužius pardavė už brangius piningus.

NUOSTOLIAI PADARYTI GIRIŲ GAISRŲ.

Sulig girių užveizdos atskaitos, siautę šiemet gyrių gaisrai giriose Coeur d' Alene, išnaikino tris bilijonus pėdų tinkamų lentoms medžių, ugnis išnaikino medžius ant 150000 akrų; Cahrvater apskrityj išdegė 300000 akrų girios. Iš viso išnaikinta 6 bilijonai pėdų medžių. Skaitant tą piningais, pasieks vien valdžios giriose gaisrų padaryti nuostoliai 15 milijonų dolarų.

BEPROTĖS DARBAS.

Kirhut, Iowa. Tūla moteris Rena Stuetterman,įgavuosi proto sumaišymą, apliejo save, savo vyrą ir sūnus taip sunkiai Ji pati ir sūnus taip smarkiai apdegė, kad nuo to pasimirė, o vyras dar pavojingai serga.

ATSIRADO PRAPUOLĘS BALIONAS.

Ilgai jieškomas Amerikos balionas "America II" išlėkęs iš St. Louis, atsirado. Abudu orlaivininkai sveiki. Nusileido jie 19 spalio Kanadoj, provincijoj Quebec, netoli Paribonda upės, į Siaurius nuo Chilagona ežero. Nulėkė 1350 mylių, taigi toliau negu kas nors kitas, "Amerika II" todėl priguli Benneto dovana.

PRAPUOLĖ MAŽAS GARLAIVĖLIS.

Nome, Alaska. Prapuolė mažas gazolininis garlaivys "Mary Sarks", kuris jau 23 d. atgal turėjo atkakti į Nome. Ant jo buvo du įgulos žmonės ir 19 aukso jieškotojų ir aukso už 70000 dol. Kadangi siautė ant jūrių vėtros, tad mano, kad laivelį vilnįs galėjo paskandyti.

TAI MĖTYMAS PININGŲ.

Viena turtinga moteris iš Newporto iš Paryžiaus parsitraukė tuziną šilkinių pančiakų po 100 dol. pora. Su muitu ir persiuntimu pora atseina po 115 dol. Žinoma, atsakančiai išleidžia ji ir kitiems drabužiams ir jos apsirėdymui reikia dešimčių tūkstančių dolarių kas metas. Bet apsirėdymui mėto piningus ne tik moterįs. Vienas amerikonas taipgi iš Newporto parsisiųdino porą tuzinų marškinių po 30 dol. kiekvienas. Žinoma, atsakančiai reikia kainoti ir kitus jo drabužius. Ar tai ne beprotiškas piningų mėtymas vien drabužiams!

109 ŽODŽIAI KAS MINUTĖ.

New York, Lap., 3 — p. H. O. Blaisdell laimėjo naują rekordą rašyme ant rašomosios mašinos pirklių parodoje Madison Square darže. Jis įstengė surašyti 109 žodžius į minutę, tokiu būdu, perviršydamas tai, ką, jis pirmiau galėjo, būtent 95 žodžius į minutę.

AR PATI GALI SKŲSTI SAVO VYRĄ ANT $70.000 už IŠPLAKIMĄ?

Šitą dalyką tyrinėja dabr augščiausiasai teismas Washingtone, ir jo nusprendimas palytės ne vien Columbijos Distriktą, bet ir tas valstijas, kurių teisės yra bent kiek į anos panašios.

C. N. Thompso'no, mokyklos užveizdos pati, padavė teisman skundimą prieš savo vyrą ant $70.000 dar 1908 metuose. Žemesniejie teismai jai nieko nepripažino, laikydamiesi to, kad "vyras ir pati yra vienas". Appeliacijos teismas taipgi to paties laikėsi. Todėl ponia Thompson dabar kreipiasi į augščiausiąjį teismą manydama, kad ji turės laimėti.

PASKENDO LAIVAS.

St. John Newfundland. St. Mary jūrių kojoj paskendo žvejų laivas "Golden Arrow". Prigėrė 7 žvejai. Jie bandė prisigriebt kranto, bet tas nepasisekė. Mat šitose pakrantėse nuo 10 spalio dienos siautė vėtros ir pirmą dieną prigėrė 33 žvejai. 16 d. spalio paskendo prancūziškas žvejų laivas "St. Pairose"; prigėrė 7 žvejai. Paskendo ir laivas "Regulus" drauge su 19 jo ingulos žmonių.

90 METŲ SENIS PATRAUKTAS TEISMAN.

New York, Nov., 2, — p. Lieb Blau, 90 metų amžiaus senis, turįs baltą barzdą dengiančią jo krutinę iki juostai, ir užsiimąs prisiuvinėjimu apikaklių prie marškinių "kada jis geram ūpe", tapo patrauktas teisman už dykaduoniavimą.

Ida, jo pati, 59 metų, drūta ir dusyk už jį tvirtesnė moteriškė, papasakojo teisdariui apie savo vyro tinginiavimą, ir apie tai, kaip jis prašvilpia visą jos sutaupymą.

"Jis yra valkata", skundėsi ponia Blau, "ir jis moka piningus leisti, kaip vandenį. Dievas žino, ką jis su jais daro — jis slapčia daug dalykų daro ir apie juos man nė žodelio nepasako. Jau šeši metai, kaip vedę esame, ir aš turiu $1300 dolarių bankoje. Jis turi amatą, bet nenori dirbti; tik praleidžia visus mano piningus. Jis taipgi turi piningų bankoje, bet jis jų neleidžia, o aš turiu dirbti".

"Ar turi kiek piningų bankoje?" užklausė teisėjas Lieb'o.

"Klauskite jos", atsakė senis rodydamas į savo pačią.

"Taip, jis turi", atsakė p. Blau, "ir kiek dar!"

"Ji pavydi man", sudrebėjo Lieb'as. "Ji nuolatos skundžiasi, jaigu tik aš į kitą kokią moterį dirsteriu. Aš ilgiaus nebegaliu ištverėti. Esu senyvas žmogus, ir gejdžiu bent ramybės."

Teisėjas, Cornell pasakė, kad jis lieps mielaširdystės skyriui dalyką ištirti, ir sulaikė savo nusprendimą iki ateinančiai sevaitei.

BEPROTĖ NUOTAKA.

Monticello, N. Y. Imant šliubą, merginai Minnie Junp su Amos Carry, pabaigus pastoriui prisiegą, nuotaka, kuri iki šiol buvo visai sveika, umai gavo proto sumaišymą. Vietoj gabenti ją į jaunikio namus, reikėjo nugabenti iš bažnyčios tiesiog į bepročių namus.

MAŽOS ALGOS, DIDELIS PELNAS.

Medvilnės išdirbystės kompanijos per paskutinius devynis metus kompanijų nariams dividendams išmokėjo: 12,66, 22,55, 24,77 ir 53,77 nuošimčius. Taigi paskutiniuose metuose pelnas milžiniškai pakilo. Keturios kitos kompanijos per paskutinius keturis metus dividendams išmokėjo vidutiniškai po 22,50 nuošimčių. Reikia dar atminti, kad ne ne visas pelnas eina dividendams.

JAUNOS NUOTAKOS.

Marietta, Ga. Pereitą nedėlios dieną, miestelyj Kasmasav, dvi seserįs — 11 metų Berth ir 12 metų Allice Andersonytes čia apsivedė su broliais — 21 metų Andy ir 22 metų John Champais. Mergaitės mat neturėjo kantrybės ilgiau laukti. Tėvas mergaičių atsišaukė teisman su reikalavimu panaikinti apsivedimą.

SUĖMĖ DU ITALIŠKU ATEIVIŲ.

Youngstown, Ohio. Suėmė čia du itališku ateiviu, atkakusiu New Yorkan 25 spalio d. Sveikatos užveizda mano, kad jie galėjo atgabenti choleros perus. Jieško dar vieno italo, kuris pabėgo iš kvarantinos Philadelphioj.

ATEIVIAI.

Washington, D. C. Rugsėjo mėnesyj Amerikon atkako 83931 ateivys (51376 vyriškiai ir 32555 moterįs). Amerikonų sugrįžo iš užsienių 51253 (25439 vyriškiai ir 2514 moterų). Sugrįžinta atgal 2207 ateivių (1678 vyriškiai ir 529 moterįs). Per trįs mėnesius, nuo pradžios liepos, ateivių atkako 235658; amerikonų namon sugrįžo 111213. Nuo 1 d. sausio, iki 1 d. spalio Amerikon atkako 854248 ateiviai. Tik 1907 m. Amerikon atkako daugiau negu šiemet ateivių.

SUDEGĖ MOTINA IR VAIKAS.

Spencer, N. C. Su vienų metų vaiku rankose įpuolė į ugnį netoli China Grove gyvenanti moteris Morris. Motina ir vaikas sudegė, kadangi nieko daugiau namie nebuvo, tai nebuvo kam gelbėti.

BARZDUOTA MOTERIS IŠTEKA.

P. Gracija Gilbert iš South Bend, Ind., važinėjusi kaipo "barzduotoji" moteris su keliomis teatrališkomis trupomis, apsivedė su p. Giles E. Calvin, ūkininku iš Kalkaska, Mich. Jaunavedė turi barzdą 18 colių ilgio, o jaunavedis turi tik ūselius.

GAISRAI.

Akron, O. Gaisras sunaikino Harware and Supply Co. sandėlius. Nuostolių $200.000. Gaisro priežastįs nežinamos.

Rockford, Ill. 28 spalių sudegė Rockford Wholesale Grocery Co. namai. Darbininkus iš antro ir trečio gyvenimo išgelbėjo ugnagesiai. Nuostoliai siekia $75.000.

Bosswell, Pa. 28 spalių sudegė hotelis pramonės namai ir septyni gyvenimai. Nuostoliai siekią $75.000.

Victoria Terit., Cal. 27 spalio dieną siautė čia didelis gaisras miesto viduryj, kuris pridirbo nuostolių ant 2 milijonų dolarių. Ugnis prasidėjo krautuvėse Spunero & Co.

Escelsior Springs, Mo. Sudegė čia New Elms hotelis. Nuostolius gaisro padarytus skaito apie 250000 dol. Hotelyj nakvojo 175 svečiai. Jie visi išsigelbėjo.

NELAIMĖS ANT GELEŽINKELIŲ.

Centerville, Ill. Netoli nuo čia iššoko iš vėžių gabenantis galvijus geležinkelio traukinys. Prie to vagonų stabdytojas tapo užmuštas,, o trįs geležinkelio tarnai sužeisti. Užmušta 100 galvijų.

Chattonoaga, Ten. Tarp Bolivar ir Stevenson, Ala., iššoko iš bėgių pasažierinis Norkville, Chattanoaga & St. Paul geležinkelio traukinys. Prie to pečkurys tapo užmuštas, traukinio vedėjas labai sunkiai nuplikintas, o pačto klerkas sunkiai sužeistas.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ **Kansas City, Mo.** Išgabenti iš čia į Setulia streiklaužiai užimti vietas streikuojančių mašinistų varstotuose Missuori Pacific geležinkelio, sugrįžo atgal. Sugrįžę sako, jog kompanija neišpildė duoto streiklaužiams prižadėjimo. Kiti streiklaužiai iškeliavo į St. Louis.

¶ **Jersey City.** Streikuoja čia ir Hoboken darbininkai ir vėžėjai expresso kompanijų. Streikai išsiplatino jau ir New Yorke. Organizuoti vežėjai žada New Yorke visuotiną streiką sukelti, jaigu expresso kompanijos nenusilenks.

¶ Pereitą sevaitę Jungtiniuose valsčiuose buvo 220 nusibankrutinimų, arba 23 daugiau negu užpereitą.

¶ **Brooklyn, N. Y.** Čianykščiai ekspressinių kompanijų vežėjai gavo prisakymą streikuoti. Vežėjų organizacijos prezidentas Hoffman užtikrina, jog vežėjai nenusilenks, jaigu reiks, streikai apims visą Ameriką. Iki šiol New Yorke ramų, susirėmimų nebuvo, nes ekspreso kompanijos nebando suntinių vežti su streiklaužiais. Streikuoja dabar 10000 vežėjų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ SCRANTON, PA.

Jau ne kartą laikraščiuose tilpo žinios apie kovą čianykščių lietuvių su vyskupu už bažnyčios savastį, kurią, nors lietuviai savo aukomis pastatė, vuskupas airis nori pasisavinti. Nors parapijonai ne kartą teisme išlošė, bet vyskupas, keldamas iš naujo bylą, alsina žmones, manydamas, kad jiems galų galę nusibos, pritruks ir piningų byloms. Byla už mūsų bažnytėlę, kurią męs už mūsų kruvinu prakaitu uždirbtus piningus pasistatėme, dar nepasibaigė; kaip ji užsibaigs, męs patįs negalime žinoti, nes ilga kova žmones alsina; atsiranda toki, kurie savo aukas paveda lietuvių priešams, ir jiems padeda tokiu būdu su lietuviais kovoti. Nėra abejonės, kad ateis laikas, kad ir tie supras savo klaidas. Kad tik tas supratimas ateitų ne per vėlai, kad tik tas jų klaidas dar galima būtų atitaisyti.

25 spalio d. buvo vestuvės J. Buzo su Alena Laukaityte namuose nr. 118 Ross ave. Žmonių susirinko didelis burelis ir visi gražiai linksminosi, kas lietuviškose vestuvėse ne visada buna. Išvažiavus jaunavedžiams šliūbą imti, pasilikę namie svečiai sudainavo keliatą tautiškų dainų, kurios sudrutino mūsų dvasią. Paskui J. A. užmanė sumesti keletą centų tautiškiems reikalams. Tam visi pritarė. Aukavo: M. Augščiunas $1.00, V. Stelnickas 50c., J. Vilčinskas 50c., J. Kačinskas 50c., J. Tamašauckas 50c., V. Jarusavičius 25c., A. Lazarevičia 25c., J. Statkevičia 25c., J. Vilčinskas 25c., A. Vitkauskas 25c., J. Gatinis 25c. Išviso $4.50. Parsiuntimo lešų 10c., tai siunčiame $4.40 "Lietuvos" redakcijon (piningai gauti, Red.). Piningus tuos skiriame fondan Mokslo ir Dailės Draugijos namams Vilniuje.

Veselninkas.

IŠ NEW HEAVEN, CONN.

Darbai eina čia neblogiausiai, bet iš kitur pribuvnsiam sunku darbas gauti. Lietuvių čia ne per daugiausiai ir tie patįs tarp savęs nesutinka, mėgsta apkalbas leisti ypač moterįs. Iš to paskui kįla bylos teismuose. Nesenai tūla teta prie žmonių išniekino savo brolio dukterį. Tą tetą apskundė teisman ir teta tapo suareštuota.

Yra čia tėvai turinti dukteris, kurie išnaudoja vaikinus vadindami kiekvieną žentu ir tokiu būdų piningus vilioja. Bet, kad tai privatiški reikalai, nuskriausti vaikinai, pajieškojimui savo skriaudų, turi skriaudėjus teisman duoti, tai laikraščiuose neverta apie tokius dalykus talpinti.

Lietuvis.

IŠ MONTREAL, CANADA.

Darbai eina vidutiniškai, ir uždarbiai neblogi. Turime draugijų, turime ir parapiją, kuri labiausiai prie vaidų prisideda. Turime kleboną Kučą, kuriam nerūpi parapijonų reikalai, rūpi vien jų piningai. **Montrealietis**

Gary, Ind. Netoli Chicagos, kuone pusiaukelyje tarp šio miesto ir Valparaiso, kur ketveri metai atgal vėjas smiltis šokino aplink žemas, kreivas pušeles, šiandien išaugo, tarsi, grybas po lietaus, nemažas miestelis Gary. Jį sutvėrė milžiniškos naujai pastatytos plieno ir geležies dirbtuvės. Kartu su kitais ir lietuvių čia privažiavo didokas skaitlius. Jie jau net pradeda, kaip reik savo lietuviškos kolionijos lizdą vyt. Antai pradžioje tik-ką praslinkusios vasaros, gariečiai, užsimanę mandagiau pasilinksminti, parsikvietė sau net visą "Birutės" muzikališką draugiją iš Chicagos.

Dabar mums praneša, jog ten gera dirva sutvėrimui nemažos T. M. D. kuopos ir jau būk pradedama rūpintis surengimu tam tikslui prakalbų.

Taigi greitu laiku gal užgirsime ką ir apie naują kuopą.

M. N.

IŠ LIETUVIŲ LAIKRAŠČIŲ.

P. P. Mikolainis *Lietuvos Žiniose* N79 pastebi, kad lietuvių literatūroj bene per daug esą sceniškųjų veikalų. P. Slapelienės kataloge jis suskaitęs 97 dramų, komedijų ir šiaip sceniškų vaizdelių, arba kitaip "kiekviena vienuolikta kningelė yra teatrališka". Daugelis tų kningelių, anot p. Mikolainio, mums esą nereikalingos:

> "Juk *Hamletas, Antigona, šiaurės Karžygiai, Prikaltas Prometejus, Patkulis, Jonas Krikštytojas* ir kiti galima valdinti tiktai didmiesčių turtinguose teatruose talentuotų valdintojų — aktorių. Mūsų teatras tai kluonas, seklyčia ir sodas, o dekoracijos ir uždanga — tai paklodė. Artistai-mylėtojai kai-kurie net stovėti nemoka ant scenos, nekalbant jau apie balsą ir nudavimą".

Dėl šitų ir panašių priežasčių p. Mikolainis nemato *ratio* gyvuoti pas mus klasiškiems scenos veikalams. Vieton jų jis pataria gaminti ir spausdinti veikalus, imtus iš žmonių-sodiečių gyvenimo.

P. Mikolainis, be abejo, teisingai pastebi apie mūsų scenos išgales ir mūsų aktorius. Jie dar nedaaugę vaidinti *Hamletą, Orleano Mergelę* ar kitus. Bet p. Mikolainis nebekonsekventiškas, kada dėl mūsų scenos menkumo bei sodiečių protiško neišsiplėtojimo daro išvedimą, kad męs neprivalom turėti ir spausdinti svarbesniuosius veikalus, kuriuosna įdėta žmogaus dvasios gilesnės apraiškos. — Turėdami veikalus, galime laukti ir tikėties greičiaus sulauksią geros scenos. Juk Shakespere'o veikalams kelis amžius reikė laukt gero atlikimo. O liaudis — liaudis Anglijoj ir dabar Shakespere'o veikalais nejdomauja. Kaip anglų, taip ir beveik visų tautų paprastąjai liaudžiai smagiausias dalykas yra visokios komedijantų štukos. Tik tuo juk niekas nesivadovauja literatūroje.

* * *

Draugas N43 nepripažysta J. Šliupui mokslo vyro vardo "rimtoje to žodžio prasmėje", ką suprantame, — mato Šliupą neatsakančiu esant dabartinės specializacijos gadynės reikalavimams. Bet mokslininku-specialistu ir pats J. Šliupas, rods, savęs neskaito. Nėra tad ko iš jo reikalauja, ko jis ir pats nėra ketinęs teikti. Šliupo historiškieji raštai yra faktų rinkliava ir šitame mums jo raštų svarbumas. Ėmus historiją, jai juk pasitarnauja ne vien historiosofai, bet ir paprasti medžiagos rankiotojai.

Neišleidžiame iš akių d-ro J. Šliupo klaidų. Kaipo pirm visko *akcijos* žmogus, jis jų neišvengė. Bet manome, kad tos klaidos ne vienur buvo ir galės dar būt tolesniemsiems pamoka ir atvedimas teisingop keliopi. —

Tik *Draugas* prasilenkia su teisybe, sakydamas Šliupą daugiausia prisidėjus prie *Aušros* nupuolimo. Tų laikų dalykai, rodos, kad liūdyja atžagariai: Šliupas m a ž i a u s i a *Aušros* nupuolimu kaltas.

Kitas *Draugo* tvirtinimų, būk Šliupas Buechner'io *Spėką ir Medegą* lig šiol dar laiko lyg kokia evangelija, nežinome ar turi kokį pamatą ir nemanome kad turėtų.

Draugas sako:

> "Musų nuomonė apie Šliupą, kurią išreiškiame drąsiai ir neveidmainingai, yra tokia, kad jo vardas pasiliks lietuvių tautos istorijoje, bet ateinančioms kartoms Šliupas bus žinomas, kaipo įsteigėjas ypatingos sektos tarp Amerikos lietuvių, o visi kiti jo nuopelnai bus užmiršti."

Apie ateitį jai bent pranašui kalbėti.... Paprasti mirtinieji galime turėti tik norus, kad toki ar kitoki būtų ateitis, ir žmonės, kuriems privali (kaip a. a. Kudirka tai pavadino) *šliupofobia*, suprantame, ne kitokį norą gali turėti, kokį kad "drąsiai ir neveidmainingai" išreiškė *Draugas*. Męs skaitome dar peranksti esant nuspręsti tikrą Šliupo vietą mūsų historijoje: jam ir mums dar gyviems bėsant, mus gali klaidinti ar tai šliupofilia, ar tai šliupofobia, ar apskritai per artus stovėjimas prie šio laiko.

Pagalios dar vienas dalykas: nesuprantame ko dėlei *Draugas*, iškreipdamas teisybę ir užgauliodamas Šliupą, sako jį pasikėlus į puikybę ir *pačiam* susimanius, kad visuomenė pastatytų jam amžiną paminklą. Šliupui priklauso tik mintis apie amžinąją stipendiją, apskritai, *Lietuvos*-gi redakcijai ir išleistuvei — konkretiškas sumanymas uždėti tai stipendijai Šliupo vardą.

* * *

Brooklyniečiai, pasekdami Chicagą, šiais metais irgi rengia visą eilę prelekcijų. *Vien. Liet.* N43 paskelbia, jog Brooklyno Liaudies Mokykla surengus prelekcijų programą. Skaitysią iš eilės šie prelegentai: p. V. Jankauskas *Iš immigracijos*, p. J. Baniulis *Iš poezijos*, p. P. Norkus *Velnio historija* (tai irgi ypatinga prelekcija! Jai bent juokams jai toks vardas duota), p. Bukšnaitis *Iš geografijos*, p. J. Baniulis *Iš orlaivijos*, p. J. O. Širvydas *Etnografija* ir tt.

Reikia sveikinti naują lietuvių amerikėnų linkmę — rengti prelekcijas. Jos, kad ir silpnokos būtų kai dėl pradžių, visgi galės daugiaus naudos atnešti, daugiau prie mąstymo pripratinti, negu tuščios prakalbos, kurios taip gausiai visose vietose iki šiol buvo rengiamos.

* * *

Tėvynės N43 S. L. A. Centro valdyba apskelbė, suspenduojant iki sekančiam seimui visus tuos Susivienyjimo narius, kurie dalyvavo Connecticut'o S. L. A. kuopų konferencijoj, 1910 m. 14 rugpjučio d., New Haven, Conn. Suspendavimą remia esamais Susiv. įtsatymuose skyriais. Suspenduojamieji galį dar "atšaukt savo dalyvavimą konferencijoj'.

Visgi sunkokiai eina Susivienyjimo valdymos. Tokie suspendavimai, erziną sąnarius, šiaip ar taip vertus, nėra labai jau geras dalykas ir bene per tankiai jie sėjami. Argi nebūtų kitoniškų taikesnių kelių susitvarkymui?

* * *

Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje sekretorius kun. A. Kaupas apreiškė, jog jis senai atsisąkęs nuo sekretoriavimo. Taigi L. S. D. A. sekretorius dabar yra d-ras J. Šliupas.

M. Maeterlinck'ą, garsų Belgijos rašytoją, Prancūzijos akademija parangi yra priimti už savo sąnarį. Prancūzijos akademijoj gali būt tik keturiašdešimts sąnarių, jie už nuopelnus literatūroje priimami visam gyvenimui. Maeterlinck'ui kliudo tapti Prancūzijos akademijos sąnariu tai, kąd jis yra belgas, ne prancūzas, nors jis ir prancūziškai savo veikalus rašė. M. Maeterlinkas labai myli savo kraštą ir kaszin ar jis panorės jo išsižadėti ir patapti Prancūzijos pyliečiu. Šiaip ar kitaip Maeterlinko vardas yra ir bus gerbiamas prancūzų literatūroj.

TOLESNI ATBALSIAI ČENSTACHAVO SKANDALO.

Kada ties Čenstachavu pelkėje buvo surasta sofa su pradėjusiu gesti vyriškio kūnu, buvo pradėta tyrinėjimai, kurie parodė, jog užmuštas yra brolis Čenstachavo klioštoriaus kuningo paulino Damazo Macocho, kuris prasišalino į užrubežius, kur turėjo susitikti su užmuštojo brolio motere turėjusia jau Varšavoj dar mergaujant prastą garbę. Susekta vežėjas, kuris sofą sumaniai išgabeno, o tą susekus, susekta ir kiti užmušystėj dalyvavę. Svarbiausi iš jų buvo kuningas Macoch, užmuštojo moteris, Helena ir klioštoriaus tarnas Stanislav Zalag.

Kuningas Damazy Macoch iškeliavo užsienin ir važinėjo po visokius didesnius miestus Austrijoj, Italijoj, Prancūzijoj ir Vokietijoj. Atkakęs Krokavon, dar čia atlaikė mišias, bet jau nei numylėtinės, brolio pačios Helenos nelaukė, nei negalėjo toliau važiuoti, nes Krokavos policija jį suėmė ir kalėjiman pasodino. Jis prisipažino prie užmušystės ir prie kitų prasižengimų: butent sufalšavimo raštų, kaip antai metrikų ir pasisavinimo piningų; ypač mokėta jo savo naudai vartoti piningus, iš visur į klioštorių siunčiamus mišių atlaikymui, o tokių piningų, kaipo į pagarsėjusią stebuklais vietą, Čenstachavan siųsdavo daugiau negu kur kitur. Pats Macoch tokių piningų per metus paimdavo apie 12000 rublių ir žinoma, mišių neatlaikydavo. Jis pasakė, jog to jis išmoko nuo kitų zokoninkų ir jų vardus paminėjo. Šie jau taipgi suimti.

Jis prisipažino, jog pirko kirvį ir paskui, prisiviliojęs savo brolį Vaclavą, jį nugirdė ir užmušė, o Zalag kuną ivynuojęs, į sofą įdėjo. Už tai jam kuningas davė tik 30 rubl. Matyt Zalag prie užmušimo Vaclavo ranką pridėjo, nes kitaip nebutų už taip mažus piningus tą viską atlikęs, ko nuo jo kuningas reikalavo.

Kuningui Damazui užmeta dar kitą užmušystę: policija mano, buk jis nudėjo to paties klioštoriaus kuningą Jodelį, žinovą brangių akmenėlių. Mano, kad apvogimas vainiko nuo abrozo Motinos Dievo buvo padaryta tik supainiuojimui policijos ieškojimo susitarusių klioštoriaus kuningų, apart Damazo, dar dviejų. Tie jau taipgi suimti.

Suimtiemsiems užmesta, jog jie brangius akmenis ir žemčiugus iš vainiko Motinos Dievo pirma išėmė, vietoj tikrų, įdėjo pigius, netikrus. Bet tą patemėjo kuningas Jodelis, todėl susitarę jį nudėjo, nes jis ištikro staiga mirė, o kūno ištyrimas staiga mirusio nebuvo darytas. Tik paskui, paslėpimui, kad vainike ir rubuose yra netikri deimantai ir žemčiugai, nuėmė vainiką ir rubus, buk juos pavogė. Mano, kad pavogtus iš abrozo brangius akmenėlius užmuštasis Vaclav Macoch užsieniuose pardavinėjo, o piningais su kitais dalinosi. Gal dalininkai tamsios kompanijos prie dalykų susipyko. Tai vienok paaiškės vėliau.

Suimtasis kuningas Damazy, Macoch prašo, kad jį Austrijos valdžia išduotų Maskolijai, nes mat žmogžudžiams Maskolijoj mirties bausmės nėra, tai nėra ko bijotiesi. Išeina aikštėn ir daugiau purvinų darbų Čenstachavo zokoninkų. Tokio purvino skandalo jau katalikiškame sviete senai nebuvo.

Piktas gali atsitikti kiekvienoj žmonių organizacijoj, bet piktą peikti tai pareiga piktu besibiaurinčių dorų žmonių. Tuom tarpu antai Chicagoj išleidžiamas kuningų laikraštis "Dzienik Chicagoski", nors Čenstachavas tai Lenkijos šventa vieta, apie visa tą skandalą nieko nepaminėjo. Bet slepiant piktą jau šiandien kuningų garbės palaikyti negalima, nes šiandien jau nėra kuningų cenzuros.

Nors paulinai ir garsino, jog dėl to visko bažnyčia nenukentės, bet vyskupas Zdzitowiecki dėl tų biaurių kelių zokoninkų prasižengimų, tomis dienomis sustabdė dievmaldystes Čenstachavo bažnyčioj; per tas dienas leista laikyti tik vienas skaitytas mišias ir jas laikant kuningai paulinai turi ant grindų kryžium gulėti.

10 spalių d. vyskupas Zdzitoviecki su vyriesniais pralotais atkako Čenstachavan, pirmiausiai bažnyčioj meldėsi prieš abrozą Motinos Dievo, o paskui sušaukė visus zokoninkus ir jiems apreiškė, jog dėl tokių biaurių zokoninkų prasižengimų, zokoninkai paulinai, iki tolesniam vyskupo paliepimui, prašalinti nuo vedimo ir prižiūrėjimo klioštoriaus; prižiūrėti klioštorių tapo paskirta speciališka vyskupo delegacija susidedanti iš svietiškųjų kuningų. Uždrausta bažnyčioj giesmes, vargonų vartoti negalima.

Pasekmės to viso skanadlo gali buti labai blogos. Maskoliškoji valdžia tyko tik progos Čenstachavą paimti ir paversti stačiatikių klioštoriumi, kaip tai Lietuvoj padarė Pozaisčiuose. Jaigu dėl to skandalo uždarytų klioštorių, juk tai tik zokoninkai bus kalti.

Kitą kart Motina Dievo gynė Čenstachavą nuo švedų, dabar gi neįstengė klioštoriaus ir bažnyčios apginti nuo locnų kuningų.

—Anderson in New York Evening World.

SUNKU GALVAI SU KARUNA.

Ispanijos karalius Alfonso labai nesmagiai dabar jaučiasi. Ispanijos revoliucionieriai diena iš dienos gali sukilt ir, pasisekus, išguit karalių, kaip kad Portugalijoj buvo padaryta. Ištikimas karaliui generolas Weyler stovi ant sargybos ir su kalendorium vienoj rankoj, o su šautuvu kitoj laukia tik maišto dienos. Kiekvieną dieną, rodosi jam, gali kilti maištas.—Dabar yra žinios, kad Madride maištas jau kilęs.

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams

P. D. Chantepie de la Saussaye

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

laida 1896). Šitas veikalas jau nuo 2-ros laidos svarbiausiuose dalykuose sulygsta su teip vad. Grafine hipotėza ir iš šitos pusės su kiekviena nauja laida istoriškoji jo indomybė didinasi. A. Kaiser, *Die Theologie des A. Ts. in ihrer geschichtl. Entwicklung dargestellt*, mirus autoriui išduota buvo E. Reusso 1886 (2ra laid. apdirbta K. Marti 1894). F. Gitzig, *Vorlesungen ueber biblische Theologie und messianische Weissagungen des A. Ts.*, išleista J. J. Kneikero (1880). A. Dillmann, Handb. d. A. Tl. Theologie, iš likusio autoriui mirus rankraščio išleista R. Kittelio (1895).

Apie pranašus ir pranašybą, kaipo svarbiausią išraėlitų tikėjimo veiksnį, apšnekama senyvesnėje A. Knobelio knygoje, *Der Prophetismus der Hebraeer* (2 dal. 1837). Paskui eina *G. Baur, Geschichte der A. Ts. Weissagung* (I, 1861), liečia tik pradinę istoriją. Kuener, *Das Prophetenthum des A. B. uebersichtl, dargestellt* (1870). E. Riehm, *Die messianische Weissagung; ihre Entotehung, ihre zeitgeschichtl. Charakter und ihr Verhaeltniss zu der N. tl. Erfillung* (1875). B. Duhm, *Die Theologie der Propheten als Grundlage fuer die innere Entwicklungsgeschichte der israel. Religion* (1875). A. Kuenen, *De profeten en de profetie onder Israel* (2 lad. 1875). K. von Orelli, *Die Atl. Weissagung von der Vollendung des Gottesreiches in ihrer geschichtl. Entwicklung dargestellt* (1882). S. Maibaum, *Die Entwicklung des israel. Prophetenthums* (1883). W. Robertson, Smith, *The Prophets of Israel and their place in history to the close of the eight century Bl.* (1882; yra teipgi išversta į olandų ir vokiečių kalbas). Nemažiaus svarbus to paties autoriaus veikalas, *The O. T. in the jewish Church* (1881), bet jis turi greičiau įžangos pobudį. J. J. P. Valeton jr., *Viertal voorleizingen over profeten des O. Verbonds* (1886). *Amos en Hosea cen hoofdstuk uit de geschiedenis van Israels godsdienst* (1894). J. Darmsteter, *Les prophétes d'Israel* (1891). K. G. Kornille, *Der israel. Prophetismus* (2ra laid. 1896). Be to yra daugybė monografijų apie atskirus pranašus ir apie tam tikrus jų teologijos dalinimus.

Toliaus labai branginami darbai priklauso S. Maibaumui, *Die Entwicklung des altisrael. Priesterthums* (1880). W. W. grovui Baudissenui, *Die Geschichte des Atl. Priestenthums* (1889). srityje gi už biblijos rybų F. Weber, *System der altsynagogalen palaestinischen Theologie aus Targum, Midrasch und Talmud*, mirus autoriui išleista Fr. Delitzsch'o ir G. Schnedermanno 1880; antra laida po užvardžiu: *Juedische Theologie* (1897).

Be to įvairiuose teologiškuose, vokiečių, prancuzų, anglų ir olandų savaitraščiuose yra daugybė straipsnių apie įvairiausius dalykus, liečiančius kaip išraėlitų tikėjimo istorijos sritį, teip ir Seno Įstatymo tardymą abelnai. Iš speciališkų savaitraščių augščiau už kitus turi buti pastatyti — *Zeitschrift fuer die Atl. Wissenschaft*, išleidžiamas B. Stade'o (nuo 1881 m.) ir *Hebraica managing editor*, W. R. Harper (nuo 1884—85).

Archeologijai sulygink K. F. Keil, *Handbuch der bibl. Archaeologie* (2 dal. 1858—59); M. W. L. de Wette, *Lehrbuch der hebr. jued. Geschichte* (4ta laid., apdirbta F. J. Rebigero 1864). J. Benzinger, *Hebr. Archaeologie* (1893). W. Nowak, *Lehrbuch der hebr. Archaeologie* (2 tom. 1894). Bet ir paskutiniuose dviejuose veikaluose nepasiekta dar tikro medžiagos perdirbimo nuo istoriškosios atžvalgos.

55. UŽVADINIMAS IR DALINIMAS Į PERIODUS.

Tarpe semitiškų tikėjimų izraėliškasis tikėjimas užima ypatingą vietą. Jis susidėda iš Jehovos (Jahve) garbinimo ir todėl vadinasi Jehovybe. Jo vystymosi istoriško eigio pakraipa buvo rybojama išsireiškiamos jame dievapažinybės turiniu.

Tokį apėmį turi ir užvadinimas Mozybė, jei vartojama paženklinimui viso izraėliškojo tikėjimo. Paprastai jis vartojamas laikui terp išėjimo iš Aigipto ir apsigyvenimo Chanaane; šitoje dėstyje sekanti periodai skiriasi nuo jo pranašybės (pranašinio periodo) ir Judajybės vardais. Iš šito klaidingo prileidimo išeina, kad Penkiaknygis ypatingai apšneka Možo laikus. Bet ištyrimai, daromi jau nuo daugiau šimto metų, su reiškia tikrybe parodė šitos pažiuros klaidingumą. Tas, kas dabar yra Penkiaknygy, nepriklauso vienam kokiam periodui, bet apima daugelį metašimčių. Laikai prieš nelaisvę ir potam priemoniškai suvestas jame į vieną. Tokiu budu ir ypatingo mozinio periodo atskyrimas nužudo visokį pamatą; tas, kas yra istoriškai tikra apie Mozės laikus, perdaug mažai tesiskiria nuo induimo einančio po jam. Priešingai, visos, ne tik senosios, bet ir naujesnės Penkiaknygio dalys: Dešimtia-žodis, įstatymo žodis, teip vad. įstatymo knyga, Deuteronomija, šventybės įstatymas, kunigiškis kodeksas, kaipo ir visas Penkiaknygis savo ištisume, teiposgi tam tikroje prasmėje Mišna, Gemara, Tozefta, visos jos, mozinės; bet šitas žodis reikia suprasti tokioje prasmėje, kaip ir žodis, "krikščioniškas", "mahometoniškas" ir tt. Jis nurodo į izraėliškojo tikėjimo vienumą; jisai išreiškia tą persitikrinimą, kad kaip dideli ne butų skirtumai, buvusieji įvairiais laikais, visgi Izraėliaus tikėjimas liekasi tas pats. Jame yra pirmyneiga, bet ji tik tiek teisinga, kiek parodo išsivystymas to, kas buvo Mozės duota. Tam tikroje prasmėje prie šito suopračio galima pirglausti ir krikščionybė, teip kad žodžius Evangelijos Jono 5, 46 galima persakyti šiteip: "jeigu jųs ištikro butumete Mozės pasekėjais, tai jųs butumėte ir krikščionimis".

Šito vystymos bėgyje tuojaus pastebiama du svarbųs skyriai, kurie dėl patogumo galima pavadinti periodais iki nelaisvei ir po jos. Tikrą sieną terp jų padaro Nehemijos veiklumo laikas (2ra 5to metašimčio pusė pr. Kr,). Bet, antrojo periodo užsinešimai siekia keliais metašimčiais ankščiau; jų pradžia reikia skaityti įstatymo įvedimo laiką, išdėtą Deuteronomijos knygoje (621. m. pr. Kr.).

Pirmutiniame šitų skyrių tikėjimo dalykų yra izraėliškoji tauta, antrame yra judajiška bendrija. Priegtam suoprotis apie Dievą aplamai įgauna kas sykis vis tikresnį, transcendentalinį (viršijantį kitus) pobudį. Pirmame periode Jehova yra Izraėliaus Dievu, kurio galybė vis daugiau ir daugiau yra pripažinama, kaip sulyg įvairių tautų, teip ir sulyg gamtos ir istorijos eigio abelnai. Antrame periode jis yra pilnoje žodžio prasmėje visasvietiniu Dievu, padariusiu iš Izraėliaus savo tautą, vadinas, savo šventą bendriją.

Laikas iki nelaisvei sulyg tikėjimo savu žaru skiriama į du didelius periodus, terp kurių viršutinę sieną padaro Omri dinastijos puolimas ir Jehu namo valdžios apėmimas šiaurinėje izraėliškoje viešpatybėje, — nuotikis, kurio pasekmės atsiliepė ir į judajiškas viešpatybes. Iš vidaus pusės su šituo nuotikiu, jei ne tiesioginiame, tai veikliškame susirišime yra didžiųjų 8 metašimčio pranašų-raštininkų apsireiškimas. Tiktai sulyg šitų pranašų-raštininkų abu periodai ir galima pavadinti, kaip tas paprastai daroma, prieš pranašiniu ir pranašiniu. Bet ir pirmam periodui pranašų netruko.

Bėgyje pirmo šitų didžiųjų periodų dalykas eina apie įsteigimą Jehovos įstatymo šeimininkybės ant kitų tikėjimų, buvusių Chanaane. Jame galima atskirti trys mažesni, nors ir nelygus sulyg laiko, periodai: 1, nuo Mozės iki Dovydo vienavaldybei, — kovos už Jehovybės šeimininkybę laikas, pasibaigęs tvirtovės Jebus apėmimu; 2, Dovydo ir Saliamono, vadinas, neužginčijamo Jehovos valdymo laikas ir 3, laikas nuo viešpatybių padalinimo iki revoliucijai Jehu, kuomet virė kova už palaikymą atsiekto, iš vienos pusės prieš politiškąją absoliutybę, iš kitos prieštikėjimišką sinkretybę.

Antrame didžiajame periode Jehovybėje ėjo procesas, turėjusis daugiau vidurinį pobudį. Doriškai dvasiškas tikėjimo grudas pradeda atsiliuosuoti nuo prigimtų kelių pasidariusių, tam tikroje prasmėje, stabmeldiškų elementų

(Toliau bus).

S. K. Krukovskaja.

Chinija.

Daugiškosios ciesorystės gyvenimo ir papročių vaizdeliai.

Su paveikslais

Vertė J. Laukis

sodyta medžių eilėmis. Kas penki varstai paplentėje stovi signaliniai bokštai, viešbučiai, pasiganymo vietos, arkliams girdyklos, stotįs, kareivių stovyklos keleivių apsaugai, rinkoms vietos. Nestebėtina, kad Marko Palo ir kiti europiniai keleiviai, aplankiusieji Chiniją viduriniais amžiais, stebėjos iš jos tvarkos gerumo. Dabar ant chiniškųjų kelių geri tiltai yra retenybė, keliai niekad nėra taisomi; jai kuris sugeńda, tai keleiviai važiuoja šalia, kol lietųs vėl nepataiso pirmutinio kelio.

Vaizbiškiems susinešimams pas chiniečius nėra nei sidabrinių, nei auksinių pinigų. Chinai kala piningus tik iš vario — *čen* arba, europietiškai *sapeka*. Tai yra nedidelis apskritas vario šmotelis su keturkampe skyle viduryj. Sapekos per skylę suveriama ant šniūro po 100—1000 stukių. 1000 sapekų lyginasi dviem Rusijos rubliam. Labai vartojami taipgi pas chinus popieriniai piningai.

Nežiūrint į šalies turtus ir chinų darbštumą žmonijos perviršiui parsieina gimtinę apleisti, nes šalis negali visų išmaitinti. Chinai persikelia Amerikon, Australijon; tie, kurie gyvena Rosijos parubežyj, uždarbiauti eina Siberijon. Persikelia tik vyrai. Laivai, vežiojanti chinus buva grūstinai prigrūsti taip, kad dėl susikimšimo, spaudimos ir orc stokos daugumas jų bevažiuojant suserga ir miršta. Neretai tik dešimta dalis gyvosios įkrovos pasiekia paskirtą vietą. Naujoje tėvynėje chinai griežtai imasi už visa ko, neniekindami jokio darbo: jie užsiima taip sunkiausiais vyriškais darbais, kaip ir moteriškais, pav., aslos plovimu, drapanų skalbimu. Kadangi prietam chinai yra taikųs, ištvermingi ir pasitenkina maža uždarbine mokestimi, tai jie numuša kainą tų vietų darbininkams, kur jie atkeliauja. Dėlto tų šalių darbininkai chinų ateivių neapkenčia. Suvienytosios Šiaurinės Amerikos valstijos kartą buvo atsisakę "geltonveidžius" t. y. chinus pas save leisti.

Važiuodamas svetimon šalin, chinas savo kaulus prisako pervežti gimtinėn, ir, kaip jau minėjome augščiau, tam tikslui yra garlaiviai, kurie perveža mirusių chinų dulkes atgal tėvynėn.

SKYRIUS VI.

Chiniškieji miestai: Hong-Kong, Kanton, Šanchai, Tien-tsin, ir Pekin. Didėji chiniškoji siena. Gelžkeliai Chinijoje.

Vidurinė viešpatystė susideda iš 18 provincijų. Daugumas jų yra mažai prieinamos europiečiams. 1841 m. vaizbai atsidarė penki uostai: Kanton, Amoi, Fu-Čeu, Hing-po ir Šanchai, o šešiasdešimtais metais atsidarė dar nauji uostai. Dabar yra atdari 22 pamariniai uostai ir kelios upinės prieplaukos laivų sustojimui, kaikuriuose gi miestuose chinų yra paskirtos žemės svetimų šalių prekių sudėjimui ir namams.

Jai iš Rosijos Chinijon plaukus jūromis, tai pirmučiausiai Chiniją galima pamatyti ant salos, Hong-Kongo. Sala Hong-Gong randas Žemčiuginės upės įtakoje ir Chinų yra pavesta 1841 m. anglams. Pirmiaus ji buvo nevaisinga ir uolinga sala, nesvetinga nedidelės saujos žvejų vieta. Dabar ji yra dideliu vaizbiniu miestu su nemažiau kaip 250 tūkstančiais gyventojų. Anglai iš tyrumos padarė tikrą rojų: kitados nederlinga sala dabar stebina savo puikia augmenija. Sulyg vaizbos, po angliškųjų miestų Londono ir Liverpoolio, jis užima pirmutinę vietą. Hong-Kongas prażydo ačiu vaizbai opiumu, tais bjauriais nuodais. Bet sala nėra pilnai apdrausta nuo pavojingų audrų — taifunų, kurie liepos mėnesyj šitoje vietoje siaučia su naikinančia galybe. Šitaipos vienais, 1874 m., užėjęs taifunas sunaikino suviršum tūkstantį namų, paskandino apie 30 didelių laivų ir kelis šimtus džonkų.

Einant prie salos, garlaivis su vargu tik praeina pro ištisą džonkų, ir sempangų laivyną. Daugumas jų velka paskui save žvejinius tinklus. Visas akia matomas plotas apsodytas laivais, kuriuos galima skaityti šimtais.

Miestas eina terasomis augštyn. Žemai, ties apačia yra chinų kvartalas, europiniai gi triobesiai eina nuo jūros krašto iki pačiai šalos viršūnei' kur yra nuvestas vielinis gelžkelis. Europinė Hong-Kongo dalis visai nepanaši į chiniškąją miestą. Čia visur puikios triobos, dokai, ligonbučiai, sankrovos, viešbučiai, pastatyta pagal europinę, madą. Plati gatvė perdėm traukiasi daugiau kaip varstą tarp europinių ir chiniškų namų; iš šalių eina platųs asfaltiniai šalygatviai ir medžių alejos. Visas pamarys užimta krautuvėmis ir prekėmis; čia pat ant gatvės, einančios šalimais marių kranto, yra svarbiausios sankrovos. Greta su turtingomis europinėmis sankrovomis žėri chiniškosios, japoniškosios ir indiškosios. Akįs reipsta bežiūrint į chiniškuosius šilkinius audimus, šilkauksius, išdirbimus iš drumblio kaulo, išsiuvas ant atlaso, krėpus, akvarelius ant šilko, rakandus iš juodmedžio, stalelius su inkrustacijomis, žalvarinius, porcelėninius ir sidabrinius išdirbinius.

Hong-Konge yra labai geras botaniškas sodas. Anglai ant uolų prisodino milijonus medžių, kurie puikiai suaugo.

Anglijos governero namas stovi ant kalno ir tarytum viešpatauja ant miesto. Iš jo langų atsiveria punkus reginys prieplaukos linkui, kurioje kribždėte kribžda lengvi garlaiviai ir didžiuliai jurlaiviai. "Męs buvome pakviesti", pasakojo vienas keleivis, "pas angliską governorą ant pietų. Pas prieplauką laukė mūs aštuoni palankinai arba kedės ant dviejų karčių. Męs susėdome į juos ir dvikojai arkliai mus nunešė. Governoro kuli'ai, laikydami rankose chiniškąsias žibyklas, apšvietė mums kelią, einantį augštyn į kalną. Governoras maloniai mus sutiko ir supažindino su savo draugais. Prie pietų pasirodė, kad męs peržengėme pietinės etikietos taisyklę. Hong-Konge, mat esama papročio ateiti ant pietų su savo pakaliku, jaunu chinu, švelniai nusiskutusiu, puošniai supinta kasa ir ilguose baltuose drabužiuose. Mūsų kaimynai prie stalo, patyrę mūsų susirūpinimą, pasijuokdami iš mūsų nežinios, pasiųlė mūsų reikalams savo pakalikus. Kitaip mums būtų parsiėję badauti ir trokšti prie stalo gausiai apkrauto įvairiausiais valgiais. Pusiaunaktyj męs su svetinguoju šeimininku persiskyrėme. Ant gatvės stovėjo ir laukė svečių nemažiau kaip 60 palankinų ir kokia pusantro šimto chinų. Męs su vargu suradome savo nešyklą ir kuli'us tarp trukšmingos ir rėkaujančios minios. Kuli, taip kaip kitūr vežikai, rėkia per viens kitą, siųlo nešyklas ir kuone stumte stumia. Šnekėjimai ir rėkavimai eina chiny sudarkyta angliška kalba".

Hong-Konge graži tik europinė miesto dalis. Chiniškame kvartale gatvės siauros, purvinos, panašios į begalines lipynes. Ant nakties jos yra uždaromos grotomis. Chinai, nežiūrint į susinešimus su europiečiais, nepametė nei savų papročių, nei būdo. Turtingi chiniškieji pirkliai nesibaido išgerti su europiškiais bendrabroliais bonką šampano, sulošti kazyromis, bet tai ir viskas. Prasti gi žmonės nuo "rudųjų užjurinių velnių" nieko neperėmė. Jiems yra svetima visokia naujiena ir jie tvirtai laikosi senovės.

"Ant rytojaus", pasakoja tas pats keleivis, "męs nuėjome į chiniškąjį teatrą ant vaidenimo. Būriai žiūrovų tolydžio mainėsi: vieni jų ramiai gulėjo ties pačiais priescenio žiburiais ir žiūrėjo į vaidenimą, kiti sėdėjo pasieniu ir gurkšnojo ryžių degtinę. Buvo čia ir guoliai opiumo rūkytojams. Chiniškasis vaidenimas prasideda aštuntą valandą ryto ir tęsiasi iki aštuntai valandai vakare, o kartais traukiasi ir kelias dienas iš eilės, Scena nebųva tuščia nei minutę. Ant jos kaitaliojasi burtininkai, dvasios, didvyriai, genijai, dievai ir būvą fantastiškieji susirėmimai. Aktoriai yra apsitaisę puikiais šilkiniais parėdalais, su žėrinčiomis auksinėmis graznomis. Chinietės moterįs ant estrados teatrė niekuomet nepasirodo: tas yra papročio užginta; moterų rolės yra vaidenamos jaunų chiniečių. Aktorių balsai yra toki aštrųs ir rėksmingi, muzika tokia triūkšminga, barškalai nei šiam, nei tam taip smarkiai barška, kad europietis kokią pusę valandos pabuvęs ausis užsikimšęs nešasi laukan".

Bet chinai yra dideliais teatro mylėtojais; kartais dienų dienas jame praleidžia ir žiūri į jį netik kaipo į pasilinksminimą ir žaismę, bet ir kaipo gyvenimo mokyklą; mokyklai ir teatrui jie priskaito vienokią vertę. "Teatras mokina", sako jie, — ir ištikro nuo teatro estrados yra duodama taisyklės doros, gyvenimiškos išminties ir sąmojybės.

Arti Hong-Kongo yra akyva taip vadinama "Laiminga pakalnė", kur anglai įtaisė puikią vietą lenktynėms, jodinėjimui. Žolė čia karpoma ir lyginama kasdien, kaip ir visuose angliškuose daržuose. "Chinai — didžiūnai ir prasčiokai" — sako rūsų keleivis, — "yra dideliais lenktynių mylėtojais ir šitos šventės jie sulaukti negali. Šitomis dienomis jie net savo biurus ir sankrovas uždaro. Chinas yra apskaitus ir šykštus, bet prietam baisus lošikas. Jis lošiui atsiduoda su tokia aistra, kad nesykį vienu vakaru pralošia sunkiai užgyventus piningus. Lenktynių dienoje Laimingoji pakalnė kribžda žmonėmis. Čia galima sutikti persus su juodais šilkiniais smailais šlikais, chinus šviesiai mėlynuose arba žaliuose šilkauksiuose ir šilkiniuose drabužiuose, baltose atlasinėse kelinėse, šilkiniais strėpliais ir kurpėmis, europiečius, negrus, indus raudonais turbanais ant galvų. Visi bružga ant lenktynių lauko. Tarp šitos margos minios išsiskira raudonų Anglijos kareivių mandieros ir išpuoštos nešyklos su europinėmis damomis puikiuose parėduose. Turtingųjų žmonių nešikai pasipuosę išeiginėmis uniformomis ir pačios jų nešyklos atsižymi ištekliu. Tai vis tiek ką pas mus prastas samdomas vežikas ir nuosavas ekvipažas".

Hong-Konge greta su europiečiais ir chinais gyvena apsčiai persų ugnies garbintojų. Jie paeina iš Indijos ir yra turtingiausiais opiumo pirkliais. Jie yra gražios išvaizdos, dėvi baltus ilgus rytinius drabužius, savotiškus smailu galu juodus šlikus, primenančius šiolaikinių persų galvos aprėdalą.

Kitas didelis chiniškas vaizbinis miestas yra Kantonas, su savo pusantro milijono gyventojais. Jis stovi ant upės Sikiango ir dabar tebėra toks, koks jis buvo suviršum 500 m. atgal, kada jį europiečiai išvydo pirmu kartu. Besiartinant prie jo, išpradžių pamatai tik pagodų viršūnes ir tvirtovės sienas, apsiaučiančias miestą, paskui visą eilę neaiškių žemų triobų ant plokščio kranto. Augščiausiai iškyla vidūmiestyje katalikų katedros bažnyčia. Europinė žmonija, daugiausiai anglai ir nedidelė prancūzų dalis, — gyvena ant

(Toliau bus).

Komercija Finansai Ir Teisės.

UŽ KIEK IŠVEŽAMA PREKIŲ.

Ar gresia krizinus pavojus?

Amerikos statistikų biuro tam tikrai prisiųstosios redakcijon skaitlinės skelbia, jog už praeitą rugsėjo mėnesį iš Amerikos išvežta visokių prekių už 165 milijonus ir 900 tūkstančių dolarių. Už tą patį mėnesį pereitais, 1909 metais buvo išvežta už 152 milijonus dolarių, taigi išvežta šiais metais rugsėjo mėnesyj beveik 14 milijonų daugiaus negu pereitais metais. Už **devynis** šių metų mėnesius, baigiant rugsėju, išvežta iš Amerikos prekių už $1.193.300.000, pereitais metais už tą patį laiką buvo išvežta už $1.141.000.000, tokiu būdu padidėjimas siekia 52 milijonų. — Iš smulkaus išrokavimo matyt, kad nuolat vis daugiaus išvežama iš Amerikos šie dalykai: neišdirbtos bovelnos 1909 m. — už 240 mil., 1910 m. — už 247.4 mil. dolarių; žemdirbystės įrankių 1909 m. už 22 mil., 1910 m. už 25.2 mil. dol.; kukurūzos 1909 m. už 18.2 mil., 1910 m. už 21 mil., odos 1909 m. už 16.3 mil. 1910 m. už 20.1 mil., anglies 1909 m. už 17.8 mil., 1910 už 20.1 mil., automobilių 1909 m. už 5.5 mil., 1910 m. už 8.9 mil., India gumos 1909 m. už 7.7 mil., 1910 m. už 8.2 mil., dol. ypač tvirtai auga visokių mašinerijų išvežimas: siuvamųjų mašinų, budavojimams geležies ir plieno, metališkųjų mašinerijų, drukuojamų mašinėlių ir k.

Sumažėjo užtai visokių alyvų bei kerosino išvežimas, tai ačiu tam daugiausia, kad europinis kerosino trustas ėmė smarkiai konkuruoti su Amerikos Standard Oil. Sumažėjo taip-gi išvežimas išdirbto medžio bei plankų, išvežimas miltų, išvežimas mėsos, kumpių (kumpių 1909 m. už 18.3 mil. 1910 m. už 13.2 mil. dolarių). Kai kurie iš sumažėjusių išvežimo dalykų gal ir toliaus eis mažyn, beaugant tų šakų pramonijai Europoje, Japonijoje ir kitur. Kaikurių-gi-sumažėjimas yra tik laikinis. Tvirtą rinką pasaulyje Amerika tebeturi ir gal ilgai dar turės nedirbtos ir išdirbtos bovelnos pardavime ir įvairiausių mašinerijų bei padargų išdirbystėje. Tokį dalyką, kaip galvijų eksportaciją, galima skaityt irgi priklausančia Amerikai, didesnė konkurencija čia yra iš pusės Argentinos.

Apskritai iš dabartinio Amerikos prekybos padėjimo negalima manyt, kad Amerikoje greitu laiku turės įvykti krizis. Kadanors jis, žinoma, bus, bet ne dabar, ne šiais bent-gi metais. Šiame dalyke neturi pamatų "Kova" 43me savo numeryje nulemianti greitą krizį.

Finansų srityje krizį iškalno permatyti yra labai sunkus dalykas; tik žmonės nuolat dalyvaujanti biržų veikimuose gali krizį kartais nujaust ir tai tik už keleto dienų.

Dabartinių laiku New Yorko biržos transakcijos eina be jokių ypatingų perturbacijų. Siais metais iki spalio pabaigai transakcija chares pasieke $139.644.637, bonds — $539.771.000, o už 1908 ištisus metus transakcija buvo: shares $148.390.466, bonds $791.365.000. Reiškia šie metai eina maždaug lygiai su 1908 metais. Aplamai imant, galima būtų laukti tokių jau ir pasekmių, bet čia jokių gvarancijų būti negali: po 1908 metų biržos transakcija ypač bonds'uose padidėjo, o po 1910 bondsai gali sumažėti, kaip tai buvo po 1906 metų, kada 1907 metais didžiai sumažėjo ir bonds ir shares. Čia nieko nuspėti negalima.

Pereitoj sevaitėje New Yorko biržoje piningų kaina buvo du syk augštesnė, negu toj pačioj sevaitėje 1908 metais. Amerikos piningų kaina Londono biržoj buvo lygi su užpereitos sevaitės kaina, bet truputį nupuolus, sulyginant su pereitų ir užpereitų metų tos pačios sevaitės kaina.

Geležinkelių apyvarta šiais metais Amerikoje yra visai gera. 30 spalių pagarsino savo atskaitas keletas Hawley-Yoakum vakarų geležinkelių. Iš atskaitos matyt, jog už metus laiko tie geležinkeliai turėjo įeigos $52.916.294, beveik penkiais milijonais dolarių daugiaus, negu metai prieš tai. Šitas iš dalies gali liūdyt, kad prekyba ir finansai Amerikoje iki šiol visai nesmunka. Taigi vargu bau galima greit laukti kokių nors didelių smegimų.

KAIP AŠ MĖGINAU TAPTI GARBINGU VYRU.

Masčiau dieną ir naktį, galvą kasiau, nosį riečiau, ausis plėčiau ir neišradau kaip pastot garsiu, kitų pagirtu didvyriu. Maniau, rąšysiu visokio turinio korespondencijas į laikraščius; mano nelaimė, kad nemoku gerai žodžių sulipdyti, nors redaktorius, pertaisęs, inkimš į laikraštį, bet atsiranda tokių nenuoramų, kurie tame jau, ar kitame laikraštyj duoda velnių.

Tariau sau bandysiu visados vartoti visokius tarptautiškus žodžius, k. t.: intelektualas, absoliutiškai, passivyškai, absurdiškai, kompilacija ir tt. Išmislysiu sau kokį nors vardą, pseudonymą ir tuom ingausiu didvyrio garbę. Bet ir čia apsirikau, nes žmonės nors nemokyti ir nežinanti tų žodžių reikšmės visi vartoja juos, todėl ir manęs nepriskaito prie didvyrių.

Maniau kiekvieną vadinti draugu, tai gal žmonės, tariau, manys, kad aš mokytas didvyris, dalivauju politikoje ir organizacijų darbuose. Ir čia vienok buvo tuščia viltis, nes dabar tą žodį "draugas" jau visi vartoja, mat nuo "cicilikų" įėjo madon.

Vieną rytą išėjau į laukus, vaikštinėju, dairausi pakėlęs galvą mąstydamas apie dangaus mėlynumą, Dievą ir jo šventuosius. Puola man mintin kodėlgi mūsų mokslinčiai nepripažįstą Dievo sutvertoju ir sako, kad gamta tai yra Dievas ir tt.... ir tt....

Šita mintis mane užganėdino ir aš visuose susirinkimuose pradėjau skelbt, jog nėra Dievo, nėra dušios, nėra velnių, pragaro ir dangaus; pradėjau išjuokt kuningus ir visas bažnytines apeigas.

Visi pradėjo mane gerbti ir skirti prie mokslinčių. Man pasidarė linksma ant širdies, kad radau gerą progą be jokio darbo tapti mokytu, tai maniau, kad ir užsipelniau didvyrio vardą. Bet tas mano linksmumas tęsėsi neilgai: dabar, nors visai nemokyti, nemokanti atsakančiai raidės parašyt ir nesuprantanti skaitlinių ir tie skelbia apie Dievo nebūvimą, išjuokia kuningus ir visokias bažnytines apeigas, nepripažįsta valdžios, o patįs jaigu tik pasitaiko proga, maukia rudį ir kerta kitam į ausį už nepaklusnumą. Tokių tai mokslinčių priviso dabar daugybė, ir aš vėl netekau didvyrio vardo. Konkurencija sunku varyti. Bet aš žinau dar vieną gerą budą, kaip pastot mokslinčium, tik šito niekam nesakysiu, dabar, nes ir tas gali kitiems to paties norintiems patikti ir jie vėl gali su manim užsimanyti lenktyniauti.

Didvyris.

Laike riaušių Berlyne, kaip savo laiku buvo minėta, vokiškiejie policistai užpuolė ant atvykusių riaušėms prisižiūrėti svetimų laikraščių korespondentų keturis sužeidė, sužeistas ir vienas amerikonas Wile. Laikraštininkai atsišaukė prie savo ambasadorių su reikalavimu ištirimo to atsitikimo ir nubaudimo kaltų. Tirinėjimai traukėsi ilgai, tik dabar Prūsų vidaus reikalų ministeris Dallevitz pranešė jog nemato reikalo, už užpuolimą bausti policistus, kadangi užpuolimą būk pagimdę savo pasielgimu patįs svetimi laikraštininkai. Gavus tokį atsakymą svetimų laikraštininkų sanjunga atlaikė susirinkimą ir jame vienbalsiai nutarė nepasiganėdinti tokiu ministerio atsakymu, nes jis, ištikro, nieko neišaiškino. Tą savo nutarimą svetimų kraštų laikraštininkai pagąsino Berlyno ir svetimuose laikraščiuose.

Svarbus išradimas. Maskoliškas elekrotechnikas Bogdanov išrado prietaisą vadinamą teleautografu, su kurios pagelba galima pasiųsti, kad ir toliausiai rankraščius ir apskritai žmogaus raštą, ir tai taip greitai, kaip ir telegrafu. Galima tą aparatą pritaisyti prie vielų paprasto telegrafo, kaip ir prie bevielinio

IŠ VISUR.

|| Belgijoj svečiuojasi Vokietijos ciesorius ir jo moteris.

|| **Vilhelmas pagąsdinta užmušimu.** Vokietijos kaiseris Vilhelmas ir kaiserienė Augusta Viktorija buvo aplankę Brusselio parodą. Jiems gryžtant Berlynan buvo gautas laiškas nuo anarchistų, kuriame ketinama užmušti kaiseris. Policijà bandė surasti laiško rašytoją, bet be pasekmių. Išvažiuojant Vilhelmui, visas kelias nuo karališkųjų rūmų iki gelžkelio stočiai buvo nustatyta kareiviais. Gelžkelio linija taip-gi kareivių buvo dabojama.

||**Rosijos dumos** posėdžiai prasidėjo 28 dieną spalių. Pirmame posėdyje atsistojimu buvo pagerbta miręs buvusis dumos pirmininkas S. Muromcevas.

|| **Apšvietos ministeriu Rosijoj** vieton prašalinto Švarco paskirtas licejaus profesorius Kasso.

|| Rosijos kuningaištis Nikolai Michailovič, akademikas Šachmatov ir prof. P. Vinogradov gavo nuo Berlyno universiteto atžymėjimą **honoris causa.**

|| Italijoj, ant salos Ischia, taip-gi aplinkinėse Neapoles iki Portici ir Salermo siautė vėtros ir audra. Ant salos Ischia sugriovė daug namų ir po jų griuvėsiais žuvo ir tūlas žmonių skaitlius. Insiveržusi jūrių vilnis nuplovė daug namų. Nuostolius mieste Neapalej padarytus milijonais lirų apskaito. Neapoles priemiesčiuose pražuvo taipgi tūlas žmonių skaitlius. Iš vulkano Vezuviaus išsiveržė lava ir ant savo kelio viską išnaikino. Užbėrė tramvajų ir visus važiuojančius žmones. Salermo apskrityj, vėtros išgriauti miesteliai Citaro ir keli kiti.

|| **Po ciklonui,** Italijoj karalius aplankė vietas, kurias pasiekė nelaimė. 26 spalių atvažiavo į Neapolių; aplankęs salą Ischią, turėjo eiti pėsčias, nes pravažiuot jokiu būdu negalima: namai, medžiai viskas sulaužyta ir suvartaliota. Karalius matė daugiaus kai 400 sunaikintų namų. Į salą suvažiuodavo daug turtuolių, tai gi ten nemažai turto dingo, skaitoma, kad nuostolių padaryta ant 10 milijonų dolarių. — Iš po visokių griuvėsių iki šiol ištraukta 189 žmonės. — Tūkstančiai žmonių liko be pastogės.

|| Laike paskutinių, siautusių Pietinėj Italijoj vėtrų ir audrų, pražuvo apie 200 žmonių. Nelaimės ištiktas vietas lanko dabar karalius Victor Emanuel. Mieste Celure pražuvo 80 žmonių. Becite 31, Majori 20, Cazamiscala 12, Amalfi 10, Resina 7, Madanna Grasia 19, Minori 4, Luscas Anuna 3. Tūkstančiai žmonių neteko namų ir turtų, neturi ką valgyti. Ant salos Ischia išsiveržė vulkanas Epomeo. Keliai išardyti, todėl nukentėjusiems sunku atgabenti jiems reikalingus daigtus. Žmonėms trūksta vandens, nes išnaikintos įtaisos išvadžiojančios vandenį, o šuliniai dumblu užnešti.

|| Italija labai tankiai yra pasiekiama "Dievo rykštės". Pereitais metais žemės drebėjimas atnešė nuostolių apie 35 milijonus dolarių, ne vieną syk gąsdino žmones savo išsiveržimais vulkanas, dabar vėl viesulos ir valkanas nubaudė žmones. Italijos valdžia nukentėjusiems dabar paskyrė keturis šimtus tūkstančių dolarių.

|| **Permainos Portugalijoj.** Portugalijos naujoji valdžia prašalins nuo vietų visus valdininkus buvusius prie senosios valdžios. Naujoji valdžia yra pasirengusi galūtinai panaikinti visokias apgavystes, kurios buvo daroma valdininkų iki šiol. Karaliui buvo išmokama į metus 800.000 dolarių, prezidentui dabar bus mokama be palyginimo mažesnė alga. Mokesčiai būsią uždėti pagal turto; iki šiol turtingiausi žmonės Portugalijoj mokėdavo mažiausius mokesčius, o neturtėliai — didžiausius.

|| **Portugalija, Lisabon, lap 1,** Tuomlaikinis teisių ministeris surašė naujus įstatymus palytinčius persiskirimą vyro su motere. Šitie įstatai žada tapti įdomiausi ir Europoje naujausi šitoje srityje: jie yra remiami bendru vyro ir moters noru.

|| Portugalijoj, taip kaip pirma buvo Maskolijoj, valdžia turi daug vargo su savo buvusiais pagelbininkais, kuriems buvo išdalinta ginklai. Iš tokių dabar susidarė ginkluotų plėšikų pulkai, kurie užpuldinėja ant namų gyventojų. Lisabonoj buvo jau susirėmimai tokių "revoliucijonierių" su kariumene ir policistais. Prasidėjo besišaudymai ir šuviais sužeista daug nekaltų praeivių.

|| Portugalijoj likosi suareštuotas buvęs 1908 metuose jos ministerių pirmininkas Senhur Franko. Paleido jį vienok užstačius kauciją. Madrido laikraštis "Correspondencia de Espana" gavo iš Lisabono žinią, jog ten susekė suokalbį kariumenės prieš respublikos valdžią. Suimta 32 oficerai.

|| Turtingas vengras, kuningaikštis Esterharą garsina, jog savo dideliuose dvaruose Vengrijoj duoda prieglaudą išvytiems iš Portugalijos katalikiškiems zokoninkams. Jie ant jo žemės galės sau kliošturius įsitaisyti.

|| Už prieškariumeniška agitacija Ispanijos sostinėj Madride suareštavo universiteto profesorių Andreo Ovejeko. Paduota teisman ir redakcija republikoniško laikraščio "Espana Nueva".

|| **Ant Kubos maištas.** Iš Havana 28 spalių pranešta, kad ant Kubos salos sukilę spalvotieji. Užmušta generolas Guerra. Valdžia į sukylimo vietas pasiuntė kareivius.

|| Ant salos Kubos, provincijoj Pinar del Rio ir Matuzas laukia revoliucijos. Valdžia į neramias provincijas siunčia kariumenę.

|| Pietinėj Amerikoj, republikoj Urugvay, tūluose apskričiuose žmonės pakėlė riaušes, gali kilti revoliucija. Revoliuciją gali pagimdyti priešininkai Jose Battle J. Ordonez, kurį jo šalininkai nori išrinkti prezidentu. Ginkluoti revoliucijonieriai traukia kruvon. Laikraščiai aštriai cenzuruojami. Telegrafų vielas nupjauste revoliucijonieriai; daugelyj vietų jie išardė ir gelžkelius.

|| Kitoje pietinės Amerikos respublikoj Uraguay revoliucija platinasi vis labiau. Skaitlių ginkluotų revoliucijonierių paduoda ant 10000. Buvo jau nemažai susirėmimų su kariumene, kuriuose nežinia, kiek žmonių krito, nes savo nustolius adibvi pusės slepia. Valdžia su aštrios cenzuros pagelba stengiasi nuo ūkėsų teisybę paslepti, bet visgi žinia, jog provincijose daugiau yra revoliucijonierių negu prezidento šalininkų.

|| Kaip matyt, prancūzai vėl pradeda dauginties: pernai buvo 28.203 mirtįs daugiau negu gimė vaikų; per pirmą pusmetį šių metų buvo 21.203 gimimų daugiau negu mirčių.

|| Ant Filipinų salų, vakarinėse pakrantėse salos Dávas, gyvenanti Marroko tautiška giminė sukilo ir užmušė daug pliantatorių, tarp kurių ir vieną amerikoną. Marroko vadovai sako, jog jie iš savo apskričio nori išvyti visus svetimtaučius.

|| Pietinėj Amerikoj, respublikos Venezuelės sostinėj, mieste Cararas apsireiškė azijatiškas maras.

|| Prancūzijos parlamente socijalistų atstovai smarkiai užsipuolė ant ministerių pirmininko Briando, kurį laiko taipgi socijalistu, už jo įsakymus laike geležinkelininkų streiko; užmetinėjo jam, buk jis savinasi sau diktatoriaus vildžią. Briand atsakė, jog jis ne diktatorius, bet tiesos ir tvarkos apginėjas. Ištiesęs rankas, jis tarė: "žiūrėkite, ant šitų rankų nėra nei lašo kraujo". Parlamentas dideliu balsų daugumu Briandui išreiškė užsitikėjimą. Prie parlamentų susirinkę žmonės kėlė demonstracijas, bet policija demonstrantus išskirstė, kelis suareštavo.

|| 27 spalio naktyj, iš Konstantinopolio išvažiavo netikėtai prancūziškas ambasadorius Bomford. Nors Prancūzijos valdžia ir garsina, jog apie tai nieko nežino, bet Londono laikraščiai mano, kad dėl Turkijos jieškomos svetur paskolos, tarp Prancūzijos ir Turkijos užgimė svarbesni nesutikimai.

|| Turkija, gynimui savo reikalų, siunčia Persijon tiek jau kareivių, kiek jų ten turi Maskolija ir Anglija. Turkija, turbut Vokietijos padrąsinta, mano neleisti Maskolijai ir Anglijai pasidalinti tarp savęs Persija. Įsikišimas vienok Turkijos į Persijos reikalus gali karą pagimdyti.

|| Paryžiuj, parlamento pasiuntinys Pelletun ir kiti sušaukė susirinkimą pagarbinimui Ispanijos respublikonų ir laisvamanių vadovo Ferrer'o pernai sušaudyto mieste Barcelionoj. Kalbant Pelletan'ui jog Ispanija turi numesti bažnyčios jungą į salę įsiveržė pulkas anarchistų ir Pelletaną ir kitus kalbetojus nuvijo nuo tribunos. Paskui prasidėjo salėj muštynės. Užpuolikai yra ispaniškiejie anarchistai.

|| Paryžiuj, prancūzas Manrice Tebutian, pasikėlęs oran Tarmano aeropliane, į 6 val. laiko nulėkė 289 mylias. Taip toli iki šiol dar nieks aeroplianu nenulėkė; 6 val. ore taipgi dar nieks neišbuvo.

|| 27 spalio Paryžiuj prasidėjo tarptautiškas orlaivininkų sąjungos kongresas. Ameriką atstovauja Edgar H. Mix.

|| Orlaivių lenktynėse, šiemet Prancūzijoj orlaivininkams išdalinta dovanų $712650. Daugiausiai, nes $82053 gavo Paulhan, Morane $52000, Latham $52000, visi prancūzai; amerikonas Curtis gavo $1600.

|| Paryžiuj, nusileidžiant ant žemės, su savo aeroplianu nuo 100 pėdų augščio nupuolė ant žemės prancūzas orlaivininkas Blanchard ir užsimušė. Blanchard laimingai atlėkė Paryžiun iš Bonoges, drauge su kitais dviem orlaivininkais, su kuriais lėkė lenkčiun. Nusileidžiant, nežinia dėl kokių priežasčių, jo mašina su sykiu, kaip akmuo, puolė ant žemės ir susidaužė.

|| Ryme, išlėkęs oran oficieras Saglietti, nuo didelio augščio su savo mašina nupuolė ir ant vietos užsimušė.

|| Newfoundlando pakrantėse paskendo su savo įgula iš 18 žmonių garlaivys "Reguhis". Jis mat kelionėj pametė šriubą ir jį bandė uostan vilkti uosto garlaivis, bet trūko virvė ir "Reguhis" migloj prapuolė, o paskui paskendo.

|| Netoli Kijevo, Maskolijoj, kaime Menkovice plėšikai išskerdė iš vienuolikos žmonių susidedančią ūkininko šeimyną. Plėšikų nesuėmė.

|| **Paskendo kariškasai laivas.** Netoli Port de Poex, ant Haitiško kanuolinio laivo "Liberti" atsitiko ekspliozija, kuri taip laivą pagadino, kad jis paskendo. Pražuvo prie to 70 žmonių, kurie arba prigėrė, arba ekspliozijos tapo užmušti; tarp pražuvusių yra 10 Haiti respublikos generolų.

|| Garlaivis "Bluefield", apie kurį manė, kad paskendo laike smarkių vėtrų, atėjo laimingai į Havanos uostą.

|| Austrijoj, mieste Trieste, beturčių namuose pasimirė albanietis Sterio. Jo daiktuose rado piningų ir procentinių popierių už milijoną kronų. Mat ir milijonieriai eina į beturčių namus.

|| Austrijoj iki šiol pabėgę iš Maskolijos revoliucijonieriai turėjo prieglaudą ir galėjo ramiai gyventi; dabar vienok valdžia jau pradeda kibti prie tokių revoliucijonierių, kurie yra nariais Austrijoj uždraustų politiškų organizacijų. Pradėj jau prižiūrėti politiškus pabėgėlius. Kimba ir prie laikraščių: sukonfiskavo numerį slapta Varšavoj leidžiamo laikraščio "Robotnik". Buvo revizijos namuose pabėgėlių. Paimta raštai, kningos ir ginklai, kokius namie rado. Suėmė iš viso 14 žmonių, bet paskui juos paleido, nes nieko užmesti negalėjo: arešte palaikė tik 2, teisman paimta 9.

|| Čekijos sostinėj, mieste Pragoj pasikorė profesorius skripkavimo vietinėj konservatorijoj, Lashmur; jis buvo ir žinomas Čekijoj muzikališkas komponistas.

|| Lenkijoj, netoli Prūsų rubežiaus, kaime Dombrowa, pulkas girtų vaikinų užsimanė sugriauti gyventojų garbėj laikomą koplyčią. Gyventojai susirinko ir suėmė koplyčios naikintojus; kol spėjo ateiti žandarai, devynis užpuolikus užmušė.

|| Italijoj, žvejų apgyventame miestelyj Bescegli. dėl siaučiančios choleros policija uždraudė žvejoti ir norėjo desinfekcijuoti namus. Kada jėjo policistai su daktarais desinfekcijuoti bažnyčią, žmonės su kuolais poulėsi ant policistų ir daktarų. Policistai griebėsi revolverių ir užmušė vieną vyriškį ir mirtinai pašovė moterį.

|| Kariškasis teismas mieste Ekaturinodar, Kubaniškų kazokų žemėj, mirtim pasmerkė policijos perdėtinio pagelbininką Holovką. Šitas mat caro tarnas, išvedęs iš namų tris jo suareštuotus ant gatvės, vieną pats be priežasties nušovė, o kitus kazokams ir policistams liepė šaudyti ir tie likosi užmušti. Tai buvo visai nekalti žmonės.

|| Pradžioj šio mėnesio Chinuose, išsiliejusi per krantus Han upė pagimdė tvanus, kuriuose pražuvo tūkstantis žmonių. Nuostolių skaito milijonais dolarių.

|| Netoli Poleruoster Point, Pietinėj Afrikoj, paskendo portugališkas garlaivis "Leasbono". Prigėrė prie to 6 ypatos, kitus pasažierius ir jurininkus išgelbėjo.

|| Veik visur Europoj uostuose yra šakos kuningų vedamos šv. Rafolo draugijos, kuri neva rūpinasi keliaujančiais į užjūrius išeiviais. Šakos tos draugijos yra Hamburge, Bremene ir kituose uostuose, per kur keliauja daugiaus išeivių. Dabar Holandijos valdžia uždraudė šv. Rafolo draugijai rūpintiesi išeiviais, kadangi ji susekus, kad draugija nepadeda, bet pati išnaudoja išeivius.

|| **Jauna amerikėnė nusižudė Paryžiuje.** p. Luciuda Farrar iš New Orleans, La., nusižudė savo kambaryje lotynų kvartale, Paryžiuje, įkvėpdamą iš atsukto ragelio gazą. Ji mažai sveikatos tėturėjo ir, būdama visa širdžia muzikai atsidavusi, mažai tesikišo į moksleivių gyvenimą.

p. Farrar'ės tėvas yra žinomas advokatas New Orleons'e o taipgi užima pirmsėdžio vietą Amerikėniškoje Advokatų Draugijoje.

Mergaitė turėjo 25 metus amžiaus, ir buvo Paryžiuje jau keturius metus besimokinusi.

|| Berlyno birža gavo žinią, buk Graikijos sostapilyj Athenuose kilo revoliucija, bet patvirtinimo tos žinios nėra.

|| Caras atstatė nuo vietos Finlandijos vyriausiąjį muitinių direktorių Boršmuną, kadangi jis nepildė caro prisakymo, uždraudžiančio įgabenimą Finlandijon ginklų.

|| **Peterburgo Konservatorijoj,** kurioj mokinas ne vienas lietuvis muzikas, buvo manoma pertaisyt, mokslą paskirstyt į augštesnius ir žemesnius kursus. Augštesnieji kursai buvo ketinama padaryt nelyginant akademija. Taip projektavo tam tikra komisija, vienok konservatorijos profesoriai su tais projektais nesutinka, randa juos neįvykinamais.

Tėvynės Mylėtojų Dr-stės Reikalai.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr-jos reikaluose, kuopos ir pavienios ypatos malonės siųsti Dr-jos Lit. Kem. raštinėn ir redaktoriui.
J. Laukis, 2951 Union st., Chicago Ill.

PRANEŠIMAS*).

Turiu garbę šiuomi pranešti, jog, sugrįžęs iš III T. M. D. Seimo, radau V. Kudirkos raštus dar neįrištus. Matęs nekantrumą, su kuriuom, mūsų draugai laukia įrištųjų V. Kudirkos raštų meldžiau Mauderodės kuogreičiau užbaigti kningų įrišimą ir siųsti Amerikon.

Netrukus darbas prie likusių Europoj 2000 egz. V. Kudirkos raštų — tapo užbaigtas.

Antroji ekspedicija tapo atlikta Rugp. 31 d. š. m. sekančiu būdu: Amerikon via Hamburg buvo pasiųsta 1350 egz., ir tame skaitliuje 850 įrištų +500 neįrištų. Ta pačia diena tapo išsiuntinėta V. Kudirkos raštai Europos kuopoms: Vilniun, — Moksleiviams Maksviečiams ir laikraščių redakcijoms — 46 egz., Tilžiškai kuopai 35; Klaipėdiškiai (per A. Braką) 23 egz.; Šiauliečiams — 26 egz., Seinams — 11 egz., Krokaviečiams — 12 egz., Berlyniečiams — 12 egz. Paryžiun (vietiniai kuopai, fandarbininkams ir svetimtaučių laikraščių redakcijoms) — 50 egz.

Likusioji Europoj V. Kudirkos raštų dalis guli sukrauta pas Tilžės T. M. D. kuopos pirmininką Vidūną, kaip tai buvo T. M. D. centro valdybos nutarta.

Likę Europoj keli šimtai egzempliorių V. Kudirkos raštų toli gražu neužganėdins Lietuvos reikalavimus, kurie šiandien jau yra labai dideli.

Vedamos tarybos su vyriausiu cenzūros komitetu Petrapilėj dėlei V. K—kos raštų: Cenz. Kom. nori kai-kurius tomus užginti Rosijoj. Tikimės daug išderėt. Apie pasekmes derybų savam laike pranešiu.

Priimkite, gerbiamasai pirmininke, augštos mano Jums pagarbos išreiškimą. **J. Gabrys.**
TMD. Literat. Komit. narys.

*) Šis pranešimas tapo prisiųstas T. M. D. Centro pirmininkui ir perduotas C. raštinininkui. Pagal pirmininko patarimo duodu talpinti jį organan.
J. Dagis, TMD. Centro rašt.

NAUJI SĄNARIAI.

Prie 8 kp. Mahanoy City, Pa. Večkys Jonas. Prie 58 kp Grand Rapids, Mich. Belenis F., Jasaitis A., Valentinavičius J., Matusaitis A., Skirkevičius A., Varnas Pov.

Prie 28 kp. Chicago, Ill. Joškūnas M., Ulis P., Stasiūnas J.

Prie 74 kp. Philadelphia, Pa. Bačeliūnas A., Giedra A., Juška A., Gaspeliūnas J., Balčas V., Balčas S., Balčas B., Miškinis J., Būdus V., Vikus B., Pauskis J. Ilbukas A.

UŽTĖMYJO, BET PER VĖLAI.

Ar patėmyjote I-ame tome Kudirkos raštų surašą stambesnių aukotojų tų raštų išleidimui? Ten nėra nei vieno, kas būtų aukavęs mažiau, kaip $10.00; daugumas iš jų aukavo po kelias dešimtis dolarių, o kaip ve S. L. A. net $100.00. Pažymėjimui jų duosnumo, ir už gražų parėmimą gražiausio mūsų literatūroj drabo, jų vardai įrašyti, kaipo amžinas paminklas ainiams pirmoj kningoj Kudirkos raštų. Vienok priaugančioji gentkartė nesuras čia vardo vienos draugijos, kuri turėjo nemažesnį už kitus norą prisidėti prie Kudirkos raštų laidos. "Lietuvos Sūnų" draugija iš Chicagos, buvo anuo laiku paskyrinusi $25.00 Kudirkos raštų išleidimui ir pavedė, kaip paprastai, savo išdininkui pasirūpinti apie jų persiuntima kur reikėjo. Tuom reikalas ir užsibaigė. Koks buvo visų, o draugijos išdininko nemažesnis už kitų nusistebėjimas, kada pasirodžius Kudirkos raštams, "Lietuvos Sūnų", draugijos vardo negalima buvo surasti aukotojų surašė.

Peržiūrėjimas draugijos kningų parodė, jog per klaidą, ar neapsižiūrėjimą, piningai nors draugijos paskirti, bet iki šiam laikui nepasiųsti T. M. D. Centro išdan. Anuo laiku Centro Valdyba prieš pat spaudos pradėjimą buvo apgarsinusi per organą visą surašą aukavusių išvengimui klaidų; kelios draugijos padarė pataisymus, bet "Lietuvos Sūnų" draugija, matomai, to nepatėmyjo.

"Na, ir reik čia tau taip neapsižiūrėt! rūpestingai tarė p. Rulauckas, vienas iš žymių tos draugijos narių". Visi buvome persitikrinę, kad mūsų dvidešimtpenkinė jau senai sunaudota Kudirkos paminklui, o čia jį žiūrėk, dar pas mus guli. Protokolų kningoj kaip priguli užrašyta, o kaip pradėjom vertsi finansų kningas, — radom, kad dar neišsiųsta. Na, bet kiekvienas gali suklyst: arklys ant keturių kojų ir suklumpa.... Sakau, ir juokas ir gaila!".... užbaigė senas draugijos veikėjas.

"Gaila, tai gaila!! Jūsų vardo per tai nėra" atsiliepė vienas iš klausančių, "bet kad toji dvidešimtpenkinė jūsų išde nepelėtų, stūmkit ją Centro išdan, nes jiems ten, sako, labai skambučiai reikalingi užmokėjimui paskutinės dalies už Kud. raštus". Užsilikusią auką žadama tuojaus išsiųsti ir paprašyti už ją kelis egzempliorius kningų. **K. Dzūkas.**

Iš Chicagos Lietuvių Gyvenimo.

29 d. spalio, Hull House teatre "Birutės" dr-jos teatralinė grupa vaidino Dviejų Moterų dramą "Litvomanai". Šis veikalas jau buvo pernai tos pačios dr-jos vaidintas, todėl chicagiečiai jau jį žino. Lošė tie patįs žmonės, išskiriant porą naujų. Nodžiunas, vaidinęs studento rolę, daug prasčiau atlošė už pernai metais lošusį. Nodžiunas atliko savo rolę blogai; visi judėjimai ir nudavimai nebuvo atsakanti rolei; akis ir galvą visą laiką laikė panėręs. Kalėjimo tarnas, Astrauskas, irgi neišrodė kaip reikia; pernai ši rolė buvo geriaus atlikta. Kiti lošė tie patįs: Domijonaitienė, Drangelis, Kalvaičiutė, Moskienė, Vitkevičius, Margevičius, Stogis, Monkunas ir Montviliutė, jie atlošė gerai, nieko jiems negalima užmėsti. Apskritai, perstatymas buvo neblogai atliktas, išskiriant pirmąjį aktą, kurį labai sublogino studentas Leonas. — Žmonių buvo gana mažai.

Po antrai veikmei Bigelis griežė ant smuikos Schumanno "Traumerei ir Romance" ir Wieniawskio "Kujawiak". Po trečiai — Kriščiokiutė padainavo Moniuszkos "Temsta dienelė" ir Petrausko "Kaitink šviesi saulutė". Po ketvirtai—"Birutės" choras padainavo Petrausko "Saulelė raudona", "Eina garsas" ir "Kur namas mūs?".

30 spalio, Hull House teatre L. Moterų Dr-ja "Apšvieta" lošė dvi komediji—Žemaitės "Mūsų Gerasis" ir Dviejų Moterių, "Kaip kas išmano, taip save gano". Abu veikalėliu Chicagoje buvo jau pirmiaus perstatytu. Pirmame dalyvavo — Katkevičienė, Moskienė, Vaišviliutė, Kalvaičiutė, Montviliutė, Krikščiokiutė, Gružinskienė ir Kenutienė. Vyrų roles lošė moterįs, todėl veikalėlis, suprantama, neišrodė, kaip pridera. Reikia neužmiršti, jog neprofesijonaliniams lošėjams geriaus pažįstamas savo lyties roles nėra per lengva atlošti, o kitos lyties rolę atlošti beveik negalima. Taigi lošimas panašiai išrodė kaip aną kart Soc. kuopos loštas "Trįs mylimos", kur vyras lošė motinos rolę. Sunku net išsivaizdinti, kaip ta motina raganiškai išrodė. Visi judėjimai buvo ne moteriški ir apsiėjimas toks, jog ausįs raudonavo žiūrint. Panašiai šioje komedijoje moterįs su vyrų rolėmis padarė, nors, žinoma, moteris vyro rolėje neišrodo taip blogai, kaip vyras moteries, todėl kad moteris savo elgimosi malonesnė už vyrą. Vyras, koks jis nebūtų, vis nepanašus į moterį. Nors ir geriausia artistė, bet rolėje savo lytį negali paslėpti; amatorės gi, vyrų roles lošdamos, veikalą padaro pašiepa, nepanašia į ką nors reališką. Iš lošiusių geriausiai išrodė Katkevičienė.

Komedijoje (ne dramoje!) "Kaip kas išmano, taip save gano" dalyvavo — Vaitiekunas, Damijonaitienė, Moskienė, Micevičia, Briedis, Kuzmickiutė, Ilgaudas, Sankunas ir Gabriutė. Šis veikalėlis yra daug gyvesnis už pirmąjį ir buvo nesulyginamai geriaus atloštas. Geresnio lošimo nei negalima reikalauti. Komedijėlė išrodo gerai apdirbta ir pamatuota geromis idėjomis. Čia apart juokų yra gerai pavaizdintas lietuviškų ponelių gyvenimas ir platinimasis tarp jų lietuviškos dvasios. Visi lošėjai gana gerai atliko savo užduotis; ypač gerai atliko Vaitiekunas, Damijonaitienė, Moskienė, ir Micevičia. Moskienė, apskritai visokias roles gerai atlieka, bet geriausiai tinka kaimiečių rolėse. Šį kartą ji buvo visai tinkama ponios "aristokratės" rolėje. Damijonaitienė yra gan tinkama ponių rolėms ir buvo čia geroje vietoje. Vaitiekunas irgi buvo jam geriausiai tinkamoje vietoje.

Po perstatymui p-lė Kriščiokiutė padainavo Moniuszkos "Vakarinę dainą" ir "Nuožmią merginą".

30 spalio buvo "Aušros" kuopos parengti debatai "Visuotinis balsavimas". Debatantais buvo Ilgaudas — už balsavimą, o Kasputis — apie balsavimo ydas. Sprendėjais buvo Bradchulis, Gugis ir Jurgelionienė. Debatantai savo temas pusėtinai praskiedė. Nors, žinoma, tokiame dalyke lošia ne tiek prisirengimas, kiek apskritas susipažinimas su tą lytinčiais dalykais, vienok ir be rūpestingo prisirengimo sunku kas gero padaryti. Ypač Ilgaudas, turėjęs šimteriopai daugiaus progų darodymams ir be to daugiaus laiko už savo priešininką, visai nebuvo apdirbęs savo temos. Debatai buvo tokioje tvarkoje: Ilgaudas 30 minutų, Kasputis 30 min., Ilgaudas 15 min., Kasputis 15 min., Ilgaudas 10 min. užbaigimui. Pirmoje kalboje Ilgaudas kalbėjo iš ideališkos atžvalgos, ne iš praktiškos ir neparodė patvirtinimui savo kalbos nei vieno fakto arba pavyzdžio. Perkalbėjo šį tą kliudydamas iš žmonių historijos, apie prasidėjimą žmonių valdžios, kas, suprantama, su balsavimu nieko bendro neturi. Tolesnius tvirtinimus nieku nepamatavo; pav.: "Nėję mokslus žmonės, daugelyj atsitikimų padarė daug daugiaus už nesimokinusius". Kur faktai? Ant galo, jaigu taip kada ir atsitiko, tai visgi nereikia augštinti nėjimą mokytis labiaus už siekimąsi įgyti augštesnius mokslus. "Žmonės yra lygus ir turi but lygus"; kad jie turėtų but lygus, tai nieko, bet sakyt, kad jie visi yra lygus, tai reiškia sakyti be darodymų ir pamatų. "Amžių-amžiai įsteigė visuotiną balsavimą ir tik amžiai jį galės prašalinti; tik toks budas valdymosi yra vienatiniai tikras ir teisingas". Antroje kalboje Ilgaudas pasakojo, jog jis nesako ir netvirtina, kad toks būdas valdymosi yra augščiausiu valdžios laipsniu. "Žmonės ten prasčiau gyvena, kur žmonės neturi tiesos rinkti atstovus, tą pats gyvenimas parodo". Kur faktai? Kasputis faktais darodė, jog toks sakymas yra neteisingas ir iškino, jog Šveicarijoj žmonės turi didžiausią laisvę balsavimuose, o vienok darbininkai skurdžiaus gyvena, kaip Maskolijoje. Ilgaudas griaudingai klausė: "Kodėl tėvas, atsisiveikinęs su vaikučiais, savo mylima pačia ir žilgalviais tėveliais eina mirti už laisvę? Todėl, kad ji brangesnė jam už viską". Toki žodeliai pas mūs paprastus kalbėtojus, ypač socijalistus, yra stačiai įpratimas; tokius žodelius vartoja ir kuningėliai sugriaudinimui savo avelių. Debatantams toks stylius visai netinka.

Kasputis kalboje viską rėmė ant faktų: jog Prancūzijoje, Amerikoje ir kitur balsavimo tiesos, sulyginant, nedaugiaus pagerina žmonių buvį, kaip kitur, kame balsavimų laisvė daug mažesnė; jog manymas viską atsiekti su balsavimu niekur ikišiol nėra faktiškai patvirtintas; nors Prancūzijoj net socijalistai paėmė valdžią, bet darbininkai buvo ginklais valdomi ir malšinami, kaip Maskolijoj; jog žmonių buvį pagerins koks kitokis valdymosi būdas, bet ne parlamentariškas; jog valdžia visviena yra bloga, ar valdo penki žmonės, ar šimtai; jog anarchizmas yra siektinu valdymos būdu. Antroje kalboje jis nurodinėjo, jog Amerika susideda, nemažoje dalyje, iš Afrikos laukinių gy-

ventojų, kurie turi lygias balsavimo tiesas ir ateivių, parsiduodančių už stiklą alaus, ir Amerikos buržujai savo siekius su tokiais balsuotojais taip gerai atsiekia, kaip kad ir visai balsavimo nebūtų. Todėl esą manoma suvaržyti balsavimą, pavesti jį tik suprantantiems balsavimų vertę; Amerikoj visuotinas balsavimas esąs bolgesnis už protingai suvaržytą.

Ilgaudas užbaigė debatus užreiškimu, jog niekas apie žmogaus protą negali spręsti ir negali darodyti, kuris turi supratimą; o kuris ne. Galūtinai užtvirtino, jog ne per grupų balsavimus (turbut manė apie partijas?), bet per visuomenišką, tiesų ir slaptą balsavimą galima atsiekti šalies gerovę.

Sulyg tokios kalbos klausytojai turėjo persitikrinti, jog visus Afrikos laukinius žmones męs turime pripažinti lygiais protingais, kaip ir europiečius, arba bent negalime spręsti, jog jie yra kvailesniais.

Ilgaudas patvirtino, jog Amerikoje valdininkus išrenka stiklai alaus ir dolariai, bet čia esąs ne balsavimas kaltas. Bet gi dyvai, kodėl negalima spręsti apie žmonių protą?

Žinoma, balsavimo reikalingumą negalima užginti, bet balsavimas juo labiaus bevertės, juo kvailesni žmonės, o to jau neužginčysi. Tarp laukinių ir valdžia laukinė; tarp paikų ir valdžia paika. Praktika rinkimus įvykdė ir nėra abejonės, jog geresnis valdymasis iki šiol nėra išgalvotas.

Sprendėjai pripažino, jog abu debatantai yra išsilavinę, jog Kasputis iš savo pusės atliko gerai ir suteikė daugiaus faktų, bet kad **Ilgaudas atliko atsakančiaus.**

Daug klausytojų tokiu nusprendimu liko neužganėdinti, nes Kasputis atliko, ištiesų, geriaus už Ilgaudą, ne dėl to, kad jis "ėjo prieš balsavimą", bet dėlto, kad jis daug ką darodė, ir sumušė gana daug Ilgaudo **svajonių,** kuomet Ilgaudas nedavė **jokių faktų,** pasiganėdino vien tuo tvirtinimu, kuris aiškus kaip diena, jog balsavimas reikalingas, nes nieko geresnio už jį nėra. Iš augšto rodėsi, jog Kasputis neturės progos nieko pasakyti, jaigu Ilgaudas paskleis aiškius faktus, bet buvo atbulai. Teisėjai, matomai, nesprendė, atsižiūrėdami į gerumą išpildymo užduoties kaipo debatantų, bet į pačio balsavimo neužginčyjimą, kurį atstovavo Ilgaudas.

Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė ir smagiai ir gana naudingai praleido laiką. Dr-jos išdan jėjo suvirš 8 dol.

Nedėldienyj 6 lapkričio ant Bridgeporto Lithuania svetainėje 3149 Halsted st. įvyks aštuntoji "Aušros" prelekcija. Skaitys p. M. Mikolaitis temoje "Populiariškoji astronomija". Bus rodomi ir stereoptiški paveikslai. Įžanga 10c. Pradžia 3 val. po piet.

Ant Town of Lake 6 lapkričio Davis Sq. svetainėje bus "Aušros" prelekcija. Skaitys Kl. Jurgelionis apie scenos menų: deklamacija, mimiką, žaidimą. Pradžia 3 val. po piet. Įžanga dovanai.

P. Miko Petrausko koncerte, atsiliksiančiame 11 gruodžio, Music Hall, dalyvaus profesoriai p. H. Levy, pp. Buttlerai. Akkompaniuos p. A. Pocius.

Nepaprasta proga.

Kodėl mūsų žmonės, svetimon šalin atvažiavę skursta ir vargsta? Kodėl jie esti menkai apmokami? Kodėl iš jų visi tyčiojasi?

Ant šitų, o ir daugelio kitų, klausimų, "Aušros" 1-mosios kuopos Apšvietos Komisija bandė atsakymus duoti: stengėsi išrasti būdą pagerinti lietuvių padėjimą Amerikoje, jį pasirjžo padaryti, ant kiek įstengs, mūsų tautiečių gyvenimą šviesesniu, linksmesniu ir daugiaus ko žadančiu. Vaisius jų mąstymo yra — vakarinė mokykla.

Visiems yra jau žinoma, kad "Lithuania" kliube, 3149 So. Halsted st., atsidarė mokykla, pirmutinė savo rųšies Amerikoje. Ji yra pirmutinė todėl, kad ji turi tą, ko neiviena kita lietuvių mokykla Amerikoje nėra turėjusi: **systėmatiškai išdėstytus kursus.**

Iki šiol visos mums žinomos mokyklos, neprisilaikė jokios systemos. Ir kas iš to išėjo? Išėjo vien neužsiganėdinimas iš pusės mokinių bei įsteigėjų.

I-mos "Aušros" kuopos Apšvietos Komisija suprato, kad pirm visko turi būtinai įvesti **systemą.**

Po systėmos įvedimo, kilo kitas nemenkesnis klausimas: **gerų, gabių mokytojų.** Ir čią buvo nemažai mąstymo padėta, nes, žinodama, kaip svarbu kiekvienai mokyklai turėti, **tinkamus mokytojus.** Apšvietos Komisija paskyrė tiktai tuos, kurie turi reikalingą prisirengimą, atsakomą gabumą ir palinkimą mokytojauti naujoje, daug žadančioje, mokykloje: Aritmetikos skyrių ves mokytojų seminariją baigęs **p. J. Jonikis;** Algebros ir Geometrijos—**p. K. Mikolainis,** B. S., Angliškos kalbos — **p. Šliakis,** mokinys teisių fakultete Northwestern Universitete; Lietuvių kalbos — **p. K. Jurgelionis,** žinomas literatas; Braižymo **p. K. Gugis,** lankąs Armour'o Institutą.

Pilnas mokyklos kursas tęsiasi penkias dienas į sevaitę, būtent: panedėlyj, seredoj, ketverge, patnyčioj, subatoj — nuo 7:30 lig 9:30 vakare.

Tie, kurie neįstengs lankyti visus kursus, gali užsirašyti į atskirus kursus, tokiu būdu gaudami progą prasilavinti patinkamoje kokioje šakoje už **mažą kainą.**

Tai-gi, viengenčiai, jaigu trokštate pasiekti ko aukštesnio, jaigu norite įgyti apšvietimą, kuris jums nebuvo pirma prieinamas jaigu, gale, trokštate pakelti save iš skurdo ir vargo, tai neatidėliokite, ir ateikite užsirašyti į šią naują svarbią įstaigą. **Šitoje mokykloje rasite pilną užsiganėdimą, nes mokykla yra systėmatiškai sutvarkyta, mokytotojai savo šakų ir mokymo būdo žinovai, pagalios iš piningiškosios pusės mokykla yra visiems prieinama.**

Užsirašyti galima jaib kokį vakarą (išskiriant utarninko) nuo 7:30 iki dėvynių vakarė "Lithuania" svetainėje.

Apšvietos Komisija.

VIETINĖS ŽINIOS.

Rubsiuvių streike Chicagoje veikliai dalyvauja ir moterįs. Iš maždaug 30 tūkstančių streikininkų vienas trečdalis apie 10 tūkstančių yra moterįs. Ponia Robins suorganizavo moterų streikininkių komitetą, ji taipgi labai rūpinas teikimu pagelbos streikininkams. Kita moteris panelė Gertrude Barnum atsižymėjo, kaipo kalbėtoja. Ne vienoj vietoj streikininkai džiaugsmingai klausėsi jos gyvų kalbų. Tarp užinteresuotų streike moterų yra gan gerai lietuviams žinoma Miss Mary E. McDowell, veikianti prie Chicagos universiteto settlemento, taipgi Miss Jane Adams, Mrs. Elen M. Henrotin, Miss S. P. Breckenridge ir kitos.

Streikininkai kas dieną turi bent po penkioliką mitingų. 28 spalių buvo šešiolika mitingų, laike kurių prisidėdavo prie streiko vis da nauji darbininkai. Streikas, kilęs iš mažo, išaugo labai didelis.

Streikininkų komitetai draug su rūbsiuvių unijos prezidentu Th. A. Rickertu nori, kad Chicagos dirbtuvėse būtų įvestos tokios jau išlygos, kokios yra rytuose. Iki 29 spalių nieko tikro dar nebuvo žinoma apie susitaikymą. Hart Schaffner & Marx firmos perdėtiniai nenorį priimti jokių išlygų. Jie prisilaiko to, ką buvo pagarsinę pereitoj sevaitėje laikraščiuose, t. y., kad išlygos pas juos buvo geras, kad darbininkai buvo gerai apmokami, kad niekas nesiskundė, o streiką sukėlė tik keli agitatoriai. Bet dabar, kada streikas taip išaugo, matyt ir ši firma bus priversta nusileisti ir pripažinti darbininkų reikalavimus.

Panedėlyj 31 spalių rubsiuvių streikas ne tik neužsibaigė, kaip buvo laukta, bet dar platinos toliaus. Minia streikininkų bandė eiti į miesto centrą, kad ir ten sustabdžius tebedirbančias dar dirbtuves. Minia iš kokių 2.000 darbininkų pradėjo eiti nuo Halsted ir Van Buren str. Ejusieji turėjo triubas, skambalus ir švilpas. Ties Randolph st. streikininkus sulaikė didelis pulkas policijos. Raitieji policijantai išsklaistė ėjusius. Jie paskui, vėl susirinkę, bandė pereiti miestan per Madison ir per Harrison st. Bet kaip ten, taip čia be pasekmių. Vėliaus streikininkai susirinko ties vieną iš Hart, Schaffner & Marx dirbtuvių, kurioj dar tebedirbo darbininkai. Streikininkai, apsiginklavę akmenims ir plytgaliais, reikalavo, kad dirbantieji mestų darbą. Neužilgo šion vieton atvažiavo policijos vežimai. Pirmas tų vežimų buvo sutiktas akmenimis. Policija areštavo šešis streikininkus, kurie jai pasirodė esą vadovais, jų pavardės Fr Spievaček, H. Mazie, St. Michaels, J. Thomas, M. Grubreld ir J. Brazak.

Keliose vietose prisidėjo nauji streikininkai: sustreikavo E. V. Price & Co. 400 darbininkų. iš Sears, Roebuck Co. prisidėjo prie streiko 100 mergaičių.

Nervegai telkiasi jureivio apgynime. Chicagos norvegai susitelkė, kad apgynus John Johnsen'ą, skurdų norvegišką jureivį sėdintį pavieto kalėjime už žmogžudystę.

Norvegijos konsulis O. H. Haugan'as yra vienas iš uoliausių jo apgynėjų, nes, pagal jo numanymo, Johnsen'as nėra kaltas.

Johnsen'as yra kaltinamas, būk jis mirtinai primušęs žmogų liepos 18 d. 1910.

MUMS ŽODĮ!

Męs lietuviai darbinikai-rubsiuviai savo susirinkime 28 dieną spalio 1910 m., Columbia salėje išreiškiame pasipiktinimo jausmą "Lietuvai", už patalpinimą klaidinančio darbininkišką visuomenę atsišaukimo firmos **Hart, Schaffner ir Marx.**

Mums neįstabu, kad "Lietuva" patalpino tos firmos tokį melagingą atsišaukimą, bet mums įstabu tas, kad "Lietuva", talpindama jį, net nepastebėjo apie tos firmos vylių ir nepaminėjo plačiau apie esantį Chicagoj kriaučių streiką, kuris paskutiniamė laike apėmė suvirš 40.000 darbininkų.

Mums gailu, kad toksai pirmeiviškas laikraštis, kaip "Lietuva" galėjo taip šaltai atsinešti į šią mūsų kovą. Negana to, reik prisiminti, jog "Lietuvos" buvo jau prašyta, netalpinti tų suvyliojančių apgarsinimų, — tečiaus ji to nepaisė!.... (Redakcija niekad tokių prašymų nebuvo gavusi. Red.).

Dėl to męs susirinkusieji ant mitingo, išreiškdami pasipiktinimą "Lietuvai", sykiu ir pranešame visuomenei, kad dabar Chicagoj eina generališkas kriaučių streikas ir kad nei vienas neitų užimti streikuojančių darbininkų vietą.

Ant **Hart, Schaffner ir Marx** skelbiamų melagystčių vargu ir bereikia atsakyti: kas dirbo ten, žino gerai ir apsėjimą su darbinikais ir sanitariškas sąlygas ir jo augštą užmokesnį. Darbo sąlygos pas **Hart, Schaffner ir Marx** daugelyj kame buvo blogesnes negu Rosijoj!

Dar sykį persergiame visuomenę ir darbininkus lietuvius-rūbsiuvius, kad būtų atsargus ir nedausytų tolesnių panašių kompanijos apgarsinimų.

Vardu susirinkusiųjų:

J. Gaigalas,
S. Strazdas,
Jul. J. Mickevičius.

Hart, Schaffner ir Marx firmos pasiaiškinimas buvo tilpęs apgarsinimuose, už kuriuos redakcija neatsako. Jaigu tai būtų tilpę tekste, redakcija būtų padėjus gal ir savo pastabą. Streikininkai ir darbdaviai yra dvi priešingi pusi; bešališkumas ir spaudos bei kalbos liuosybės pripažinimas reikalauja, kad būtų išklausyta ir viena ir kita pusė, nežiūrint, kuri teisybę sakytų, kuri melą. Tik iš abiejų pusių pašiaiškinimų visuomenė galės padaryti savo nusprendimą. Hart, Schaffner ir Marx firmos pasiaiškinimas, kaip matome ne tik neužkenkė streikininkams, bet dar atnešė tą naudą, kad paragino streikininkus parašyti viršiaus padėtus žodžius ir tokiu būdu perspėti rūbsiuvius, kad nedirbtų minimoj firmoje streiko laiku. Kitaip juk streiko komitetai iki šiol to nebuvo dasiprotėję padaryti. Męs mielai talpiname ir talpinsime, jai reiks, streikuojančių komitetų pranešimus, bet ir darbdaviams negalime užimti burnos: juk ir nuo jų priguli, koks bus streiko rezultatas.

Pykti už panašų elgimos gali jai bent tie, kurie norėtų uždėti pančius ant žodžio ir spaudos laisvės.

Didvyriui. Koks yra tas laikraštininkų trustas, Tamsta galimatyti laikraštininkų susivažiavimo protokole, kuris tilpo juk suvažiavime dalyvavusiuose laikraščiuose. Svarbiausias suvažiavimo tikslas buvo — išmėžti iš laikraščių šmeižimus ypatų korespondencijose pseudonymais užsidengusių didvyrių, kas pas mus jau net per daug buvo madon jėję ir nuo tokių besislepiančių nuo atsakomybės šmeižėjų apsaugoti laikraščiais, nes toki darbai yra priešingi doros principams.

Paskiausiai Gautos Žinios.

Telegramas 2 lapkričio Paryžiun pranešė, kad *Ispanijoj Madride kilo revoliucija prieš Ispanijos karalių Alfonso.* Iš kitur patvirtinančių tai žinių iki 2 lapkričio dar negauta. Manoma, kad maištui paskiausi priežastis buvo Morocco ekspedicija, kuriai reikalauta 31 milijono dolarių.

Chicagoj utarninke policija suareštavo penkiasdešimts vieną streikininką, jų tarpe penkias moteris. Areštavimas atsitiko, kada minia streikininkų akmenim bombardavo Peklo krautuvę, 2343 S. Trumbull ave. — Iki 2 lapkričio unijos prezidentas Th. A. Rickert skaitė, kad streike jau dalyvauja beveik 40 tūkstančių rūbsiuvių.

Persijoj Taberane 1 lapkričio buvo žydų skerdynės. Užmušta vienuolika žydų, apie 5 tūkstančiai pabėgo iš miesto.

Peterburge caras pasirašė po rezoliuciją, leidžiančią žydams gyventi Lenkijos ir Ukrainos kraštuose.

PRIE RINKIMŲ KONGRESAN.

Kada prie Amerikos gyventojų surašymo lietuviams buvo svarbu, kad tarp kitų tautų butų įvesta rubrika ir lietuviams, tam labai daug pagelbėjo cenzuso komiteto narys ir pirmininkas Edgar D. Crumpacker. Dabar prieš prasidėsiant rinkimams į dvidešimts aštuntąjį Suv. Am. Valst. kongresą, lietuviams reiktų atminti E. D. Crumpacker'į ir toj vietoj, nuo kurios jis yra renkamas, Indiana Valst., paduoti už jį balsus.

APGARSINIMAI.

NEMALONŲS SAPNAI.

Žmogystės, kamuojamos nemalonių sapnų, arba negalinčios gerai miegoti, turi atsiminti, kad tai apsireiškia dėl suvirinimo netvarkos ir kad reikia permainyti gyvenimo būdas. Pirmiausia reikia išvalyti visą systemą, kaip tai turi būti daroma prie visokių virinimo organų ligų, o paskui sustiprinti systemą, kad galėtų gerai atlikti savo darbą. To jųs galite atsiekti, vartodami Triner'io American Elixirą iš kartaus vyno. Šito vaisto sudėjimas nesenai truputį buvo permainytas, kad vaistą padarius stipresniu bei pasekmingesniu ir jis dabar tikrai užganėdins visus žmones. Nesuvirinimas ir daugelis kitokių vidurių ligų šituo vaistu labai greit palengvinama, o vartojant jį ilgiaus ir visai išgydoma. Vartokite jį visuomet, kada esat nustoję apetito ir jaučiaties esą nusilpę bei įvargę. Vaistų sankrovose. Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland avenue, Chicago, Ill.

Draugijų Reikalai.

DIDŽIAUSIAS TEATRAS.

Lietuvių Klubo pirmu kart scenoje bus parodyta penkių veiksmių tragedija "Orleano Mergelė", versta V. Kudirkos. L. J. R. nuo Town of Lake stato tą veikalą scenoje 6 lapkričio, šv. Jurgio parap. Mokslainės svetainėje, kampas 32 pl. ir Auburn ave. Pradžia 7:30 vak. val. Įžanga žmogystei 25c., 35c., 50c., 75c. ir $1.00. Nepraleiskite progos pamatyti tokį puikų lošimą. Kviečia visus, *Komitetas.*

PUIKUS BALIUS

perengtas Lietuviškos Tautiškos Draugystės "Vienybės", subatoj, 5 lapkričio (Nov.), 1910, Freiheit Turner svetainėje, 3417—21 So. Halsted st. Balius prasidės 6 val. vak. ir trauksis iki velyvos nakties. Įžanga valkinui su mergina 25c.

Jau visi žinote, kad draugystė "Vienybė" visados surengia puikiausius balius ir turi pirmos kliasos muzikantus, kurie griežia puikiausius šokius. Todėlgi nepamirškite atsilankyti ant "Vienybės" baliaus.

Su godone. *Komitetas.*

TEATRAS IR BALIUS!

Dramatiškas Ratelis L. S. S. Chicagoje, 20 d. lapkričio (Nov.), stato ant scenos Slovackio tragediją: "*MINDAUGIS*". Lošimas atsibus rutimingoje "*West Side Auditorium*" salėje, — kampas Taylor ir Centre ave.

Brolau! jei tau žingeidi tautos praeitis, jei tu interesuojiesi tuo — ateik, o pamatysi ją lyg ant delno! Pamatysi kaip mūsų bočiai buvo spiriami, su ugnia ir kardu, priimti jiems svetimą tikėjimą ir kaip jie kovojo prieš tą. žodžiu — ten tu pasisemsi nemažą pluoštą žinių apie tautos žygius ir nusidavimus. — Juk nuo mūsų tik priklauso tautos laimė ir gerbūvis. Dėlto atsiminę to poeto žodžius: "*Permokslę įgysi tu tiesą*" nepraleiskite tos progos!

Lošimas prasidės nuo 5 val po pietų, salė bus atdara nuo 3 val.

Tikietų kainos: 25c., 35c., 50c., 75 ir $1.00. Po teatro balius su skrajojančia krasa. *Komitetas.*

Tikietai gaunami: "Lietuvos", "Kataliko" ir "Amerikos Lynių" redakcijose, p. M. Kaitis 1607 N. Ashland ave., J. Ilgaudas ir Garmus, 1613 So. Halsted st.

"AUSROS" VAKARINĖS MOKYKLOS

atidarytos! Nuo 24 d. spalio, 1910 8:00 val. vak. Kliubo svet., 3149 So. Halsted st.

Į šitas mokyklas kviečiami visi tie, kurie norėtų mokintis "Aušros" įsteigtose vakarinės mokyklose: *braižymo, aritmetikos, angliškos ir lietuviškos kalbų.* Dabar galima prisirašyti kiekvieną vakarą apart Utarninko vakaro. Nedėliomis galima taipgi prisirašyti po prelekcijų. Mokyklosna priimami visi be skirtumo prasilavinę labiau ar maziau. Mokinama bus nuo 8 val. iki 10 valandai kas vakarą apart Utarninko. Prisirašyti galima visiems iki 14 lapkričio, o po 14 lap. bus priimami tik tie, kurie žinos tiek, kiek per tą laiko peireita mokykloje.

Todėl, Lietuviai, norėdami pagerinti savo skurdų padėjimą, norėdami pasikelti ir užimti čia amerikoniškame gyvenime prideranačią vietą, griebkitiesi už to tvirčiausio ir geriausio ginklo — žinojimo, jaigu tik nenorite skursti, o gal ir visai pranykti. Jieškokite ir rinkite naudingas žinias visokiais būdais, lankykite visokias jums prieinamas ir naudingas mokyklas. Nepamirškite, prisirašyti ir pradėkite lankyti šias Aušros mokyklas, o tikrai galėsite pasidžiaugti iš įgyto mokslo.

"Aušros" vakarinėse mokyklose mokslas bus duodamas pigau, negu kur kitur.

"Aušros" Apšvietos Komisija.

TREČIAS DIDELIS TEATRAS IR BALIUS!

Bus statoma ant scenos komedija po vardu: "Gudri Našlė". Sim Daukanto Jaunuomenės Teatrališko Kliubo, atsibus nedėlioj, 6 lapkričio (Nov.), 1910, National svetainėje, 1800—02 Centre ave., S. West cor. W. 18th st. Pradžia 6 val vak. Tikietų kainos po 25c. ir 50c.

Užprašome visus senus ir jaunus, vaikinus ir merginas atsilankyti, nes tai pirmu kartu yra statoma ant scenos Chicagoj, šį dviejų veiksmių labai juokinga komedija. Bus juokų iki ausų visiems, katrie niekad nesijuokė, o čia atėję turės prasijuokti. Po teatrui bus puikus balius, kuris trauksis iki vėlyvos nakties. Dėltogi nepamirškite atsilankyti ir linksmai vakarą praleisti. Bus gera muzykė prie kurios smagiai galėsite pasišokti, nes grieš lietuviškus šokius "Birutės" orkestra. Kožnas svečias gaus pulkų programą ant teatro ir baliaus. Su godone, *Komitetas.*

Pasarga: Važiuokite Halsted karais iki 18-tai, o 18-tos gatvės karais važiuokit į West iki Centre ave. Važiuokite Ashland ave. karais iki 18-tai gatvėj, o 18-tos gatvės karu į East iki Centre ave., nes svetainė yra ant pat kampo Centre avenue ir 18-tos gatvių.

LIETUVIŲ GIEDORIŲ DRAMATIŠKA DRAUGYSTĖ

rengia maskinį balių ant North Side. Yra plačiai žinoma, jog ši draugystė įdomiausia parengia balius. Šiuo kartu draugystė paskyrė dovanas tiems, kurie ateis baliun įdomiausiai pasipuošę: vyrai gaus 5 dol. nepadažomą plunksną, moterįs 5 dol. vertės branzolėtą ir daug kitų dovanų. Kas atsilankys, tas tik džiaugsis. Balius prasidės 7 val. vak., salė atvira nuo 6 val. Mūsų tas balius bus 5 lapkričio d., subatos vakare, kada kožnas galės pasišokt iki valiai. Puiki tikrai lietuviška muzika taip gerai griežs, kad kožnas jaunas ir senas turės trepsėti: Svetainė 1436 Emma st., arti Noble ir Milvaukee ave. Kviečiam atsilankyti visus. *Komitetas.*

DIDŽIAUSIAS TEATRAS. ....

Lietuvių Jaunimo Ratelis nuo Town of Lake stato scenoje pirmu kart Chicagoje penkių veikmių tragediją *Orleano Mergelė.*

Šis veikalas, vienas svarbiausių lietuvių kalboje bus vaidinamas gabiausių artistų iš L. J. Ratelio nedėlioj 6 lapkričio (nov.) 1910 m. šv. Jurgio parap. svetainėje, kampas 32 pl. ir Auburn ave. Pradžia lygiai 6:30 vakare. Įžanga 25c. ir daugiaus, kviečiame visus atsilankyti. Būsite užganėdinti. *Komitetas.*

OI JOI, BALIUS! BALIUS!

6-tas didelis Kepurinis Balius, parengtas storone Draugstės Šv. Mykolo Arkanluolo, Nedėlioj, 13 d. lapkričio (Nov.), 1910, "Atlas" svetainėj, 1436 Emma st., arti kertės Milwaukee ir Noble gatvių. Salė bus atidaryta 2 val. po pietų. Įžanga lietuviams porai 25c.

Tiems kurie turės gražiausias kepures, dovanos bus dalinamos 10 val. vakare ir kas turės gražiausią kepurę, gaus pirmą praisą. žinot labai gerai, kad ant mūsų balių nebuna nė muštynių, nė peštynių. visi gražiai pasilinksmina. Taigi, draugystė ir kviečia visus, tiek senus, tiek jaunus atsilankyti ant baliaus, o busite visi užganėdinti. Su guodone, *Komitetas.*

Oi tu Barborėla, mano miela seserėla, tai ir vėl pakilėjimas kepurių! Kas mumš iš tų svetimtaučių bernioką, męs rasim savo dzukelius, tai nors patrepsėsim. O grajis nuo Bridgeporto Birutės orgonas. Tai ir gudbai mano seserėla, biegu kepuries taisyc, o turu gauc pirmucinį praisu kad ir kažin ku!

ŠESTAS DIDELIS BALIUS

yra rengiamas Lietuviškos Evan. Luth. Draugystės, subatoj 12 d. lapkričio, 1910 m., Hoerbers svetainėj, 2131 Blue Island ave. ir 21-mo Pl. Pradžia 7:30 val. vak., Įžanga 25c. porai. Bus puikiausis programas puikioms kvietkoms apdaryta kokių dar lietuviai niekados nerėdė; bus labai puikus balius, į kur širdingai kviečiame atsilankyti lietuvius ir lietuvaitės. *Komitetas.*

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdžių Antano Bendoraičio ir Motiejaus Bendoraičio. Abu Suvalkų gub., Mariampolės pav., Kelabiškio gm., Prienų parap., Vartų kaimo. Pirmiau gyveno Gilbertowne, o dabar nežinau kur. Meldžiu duoti man žinią šiuo adresu:

Jonas Gruodis,
478 Southbridge st. Worcester, Mass

Pajieškau Fr. Sabaliausko, Kauno gub., Šiaulių pav. iš Gruzdžių miestelio. Turi 29 m. amžiaus, ne augštas, geltonplaukis. 3 metai atgal gyveno Chicagoj. Duokite žinią šiuo adresu:

Fr. Mažonis,
3239 Illinois court, Chicago, Ill.

Pajieškau savo dukters Zofijos, kuri prasišalino nuo manęs, jau metai ir mėnuo, palikdama savo dukterį Elzbietą. Pranešu, kad pasirūpintų apie Inšiura ir klausiu kur padėti drabužius. Duok žinoti nors per paukštį šiuo adresu:

Domicelė Gotautienė,
4319 So. Wood st., Chicago, Ill.

Pajieškau Stanislavo Kiežos, Kauno gub., Raseinių pav., Skaudvilės val., Stulgių par., Pastulgės sodos. Pirmiau gyveno Pittsburge, Pa. Šeši mėnesiai kaip esu atvažiavęs Amerikon, turiu svarbų reikalą, meldžiu duoti žinią šiuo adresu:

Juozapas Kieža,
504 Franklin st., Joliet, Ill.

JURGIS BUTŲ GAVĘS PINIGŲ, JAIGU NE BALTRUS.

JURGIS LABAI PROTINGAS. JIS RIKO KAIP GAUT PINIGŲ. BET KAD TAS BALTRUS! JIS VIŠKĄ SUGADINO. JURGIUI, ŽINOMA, LABAI PIKTA. BET KĄ SU BALTRUM PADARYSI.

Pajieškau savo patėvo, Jono Useliio. Jis paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Kvėdarnos parap., Padenaičių kaimo. Gyvena Amerikoj jau apie 10 metų. Jis pats ar kas kitas jal apie jį žinotų malonės duoti žinią šiuo adresu:
Tamošius Ašmutis,
3301 So. Morgan st., Chicago, Ill.

Pajieškau pusbrolio Prano Petronio, Suvalkų gub., Seinų pav., Galinių gm., Beržinių kaimo. Pirmiau buvo Brooklyne, N. Y. dabar nežinau kur. Prašau duoti žinią šiuo adresu:
Kostantas Petronis,
208 N. Tonnill st., Philadelphia, Pa.

Pajieškau savo pusbrolio Mataušo Simanavičiaus, Kauno gub., Ukmergės pav., Kurklių val. ir parap., Vaičiuliškių kaimo. Antri metai kaip atvažiavo Amerikon, nežinau kur gyvena. Meldžiu duoti man žinią šiuo adresu:
Jos. Jourkenas,
P. O. Box 222, Painesdale, Mich

Pajieškau švogerio Nikodemo Virbalo, Kauno gub., Panevėžio pav., Ramygalos parap., Gudelukų sod. Apie 14 metų Amerikoje. Nežinau kur jis gyvena. Turiu svarbų reikalą. Prašau duoti žinią šiuo adresu:
Ant. Adašiūnas,
180 Oak st., New Haven, Conn.

Pajieškau savo brolio Juozo Vaivados, Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Šakių gm. ir par. Yra vedęs, buvo kariumenėj, 20 metų Amerikoje. Pirma gyveno St. Joseph, Mo. Kas apie jį žinotų ar jis pats tepraneša man šiuo adresu:
Monika Vaivadukė,
96½ Meador st., Westfield, Mass.

Pajieškau savo brolio Juozo Juodoko, Kauno gub., Vakalninkų par., Aiminiškių sodž. 10 metų Amerikoje. Aš jo brolis jau trečias mėnuo atvažiau Amerikon ir norėčiau su juo susižinoti. Prašau duoti žinią šiuo adresu:
Aleksandras Juodokas,
159 Hamilton st. Grand Rapids, Mich.

August Smith, gyvenęs 1890 m. Dayton ir Hamilton, Ohio, ir Ch. Tomašauskas 1901 m. išvažiavęs iš Homestead, Pa., praneškite savo draugui, kur esate. Yra svarbus reikalas.
G. A. Matulis,
P. O. Box 17, W. Fitchburg, Mass.

Pajieškau Zosios Kurutčiukės, Kauno gub., Eurlogalos pav., žąsiniu kaimo; girdėjau, kad yra atvažiavus Amerikon — jau antri metai; norėčiau susižinoti, turiu svarbų reikalą, meldžiu duoti žinią šiuo adresu:
Joe Stanaitis,
R. F. D. No. 1, Buckeye store,
Byesville, Ohio.

Aš Jonas Darlun jieškau vietos prie bažnyčios už zakristijoną. Moku skaityti ir rašyti lietuviškai ir lenkiškai; moku ministrantūrą. Galiu darbuotis visame kame, kas tik kuniagui reikia. Turiu norą ir patraukimą, tai eičiau ir už pigiausią algą; aš ir Lietuvoje buvau pas kuningus. Kuningų-prabaščių labai prašau prirodyt man tokią vietą.
Jonas Darlun,
92 W. Main st. Rockville, Conn.

Lietuvis, ilgus metus praktikavęs ir dirbęs duonkepio darbą, Liepojuje ir vėliau Škotijoje, pajieškau darbo prie duonkepio arba prie valgomu daigtu sankrovos. Dėl artesnių žinių kreipkitės adresu:
W. P.
P. O. Box 29, Melrose Park, Ill.

Reikalavimai.

Reikalaujame 20 gerų kriaučių prie moteriško darbo. Darbas ant visados. Užmokestis nuog 12 iki 20 dolarių. Kreipkites adresu: L. Kasper, 3129—3131 Wentworth av., Chicago.

Reikalinga 400 darbininkų į Michigano ir Wisconsino girias; algos nuo $26 iki $32 į mėnesį, užlaikymas ir kambarys, darbas nuolatinis; reikia pačiam užsimokėti už kelią iš Chicago, Ill. $6.00. Ateikite ar parašykite laišką savo kalboje, įdėdami 2c. markę atsakymui. J. Lucas, 1363 W. Chicago ave., Chicago, Ill.

Reikalinga moteris ar mergina už gaspadinę šeimynoje, susidedančioje iš keturių ypatų. Tegul kreipiasi šiuo adresu: 2334 S. Oakley ave., Chicago.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda kampinis namas ant dviejų lubų salę (Hall), Saliunu ir "Licence", 4300 So. Wood st. Savininkas trumpu laiku išvažiuoja Lietuvon. Kas greičiau atsis, tas pigau nupirks.

Parsiduoda labai pigiai grocerne ir Bučernė, labai geroj vietoj, lietuvių ir lenkų apgyventoj. Biznis gerai išdirbtas, viskas geral intaisyta. Priežastis pardavimo — savininkas išvažiuoja tėvynėn. Prašau trumpu laiku kreiptis šiuo adresu:
J. Jonikaitis,
4330 So. Wood st., Chicago, Ill.

ŠOKIŲ MOKYKLA PROF. TONY L.
Mokiname visokių šokių angliškų ir lietuviškų, taipo-gi tokių, kokių dar niekas iki šiol nešoko. Užtikrinam, kad, išmokę pas mus, galėsite šokti by kokioj publikoj. Mokiname be skyriaus — jaunus ir senus. Mokiname tris vakarus per sevaitę: utarninkais, seredomis ir ketvergais nuo 7:30 iki 10:30 val. vak. Norintįs mokintis eikite į svetainę 3119 So. Morgan st., Chicago, Ill.

EDWARD J. TOBIN
Demokratų kandidatas į pavieto mokyklų superintendentus.
Kad ir sunkiausiai dasiekiamų dalykų galimą atsiekti, gali mums parodyti Edward'o J. Tobin gyvenimas. Gimęs Wisconsino farmoje p. Tobin atkeliavo Chicagon turėdamas šešiolika metų. Čia jis išvažiojo į namus pieną. Bet kad ir tokį darbą dirbamas, jis vis gi rasdavo laiko, kada posimokinti ir pagalios sutaupęs truputį piningų išvažiavo mokintys į Valparaiso universitetą, iš kurio perėjo į Cook County Normal mokyklą. Vėliaus jis buvo mokytoju ir principalu Chicago mokyklose per kelioliką metų. Vienuolika metų jis buvo Hayes ir Healy Schools principalu. Užimdamas šitas vietas, jis daug gero yra padaręs; vaikai-mokiniai, tėvai ir mokytojai neatsidžiaugdavo jo gerumu, mokėjimu apseit su vaikais bei mokytumu. Dabar statoma jo kandidatūrą į pavieto mokyklų superintendentus ir labai pageidautina, kad jis būtų išrinktas. 8 lapkričio paduokite už jį balsus.

BROLIAI LIETUVIAI!

Kiekvienam iš jusų yra svarbus urėdas Assessoriaus, kurį noriu užimti.

Jaigu liksiu išrinktas tai neužmiršiu, jog Broliai Lietuviai man pagelbėjo ir darbuosiuos jums taip pat, kaip ir Lenkams.

Be abejonės kiekvienas lietuvis parems mano kandidaturą ir padės kryžiuką prieš mano vardu.

☒ **FRANK W. KORALESKI**
For Assessor.

Širdingai ačiu ir meldžiu parėmimo nuo Lietuvių.
FRANK W. KORALESKI,
Kandidatas ant Assessoriaus ant Demokratiško tikieto.

Mokykla šokių

Prof. Julius S. užtikrina, kad išmokys šokti kiekvieną jauną ar seną. Išmokina valčą 6 rųšių ir teip, kad gali drąsiai eiti šokti publikoje. Teipgi išmokys ir kitus šokius su 6 vakarais; vakare nuo 8 valandų iki 11. Kas moka vaikščioti, tas gali išmokti ir šokti. Kas nori mokytis tegul ateina į svetainę, po numeriu, 2119 So. Halsted St., mokinu kas dien apart šventų dienų. Prof. Julius S. praneša visiems, kurie nori išmokt tuos šokius, kad ateitų sekančio adreso: 2124 South Halsted St.

Ofisas ant 3-čių lubų. Atdaras nuo 6 iki 8 val. vakare. Nedėliomis nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakare.

Taipgi išmokinu buck 8 wing; buck skirt; irish jig; clog; spanish waltz; waltz two step ir waltz side step ir 95 kitus.

F. P. BRADCHULIS
Attorney & Counselor at Law
132 S. Clark, Cor. Madison St.
Atwood Bldg., Room 806
Tel. Franklin 1178.
Lietuvys advokatas, baigęs tiesų mokslą Amerikoje. Veda visokias bylas, civiliškas ir kriminališkas visuose teismuose (sudusose).
Gyv. 3112 S. Halsted st., arti 31mos
Telephone Yards 2390.

Naminė Mokykla
Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) ..... $1.00.
Vaikų Draugas, arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokintojo 15c
Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo 10c
Aritmetika mokinimuisi rokundų, su paveikslais (apdaryta) ..... 35c.
P. Mikolainis,
Box 62. New York City

Naujausias importuotas Fonografas :: :: :: **DYKAI**

Bus duotas kiekvienam, kas nupirks pas mus rusiško tabako už $6. Nieko nuo jusų daugiaus nereikalaujame tik kad patartumete savo draugams ir pažystamiems pirkti iš musų firmos tabaką.

Šitas importuotas fonografas yra padarytas iš geriausio metalo, turi didelę nikelinę triubą ir labai gerai skamba. Turėdami musų fonografą, galite surengti namie puikų muzikos koncertą. Užsukite tik mašinėlę, uždėsite voliuką, ir galėsite išgirsti graži ausias tautiškas, darbininkiškas ir kitokias dainas, ištraukas iš operų ir operečių, žaidimą visokių instrumentų pavienių ir orkestrojė. Klausant tai viską bus malonu ne tik jums ir jusų šeimynai, bet ir jusų pažystamiems bei kaimynams.

Musų fonografas yra geriausias, koks tik dabar gali buti. Už tokį fonografą užmokėtumėt mažiausia $12. Mes duodame jums tą fonografą suvis dykai. Prisiųskite tik 50c. markėms ir mes išsiųsime juma geriausio rusiško tabako už $6 ir tą fonografą draug su voleliais ir nurodymais, kaip reikia apsieiti. Apturėję tai per expresą, užmokėsite likusius $5.50. **Namie galite išbandyti musų fonografą, o jaigu jis jums nepatiks, tai galite sugrąžint mums tabaką ir fonografą, o mes sugrąžinsime jums visus įmokėtus pinigus.**

Į dovana yra supruntama ir puiki, nėra čia jokios rizikos, taigi naudokitės, pamatysite, kad busite užganėdinti.

ENGLISH ASIATIC TOBACCO CO.
111-115 East 7th Street, :: NEW YORK, N. Y.

D-re Marija Dowiatt-Sass
Moterų ir vaikų ligų specialiste

Offisas	Rezidencija
1725 W. 18th St.	5208 W. Harrison St.
Tarpe Paulina ir Wood gatvių Sasso aptiekoje	Arti 52ros Ave.
Telephone Canal 1208	Telephone Austin 459
Valandos: nuo 9:30 iki 12:00 dien. nuo 3:00 iki 4:00 po piet nuo 7:00 iki 8:00 vakare	Valandos: iki 9:00 kiekvieną rytą

Atsiminkite, kad žinios iš Amerikos Lietuvon ir atgal tik į mėnesį suvaikščioja. Taigi nesivėluokite.

Užsipirkkite 1911 metams

Lietuvos Ukininką
(PADIDINTAS)

KAINA	KAINA
1 dol. 65 cent. (3 rub.) metams	2 dol. 20 cent. (4 rub.) metams
83 cent. (1 rub. 50 kap.) pusm.	1 dol. 10 cent. (2 rub.) pusm.
LIETUVOJE	AMERIKOJE

Visi metiniai ėmėjai 1911 metais gaus:
52 No. No. "Lietuvos Ukininko"
26 No. No. "Žemės"
13 No. No. "Mokyklos"
12 No. No. "Sveikatos"
13 No. No. "Jaunimo Skyriaus"
1 Didelį Kalendorių 1912 metams.
Sėklų išbandymui, (tik tas, kas užsisakys iki kovo 1 d.)
Ukio padargų (tik kaikuriems premijoms už geriausius raštus).

Be to, kas primokės prie metinės prenumeratos 25 KAP. (14 CENTŲ) tas gaus naują spalvuotą (su etnografiškaisiais rubežiais) LIETUVOS ŽEMLAPĮ, kuris šiaip parsidavinės po 50 kap.

Kas įsirašys į "LIETUVOS UKININKO" BENDROVĖS narius, ir užsimokės 25 rub. tam laikraštis su priedais ir dovanomis visuomet eis DOVANAI, (taigi čia duodasi iki 16%.)

Vieną numerį pasižiurėt siunčiame dovanai.

Užsisakyti galima nuo kiekvieno mėnesio pradžios. Pinigus priimame ir money orderiais, tik orderyj reik įrašyt, kas siunčia pinigus.

Kviečiame brolius Amerikiečius, kad patįs užsipirktų musų laikraštį, kad užpirktų jį savo artimiesiems Lietuvoje pasilikusiems, kad platintų ir palaikytų jį.

Adresas: VILNIUS, Semionovskaja 10-1
"LIETUVOS UKININKAS", Russia-Lithuania.

1911 METAIS
"Lietuvos Žinios"
(PADIDINTOS)
Eis 3 kartus per savaitę — duos 150 numerių per metus.

Prie "L. ŽINIŲ eina lietuvių mokslaeivių laikraštis "AUŠRINĖ", kurią visi "L. ŽINIŲ ĖMĖJAI gauna DOVANAI.

Kas primokės prie metinės prenumeratos 25 kap., tas gaus naują spalvuotą (su etnografiškaisiais rubežiais) LIETUVOS ŽEMLAPĮ, kuris šiaip parsidavinės po 50 kap.

"L. ŽINIAS", "L. UKININKĄ", "VILNIAUS KALENDORIŲ" ir knygas, leidžia Bendrovė "F. BORTKEVIČIENĖ, K. GRINIUS IR KO."

Bendrovės nariai, įsimokėję 25 rub., gali gauti "L. ŽINIAS" už 1 rub. metams, o įnešę 50 rub. — visuomet dovanai, t.y. duodasi iki 20%.

KAINA: AMERIKOJ metams 3 dol. 30 cent. (6 rub.), pusmečiui 1 dol. 92 cent. (3 rub. 50 kap.); LIETUVOJ metams 2 dol. 20 cent. (4 rub.), pusmečiui 1 dol. 20 cent. (2 rub. 20 kap.)

ADRESAS: **Vilnius, Semionovskaja 10-1 "LIETUVOS ŽINIOS".**
Russia-Lithuania.

A. Olszewskio Banko
galite aprupinti visus savo reikalus
TOJ BANKOJ LIETUVYS NOTARAS
Išdirba "Dovlernastis" — Kontraktus, Raštus pardavimo ir visokius kitus dokumentus, ir užtvirtina visokius dokumentus pas konsulių. Inkorporuoja draugijas ir atlieka visokius kitus notarijališkus darbus.
Visokiuose notarijališkuose reikaluose kreipkitės į
J. J. Hertmanowicz
(Notary Public)
3252 So. Halsted st., Chicago.

LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS
Mokslišzku Žingeidumu. Žinojimas-Galybe

Mes esam baimingai ir įdomiai suteverti. Vyrai, tikrai atsilankykit į šitą stebėtiną liuoso inžengimo Muzėjų. Šimtai interesuojančių pavydalų žmogaus kuno sveikam ir sergančiam stovyje. Chirurgiškos operacijos, žingeidumai, keistumai, miliniškumai. Teipgi pilnas istoriškas sanrinkis kuris niekad ne buvo parodytas dykai šiam krašte.

Esi užprašomas tirinėti nuostebunus Astronomijos, Fiziologijos, Chemijos ir Pathologijos.

Izpaniszke Inkvizicija. Valkatu Galerija. Paveikslai išskilmlu ir Pagarsejusio Asmens.

INLEIDŽIAMI TIKTAI VYRAI
LIUOSO INŽENGIMO MUZEJUS MOKSLIŠKU ŽINGEIDUMU
150 SO. CLARK ST., CHICAGO, ILL.
arti Madison Gatves
Atdaras nuo 9 valandos ryto iki 10 vidurnakčio

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Byvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Mokinkis Angliską Kalbą.

Žinai kaip labai yra reikalinga angliška kalba šioje šalyje. Nors tu butum geriausiu mekaniku, profesijonalistu, ar biznieriu, jeigu nemokėsi angliškos kalbos, tai Amerikoje negausi nė gero darbo, nė biznio, nė profesijos negalėsi vesti. Žmogus, mokantis angliską kalbą Amerikoje, yra visur pageidaujamas ir gerai apmokamas. Todėl kuogreičiausiai rupinkis ją išsimokinti.

DABARTINIS BUDAS IŠSIMOKINIMO ANGLIŠKOS KALBOS YRA LABAI LENGVAS. ŠTAI JIS.

1. Pirmiausiai perskaityk knygelę "VADOVĖLIS" No.1209. Kaina 25 centai.

2. Paskui perskaityk knygelę "RANKVEDIS" No.1300. Kaina $1.25.

3. O tada užsirašyk laikraštį "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių už $3.00, tai gausi dovanų knygelę No.1491, vadinama: "KAIP RAŠYTI LAIŠKUS LIETUVIŠKOJE IR ANGLIŠKOJE KALBOSE", o su pagelba šios knygelės galutinai išmoksi netiktai angliską kalbą, bet jau mokėsi ir laiškus rašyti angliškoje kalboje.

Knygas No.1209 ir No.1300 parduodame už pinigus, bet Knygelę No.1491 už pinigus neparduodame, tiktai dovanojame ją tiems, kurie užsirašo "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems ją duodame dovanų. Skaityk šios knygelės apgarsinimą ant 8-to puslapio šio laikraščio ir persitikrink apie jos vertę.

Kiekvienas gaus ją dovanų kas užsirašys "LIETUVA" ant 18 mėnesių ir užsimokės $3.00 prenumeratos.

Kurie paklausė musų patarimo, užsirašė laikraštį "Lietuvą", ir gavo šią knygelę dovanų, tie šiądien jau moka angliškai kalbėti ir laiškus rašyti ir dėkavoja mumi už tos knygelės išleidimą.

Todėl ir Tamista, jei nori išmokti angliską kalbą, tai užsirašyk "LIETUVĄ" ant 18 mėnesių ir gausi minėtą Knygelę dovanų, su kurios pagelba išmoksi gerai nevien angliškai kalbėti, bet ir angliškai laiškus rašyti.

Siųsdamas pinigus už "LIETUVOS" prenumeratą adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.

"LAISVOJI MINTIS"

Vienintėlis mokslo ir literaturos iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kulturos Historijos, Gamtos Mokslų, Draugijinių Mokslų, ir t. t., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mųsų gyvenimo.

Kaina metams $2.00; pusei metų $1.00; į užsienį $2.50

Kas, prisiųsdamas mums prenumeratą, prisiųs iškirpęs šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašantiem "L. Mintį" metams duodame knygų už $1.00 užsirašantiem pusei metų už 50c.

Paskubinkit—Dovanas neilgai teduosime.

Adresas:
"Laisvoji Mintis,"
1401 N. Main Ave., - Scranton, Pa.

LIETUVOS ŽENKLAS "Žirgvaikis" arba "Vytis".

Kiekviena tauta savo ženklą myli ir guodoja. Mes lietuviai turime ženklą "Žirgvaikio" arba Vytį, kuris turėtų rastis kiekvieno lietuvio gyvenime, viešose salėse ir mokslainėse. Mano dirbti "Žirgvaikiai" arba Vytįs yra iškalti artistiškai iš balto gipso (Plaster of Paris) 25x25, uždėti ant mėlynos spalvos šilkinio aksomo, išveizi laba puikiai. Kaina $30 Dirbu visokias figuras iš gipso ir medžio, išpjaustau paveikslus ornamentus, bažnyčioms, mokykloms ir gražiems namams.

Skulptorius
ANT. ALEKSANDRAVIČIUS
3227 Auburn Ave., CHICAGO, ILL.

Mes Išgydom Vyrus

Mes trokštam, kad visi, kurie yra neužganėdinti su kitais gydymais, ateitų pas mus ir pamėgintų musų tikrą ir ištikimą gydymą. Mes paaiškinsim tau dėlko kiti gydymai tavęs neišgydė ir kaip mes tave išgydysim.

Kraujo Užnuodyjimas Pacinantis nuo užsikrėtimo arba priežasčių dėl kurių ligonis nenori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, rudos plėmos, lopai burnoje, skaudulis ant liežuvio, sliukimas plaukų, skausmas kauluose, sunarinose, plėmos ant kuno, jausius tekanti skaudulial. MES IŠGYDOM ŠITOKĮ PADĖJIMA—MES NELOPOME.

Nubėgimai Ar kankina tavę nubėgimai pacinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, vyriški silpnumai, nualinimas, silpna atmintis, galvos skaudėjimai, plėmai priešai akis, nerviškumas, skausmai strėnose? Ar pats esi apimtas nors vienu iš tų ženklų? Ateik pas mus, mes tave išgydysim nes kitaip nereikalauji mum mokėti.

Užsikimšimai Nedaro skirtumo koks tamistos nesveikumas yra, jeigu tamistą kankina deginimai, plikinantis šlapinimas, puslės nesveikumas, erzinimai, tankus noras ištuštinimo, mes išgydom viršui minėtus padėjimus be vartojimo peilio ir be siuntimo į ligonbutį.

Sutinimai Uždegimai, sutinę ir skausmingi sunariai, kantrybę atimančios užsisenėję ligos kurios padaro gyvenimą nelaimingu, IŠGYDOMOS ANT VISADOS. BE ŽUDIMO LAIKO.

Guzuotos ir Susisuke Gyslos Šitokios gyslos randasi visur ant žemesnės dalies kūno, bet daugiausiai kairėj pusėj; jos padaro žmogų labai neramų; yra slėpnas velkantis jautimas daugmaž nuolatai. Gyslos yra užčiuopiamos ir nurodo kaip botagas.

Atsišauk tuojaus jeigu esi klapate.

Abelnas Nusilpnėjimas Silpnumas, pamėtėjimas, negalingumas prie darbo arba linksmumu gyvenimo, nuliusimas, yvairus gėdinanti silpnumai, ir tt. ATIDĖJIMAI YRA PAVOJINGI—PASIRODAVIK SU MUMI DABAR.

Odos Nesveikumai Eczema, išbėrimai, apuogai, lopai, netobulumai, žaizdos skaudulial, pageltonavus ir išbėrėkus oda, pajuodavę paakiai. Yvrai, yra jum nuo to visko vaistas, atsišaukiant pas mus ant gydymosi. GALI UŽMOKĖTI KADA BUSI IŠGYDYTAS.

Inkstu, Pusles ir Sebrus Nesveikumai Inkstų nesveikumas gali išsivystyti į pavojingas komplikacijas, ir jeigu neatbotas, pagimdys kitas ligas ir komplikacijas. Ar manai apsivesti? Ar esi tikras sveikas?

State Medical Dispensary
150 SO. CLARK ST., arti Madison gatves, CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 4 po piet. Nuo 6 iki 7 vakarais. Nedėldieniais ir Šventadieniais nuo 10 iki 12 tiktai. Ypatos geidžiančios gydymo turi atsišaukti asabiškai, nes ligos negali but gydomos teip pasekmingai per susirašinėjimą kaip ligoniui atsišaukus pačiam. Nerašyk bet atsilankyk.

Nori mokintis Barzdaskutykios?

Tamista šį amatą gali išmokti nuo 4 iki 6 savaičių. Kainuos tau tik $30. Mes duosime visą setą skutimo prietaisų. Šis amatas yra sinkamu perdėm visame svieto ir tamista turėsi tada savo ypatišką verteivystę bei savo darbdavių. Rašyk pas:
NOSSOKOFF'S BARBER SCHOOL
3405 Penn Ave., Pittsburg, Pa.

Dr-as W. A. Martusas
Ofisas R. 409 Tacoma Bldg.
Madison & LaSalle Sts. Chicago.
Gydau visokias ligas kaip šviežias teip ir užsisenėjusias. Ypatingai vidurių ligas, moterų vaikų ir vyrų. Teipgi pritikrau akinius ir pataisau nesveikas akis.
Ofiso valandos: nuo 9 ryto iki 1 po pietų. Nedėliomis offisas atdaras tiktai pagal sutarimą.

PERKUPCZIU ATYDAI.
GERA PROGA PADARYTI PINIGUS PRIEŠ KALĖDAS.

Kad atituštinti vietą naujoms knygoms, kurias męs nuolatai išleidžiame naujas, esame priversti išparduoti už ¼ dalį jų vertės visas:

PAVINĆIAVONIŲ KORTAS, STEREOSKOPIŠKUS PAVEIKŠLELIUS, IR RELIGIŠKUS ABROZELIUS.

Už $1.75 dabar pas mus gausi $5.55 vertės visas 6 serijas stereoskopiškų paveikslėlių su teleskopu.

Už $5.50 gausi $21.00 vertės 15 tuzinų brangiausių ir gražiausių laiškams popierų, importuotų iš Francijos.

Už $10.00 gausi $35.00 vertės 1400 visokių šventųjų vardų abrozėlių.

Virš paminėtį tavorai užima musų štore daugybę lentynų kurios yra reikalingos mumis naujoms knygoms, ir todėl męs esame priversti šiuos visus tavorus išparduoti už ¼ dalį jų vertės kad atituštinti vietą naujom knygom.

Šitie tavorai yra geriausiai perkami prieš Kalėdas. Todėl kas nori pasipinigauti prieš Kalėdas, tai dabar yra geriausia proga, kada įdėti į šį tavorą $5.50 atveda $21.00.

Rašyk mumi, o męs prišiųsime tau cirkuliorių kuris viską dėtališkai išaiškina **kaip padaryti pinigus Prieš Kalėdas.**

Adresuok
A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted St. CHICAGO, ILL.

"BIRUTES" --- Muzikos - Dainos ir Dramos Dr-jos artistai pastatys scenoje KALEDŲ KAUKES dramatiškąjį veikalą 2-jų veiksmų

"Dvasios Laimėpi"
ir vieno veiksmo komediją-juokus
"ŠALAPUTRIS"
Ned. 13 Lapkr. (Nov.), '10
Šv. Jurgio parapijos Svetainėje
32ras Place ir Auburn Avenue
Pradžia lygiai 6 val. vak. Tęsis iki 2-3 nak.

("Dvasios Laimėpi" yra tai symboliškas veikalas parašytas iš šių dienų gyvenimo. — Antrasai, "Šalaputris", parašytas (Kalėdų Kaukės) pagal Juozo Gurauskio apysakos "Susimildamas". Abu veikalu dar nėspauzdinti ir pirmu kartu statomi scenoje). Dainuos "BIRUTĖS" choras vadovaujant M. Petrauskui. BALIUS. ŠOKIAI. Lekiojanti pačta ir įvairus žaidimai. Visą vakarą ir antraktuose grieš "BIRUTĖS" ORKESTRA. Kviečia visus lietuvius ir lietuves atsilankytų į šį vakarą; toksai vakaras yra paskutinis šiemet prieš adventus. "Birutės" Draugija.

Tikietų kainos: $1., 75c, 50c, 35c, ir 25c.
Galima gauti pas kiekvieną "Birutės" sąnarį
Svetainė bus atidaryta nuo 4 val.

Didžiausios Ristynės
Nekaip visada buvo parengtos vadovysteje
Jaunu Vyru Liet. Dr. Ristiku Kliubo
Pėtnyčios Vak., Lapkr. 11, 1910
PULASKIO SVET., Ashland Ave. ir 18ta
Prasidės 8 val. vakare ir trauksis koliai persigalės
TIKIETU KAINOS: 50c, 75c ir $1.00 ypatai.

Antanas Baladynskas, Kliubietis, dručiausias Lietuvis Chicagoj ir tikintis buti dručiausiu ant svieto savo vogoj, jeigu pergalės šitą, eina ristis už **$100.00,** statydamas už save, su **Bruno Minkley** vokiečiu, dručiausiu ant svieto vidutinėj vogo, turėjęs jau 100 susitikimų ir vis išgrajinęs. — Taipgi bus ir daugiau susitikimų Kliubiečių su svetimtaučiais. Nepraleiskite šito didelio susitikimo, bet ateikite visi pamatyti.

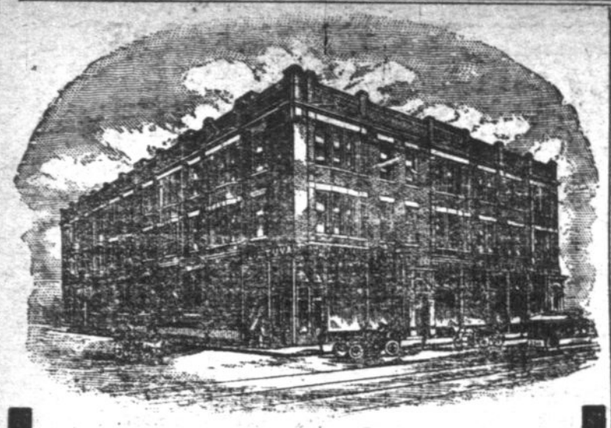

Banka A. Olszewskio

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Priima pinigus taupinimui ir moka už juos 3% metams.

Skolina pinigus pirkimui namų ir liotų mieste Chicagos.

Sukolektuoja žmonių pinigus padėtus kitose bankose; teipgi iškolektuoja darbininkų neužmokėtas algas ir paskolintus pinigus.

Padaro visokius Notarijališkus raštus, kaip tai: Dovierennastis, Kontraktus pirkimo ir pardavimo, Affidavitus ir visokius kitus rejentališkus ir legališkus raštus.

Išmaino pinigus visokių žemių ant amerikoniškų ir amerikoniškus ant kitokių.

Perka ir parduoda namus ir liotus.

Siunčia pinigus į Rossiją, Lietuvą, ir visas dalis svieto.

Parduoda šifkortes ant visų linijų išvažiuoti ir atvažiuoti, ir išvažiuojantiems Lietuvon parupina pasportus nuo Rosijos konsulio.

Musų kainos visada pigesnės kaip kitų ir musų tarnysta visuomet geresnė už kitų. Rašykite mumi apie šifkorčių ir rublių kainas, o mes mielai tokias Jums prisiųsime.

Rašydami mumi visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Knygele verta tiek aukso, kiek ji pati sveria.

Jos Vardas yra:

"Kaip rašyti Laiškus Lietuviškojo ir Angliškoje kalbose".

Ko ji mokina? Ji mokina rašyti laiškus (gromatas) lietuviškoje ir angliškoje kalbose. Žmogus gali visą amžį mokintis angliška kalbą, bet pakol jis nemėgins rašyti laiškų angliškoje kalboje, tai ir angliškos kalbos niekada gerai neišmoks. O kad rašyti laiškus angliškoje kalboje, reikia tam tikros knygos, kuri nemokantį mokintų. Taigi ši knygelė mokina rašyti laiškus angliškoje kalboje.

Šioje knygelėje yra daugybė laiškų visokiuose reikaluose ir atsitikimuose į visokias ypatas: Laiškai tėvų į vaikus, vaikų į tėvus, vaikinų į merginas, merginų į vaikinus; tarnų į darbdavius, darbdavių į tarnus ir tt. Tie visi laiškai yra abiejose kalbose, viens lietuviškas kitas angliškas, teip kad rašėjas skaito lituvišką laišką ir mato kaip tą jatį laišką angliškai rašyti. Kašant angliškus laiškus žmogus mato kaip surišti žodi su žodžiu, kaip padaryti pilnus sakinius ir tie sakiniai įsiskverbia žmogui į smegenis teip giliai kad jis juos jau ant visada atmena. Jokia gramatika, jokia kita knyga teip greitai ir teip gerai žmogu neišmokins angliškos kalbos kaip kad virš paminėta knygelė. Žinoma pirm paėmimo šios knygelės, žmogus turi pirmiau perskaityti knygeles "Vadovėlis" No.1209 ir "Rankvelis" No.1300. kad gauti pradžią, o paskui jau imti knygelę *"Kaip rašyti laiškus lietuviškoje ir angliškoje kalbose"*.

Ši knygelė ne vein mokina laiškus rašyti, ne vien mokina angliškos kalbos, bet dar mokina ir daugybės kitokių labai naudingų ir reikalingų dalykų, kokių pamokinimų jokioje knygoje nerasite. Ji mokina:

Kaip daryti kontraktus pirkimo, pardavimo, samdymo ir visokių formų biznio reikaluose; kaip daryti vekselius skolinant pinigus; kaip daryt testamentus; kaip vesti draugyščių reikalus, ir visoki kiti pamokinimai. Teipgi mokina formų kaip žmonėse apsieiti visokiuose atsitikmuose; antai kaip apsieiti svečiuose, apsilankymuose, supažindinime vieno su kitu, pakalboje vieno su kitu, kaip užsilaikyti bankietuose, vestuvėse, krikštynose, pagrabuose, atsilankant ant metinių švenčių ir tt. Toliau knygelėje yra šimai patarlių vartojamų angliškoje kalboje išverstų į lietuvišką, kokių dar niekad negirdėjai, ir ant galo yra Žodynėlis svetimų žodžių, vartojamų yvairiose kalbose, išverstų į lietuvišką kalbą ką jie reiškia.

Ši knygelė turi 293 puslapius. Yra apdaryta popieros apdaruose ir audimo gražiuose apdaruose. Ji yra verta daug pinigų, bet už pinigus mes jos niekam neparduodame. Mes ją dovanojame tiems, kurie užsirašo musų laikraštį "Lietuvą" ant 18 mėnesių ir užsimoka $3.00 prenumeratos, tai tiems duodame šią knygelę dovanų ir siunčiame "Lietuvą" per pusantrų metų. Skaityk mus apgarsinimą ant puslapio 7.

Kodėl teip brangią knygelę mes dovanojame už dyką? Pirma todėl, kad mes norime kad kiekvienas lietuvys išmoktų angliską kalbą, kad paskui galėtų užimti geresnią vietą ar darbą ir pralobtų, o kada bus musų lietuviai turtingesni ir apšviestesni, tai ant tiek pakils lietuviška tauta ir kultura ir mes nuo turtingesnių daugiau biznio turėsime. Antra — mes norime, kad kiekvienas lietuvys skaitytų musų laikraštį "Lietuvą", kuri tarnauja žmonių apšvietimui ir kulturiškam jų pakėlimui, ir ant kiek "Lietuvos" skaitytojai pasidaugins, ant tiek mes galėsime pagerinti laikraščio "Lietuvos" įturą. Pasidauginus skaitytojams, mes galėsime užlaikyti geriausius raštininkus, kurie parupins žmonėms tikrai gerų ir pamokinančių raštų visokiose mokslo šakose. Laikraštis turi buti žmonių mokykla, jis turi mokinti žmonis to visko kas jų gerovei reikalinga, todėl mes ir rupinamėsi laikraštį "Lietuvą" tokia žmonių mokykla padaryti.

Lietuviai jau pradeda suprasti musų gerą norą, nes kasdien vis užsirašo "Lietuvą" daugiau ir daugiau, ir gavę nuo mus virš paminėtą knygelę dovanų, kuodidžiausiai mumi dėkavoja už jos išleidimą.

Todėl ir tu, broli, kurs šį apgarsinimą skaitai, nelauk, ilgiau, bet tuojaus prisiųsk $3.00 prenumeratos už "Lietuvą", o mes ir tau prisiųsime tą brangią knygelę dovanų ir siųsime musų laikraštį "Lietuvą" per pusantrų metų.

Siusdami pinigus savo laišką adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted Street. CHICAGO, ILL.

Dr. E. C. COLLINS
uždėtojas.

Daktaras yra geriausiai žinomas, per atliktus jo darbus.

Dro Collins'o garsingą knygą

VADOVAS IN SVEIKATĄ

tąpo pripažinta per visus kitus Profesorius, kaipo Didžiausia knygą sveikatosiš visų kitų, kada norinta parašytu per kokį norinta daktarą.

Nėra daktaro, kuris duotu Jums tokią knygą, nes ne turi atsakančio supratimo, kaip parašyt.

Dovanai! Prisiųsk 10 centų markėmis apmokėjimui siuntymo lėšų, o apturėsi tą knygą **Dovanai.**

The COLLINS NEW-YORK MEDICAL INSTITUTE

TAUTIEČIAI - GINKITE PĄTS SAVE!

Saugokitės suvadžiotojo daktaro, kuris nori išplėšti Jųsų kišienius, padėdamas aukštą prekę už pigų patarnavymą ir bledingas gydnolias, — kuris nori **Apgaut** Jus ir Jųsų šeimynas nuo didžiausio turto, tai yra **Sveikatos,** duodami Jums ne atsakančius vaistus, tiesiai ne Žinodami medikališko mokslo.

DATKARAS KURIS KALBA JUMS MELAGINGAI savo apgarsinimuose, vienkart ir įkalbinėja meluodamas Jums, Jųsų kentėjimuose. Teip, jagu jis kalba apgarsinime savo: "Aš ėsu pirmvedžius daktaru — aš ėsu geriausiu daktaru — išrinktu per visus kitus daktarus". **Jis kalba Jums melagystę! Nes tokio daktaro, Amerikoje dar ne buvo!** Ne gana to-tie daktarai net teip toli užsivaro, kad net bando įkalbėt **Lietuviams,** idant ne įtikėtu stebėtinai gerai, **Institutų ir ligonbučių,** pašalpai kentėjimuose, aiškindami, buk tai "Institutai ir ligonbučiai tveresi iš neteisingų žmonių". Ant to galima vien tik tuom atsakyti, kad vagis vadina visus kitus žmonis vagimis. Vien tik blogiausi žmonės, ne gali atrasti **gero pasauleje.** Vien tik menkučiai ir veidmainiški daktarėliai, pilni **savegarbinimo,** bet be **medikališko mokslo,** loja ant darbavymosi **didžiuju profesoriu,** be protiškai užvydėdami, jok ne turi tos **Aukštos Žinios medikalijoje,** kuris yra reikalingas del pastojimo į daktarus didžiausiojo pasauliėje medikališko Instituto **"THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE".**

7 PRIEŽASTIS DEL KO: **Aukščiausiai mokeliški daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute, gydo daugiau žmonių kiekvieną metą, kaip visi kiti pasaulės daktarai, imant kartu.**

1. Delto, kad **The Collins New York Medical Institute,** yra **seniausiu, didžiausiu, geriausiu** ir labiausiai **naujagadyniišku Institutu Amerikoje.**
2. Delto, kad **The Collins New York Medical Institute,** tąpo įsteigtas, per gerai žinemą ir gerbiamą **profesorių daktarą Collins'ą,** del naudos visų Lietuvių, kaip Amerikoje, teip ir senam krajuje ir ne del piniginio uždarbio, bet del sutelkimo pagelbos **nelaimingiems-ligoniams** ir kad galėtu kiekvienas **atgauti sveikata savo, kaip galima su menkiausiais piniginiais kaštais.**
3. Delto, kad tie stebėtinai pasekmingi vaistai, kurinos skiria **garsingi daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute** yra surengiami **locnoje aptiekoje** iš naujausiu ir aukščiausios vertės medikališkų medegu, o kurias del jų brangumo, no gali įgauti kiti daktarai, jagu gi ir būtu žinomi vardai tų paskučiausių, šiądieninių gydnolių, **tai ir teip ne žinotu kaip jas užrašyt.**
4. Delto, kad prekės tų, greit gydančių vaistų yra daug žemesnės, negu per tuos daktarus.šariatanus yra statomos už siunčiamus be nandiškus, bledingus vaistus, nes tiems daktarams rūpi daugiau pinigai, kaip gydymas.
5. Delto kad Daktarai **The Collins N. Y. Medical Institute** Jums pagelbėti kiekviename atsitikime, ne žiūrint, kokia tai ne būtu liga, ir kaip nuo senei ir kaip įsiviešpatavus organizme ligonio.
6. Delto, kad nėra daktaro, kuris galėtu gydyti kiekvieną ligą pasekmingai, per tai yra **įsteigti institutai ir ligonbučiai,** kur kiekvieną ligą yra atydžiai peržiurėta ir atsakančiai gydoma, per **daktarus, kuriems ligo- -isos yra gerai žinonos,** iš ilgmetines praktikos.
7. Delto, kad Jųsų nusilpnėjimas yra visados, **speciališkai ir atydžiai peržiurėtas** kuo skubiausiai, o prie tam visados yra perrašomi vaistai tie, nuo kurių stebėtino pasekmingumo, likos jau **tukstančiai tokim ligų, kaip Jusu, pagydyta.**

Skubinkit delto, Tautiečiai, dasižinoti apie savo sveikatą, kreipdamiesi ypatiškai, ar laišku prie Daktaro S. E. Hyndman, Viriausio medikališko direktoriaus THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 WEST 34th STREET - NEW YORK CITY

Ofiso valandos: kasdieną nuo 10-5 val. Nedeldieniais ir šventąd. nuo 10-1 val. po pietų. Utarninkais ir pėtnyči., 7-8 val. vakare

50,000· KNYGU

DYKAI DEL VYRU Vertes Ira $10.00 Kožnam Vyru Ligoniu

Jeigu sergate kokio vyriškus ligoie, rašikiete ing mus ogansite didelos vertes knygelė. Ta knygelė pasakis aiškei keip kožnas vyras, sergantis nuo kraujo užnuodyjima, silpnibes vyriškume, abelnam nupulime speku, rhumatizme, organiško ligoie, vyduriu, kepenu, inkštu arba pusles lygosie, gali lengvei isigydyte namosie. Jeigu asatie nusimine mokiedami piningus daktarams ir ne gidukies, negaudame jokios pagelbos ta, apatingai dykai gauta knygelė del vyru, juma bus vertesni bagelboi, keip $100.00. Jie pasakis nu kuo jus sergate ir keip galet buti greitai išgydyti. Tukstančei vyru atgava sveikato ir vyriškumo per pagelba tos vertingos knigelės. Ta knykelė ira krautuve žiniu, apie kurios kožnas vyras neatbutinai turi žinoti. Pamikitie, jog ta knygelė yra gaunama **vysai dykai;** mas užmokam ir pačtau. Jškirpkite žemia paduota kupona, ir prisiuskitie mum, o mas kuo greičiaus prisiusma jums vysai dykai ta brange knygelė.

Siusk ta kupona dykai gautos knygeles šendena.

DR. JOS. LISTER & CO., L. 702 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago, Ill.

Garbingas Daktarai: Meldziu prisiusti man vysai dykai, jusu abgarsinta knygelė.

Varda ir pravardė.....

Pačta..... Status.....

Dr. HARTMANN

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykit pas mane, aš pagelbėsiu! nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti **VYRAMS IR MOTERIMS;** todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį ne kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu paskyręs sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pasekmingai išgydyti teip kaip aš daru; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šaritanų Institutas tik sunkiai uždirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisiunčiu paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2, DU BOIS, Pa.

Guod. Dr. Hartmanas!

Esu labai dėkingas už geras gydutoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkiolika dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą.

D. POPOVIČE, Model Farm, Paschall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hartmanai:

Su džiaugsmu prisiunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išberimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartasakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 695 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršuj kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGĖKIS apgavingo Instituto, Kuriam numirę daktaras garsinamas buk gydąs ir labai mešlial kalba, bet vinicjas kaip angis su septyniom pagandoms,—laižydamasi „LIETUVIAI TAUTIEČIAI", o už nugaros „ragotą" turi. kad tik prisiviliojęs prigauti Jumis. Nesipainkit su VADOVU IN KIŠENIŲ arba ligs siuloma knygute dovanai „už 10 centų.

Kad jautiesi nesveikumą, nesendyk ligos jei nori buti išgydytu, tad ateik arba parašvk lietuviškai nors ir toli gyveni, kas tau kenkia, o aš

Atsišaukusius pagelbėsiu nuo:

Raumatizmo, užkietėjimo, skaudėjimo ir nedirbimo vidurių, Galvos skausmą; ezirdies, inkstų ir plaučių ligas. Greito pailsimo, sunkaus kvėpavimo. Didelio supykimo, dyspepsijos tapgi nuo jaunystės kaidų, įgautą nesveikumą, sėklos nubėgimo, užsikrečiamą slapių ligų. Taip pat MOTERŲ: skaudėjimą mėnesinių, baltųjų tekėjime, visokių moteriškų ligų; neatbokit kad kiti daktarai Jume nepagelbėjo, aš išgydysiu sveikas ir užsisenėjusias ligas. Jei jau karto pas mane atėjaukai, pirmiau negu kur kitur. Raszyk kaip moki, aš supraszu, lastirsiu, duosiu rodą, kad reikės pritaikysiu gydutoles kurios yra geriausios, o apturėsit sveikatą, be skirtumo kaip toli gyvenat.

TĖMYKITE! **Mano dabar naujas adresas, todėl ateinant į ofisą, ar rašant laiškus, visada reikia adresuoti, ant šio naujo adreso teip:**

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK N. Y.

Naujiena Kuri Nudžiugins ir Palinksmins Daugel Serganczių, Silpnu ir Nualintu Vyru

Ar ėsi nustojęs kantrybės, nes viškas, nupuoles sveikatoje? Ar peržengei tiesas sveikatos arba gamtos? Ar manai apsivesti? Ar ėsi tinkančiam padėjime užimti uždontis šeinybinio gyvenimo? Jeigu yra mažiausė abejonė jog randasi užsivilkusi chroniška liga dugnyj tavo kiapatų, tai atsišauk ant žemiaus paduoto adreso, o aš turėsi patarimą ir ištirinėjimą dykai! Mes ištirinėsime tavi visai dykai, ir jeigu išgydymas bus galimas, tai mes išgydysime už kožemiausią kainą. Ne užsidedi ant savęs jokių pareigų atsišaukdamas pas mus del bemokestinio pasiteiravimo. Mes perstatysime padėjimą viso dalyko tikroje šviesoje o tada galėsi gydytis jeigu norėsi.

Nei Dolerio Nereiks Moketi Pakol Nebusi Užganedintas Savo Locno, Tikintyj kad Mes Esame Teisingi, Pilnai Atsakanti ir Užsitikimi. Jeigu turi kokį nor nesveikumą inkstų, pusles ar šlapumo ravelių, jeigu jauti nesmagumą ir skausmą, jeigu randasi koks padėjimas dėl kurio nesinori kreiptis prie šeimyniško gydytojaus, kaipo tai: silpnumas, nervišką negalė, silpna arba sumažinta atmintis, nemiegotumas, gėdingumas, nubėgimai, nuvarėjimai, silpninanti sapnai ir išnaudota gyvybė; jeigu turi gėdotas ir susisukuses gyslas, jeigu kenti nuo užsikrečiamų ligų kokios nebut rušies kurios tamistai daro nesmagumą; jeigu turi nora vieną iš skaitlingų ligų kuriom vyrai gali but apimti; jeigu kenti nuo pertankių dasileidimų; jeigu turi vetis, skaudulius burnoje ir ant liežuvio; jeigu plaukai tavo slenka; jeigu turi slaptingą ligą; jeigu turi užnuodintą kraują arba nors vieną iš ligų kurių auka tampa vyrai—TAI MES GALIME TAVI IŠGYDYTI IR TA PADARYSIME. Ateik pasikalbėti su mumi didžiausiame privatiškume ir sekrete, o mes padėsime atsikratyti nuo visų kliučių kotrumpiausiam laike. Mes turime labai didelį patirimą gydyme tokios rušies ligų ir užtikriname išgydymą. Mes netiktai palengvinsme, bet išgydome tikrai ir ant visados. Ateik ir pasižiurėk ant skaitliaus lietuvių kurinos mes išgydėme. Mes išgydysime teip tikrai kaip atsišaukei pas mus. Silpni vyrai, kurie nustojote viltį pasveikimo beisgydydami kur kitur, ateikit pas mus, mes atkreipsime ant jus musų specijališką atydą teip jog atgausite savo vyriškumą ir busite vadovais terp savo sandraugų.

PATARIMAS IR IŠTIRINĖJIMAS VISAI DYKAI. GYDUOLĖS DYKAI IKI IŠGYDYMUI

CHICAGO MEDICAL CLINIC

344 SO. STATE ST., arti Harrison gatves, CHICAGO, ILL.

Musų ofiso valandos yra nuo 10 valandos ryto iki 4 po piet ir nuo 6 iki 7 vakare. Jeigu negali atsišaukti terp tų valandų, tai gali atsišaukti terp 10 ir 12 Nedėliom. Atsišauk asabiškai. Mes kalbame lietuviškai.

VYRAI IŠGYDOMI | 5 DIENAS

VARICOCELE HYDROCELE (Papurtimas gyslų) Be pelilio ar skausmo.

Noris išgydyti kiekvieną vyrą sergantį išplėrimu lytiškų dalių gyslų, strikturą, užsikrečiamus kraujo nuodus, nervišką susigulėjimą, pašlugimą lytiškų dalių ir ligas liečiančias vyrus. Šitas unokirdus pasiulinimas yra atviras visiems, kurie praleido daug pinigų ant daktarų ir vaistų be jokios naudos ir mane noru yra parodyti visiems šitiems žmoneims, kurie buvo gydomi dešimtiems ar daugiau daktarų be jokio pasisekimo, kad aš turiu vienintėlį budą kurinomi tikrai išgydau.

Nemokėk už gydymą be naudos — mokėk už tikrą išgydymą.

Aš tikrai išgydau ligas skilvio, plaučiu, kepenų ir inkstų, noris ir labai užsedintus.

Slaptos Vyrų Ligos

Išgydoma greitai, tikrai ir su pilna slaptybe. Nervų nusilpnėjimas, nupuolimas sveikatos, žudymas stiprybės, nubėgimas kraujo, užnuodyjimas. Slapuminės gaištys.

Plaučių Ligos.

Dusulys. Brončytas ir kitos plaučių ligos tikrai išgoma mano vėliausiu budu. Širdies ligos.

(Ištyrimas Dykai.)

Išgydo kad buvum sveikas.

Specijalistas vyrų ir moterų ligų.

Moterų Ligos.

Vidurinės ligos, skausmai strėnose, baltosios tekėjimas ir kitos ligos tikrai išgydomos. Užpakalinės žarnos, užsedintos ir nerviškos ligos moterų.

Kraujo Užnuodyjimas

ir visos odos ligos, kaip ve puškai piktoji dedervinė, šunvotės, niežulys, bermohlodai, sustiprinimo gyslų, sušikinasti nubėgimai, įsisenėjusios ligos.

AŠ KALBU LIETUVIŠKAI.

Dr. ZINS 41 So. Clark St. (tarpe Randolph ir Lake) Chicago.

Valandos: Nuo 8 ryto iki 8 vakare, Nedėliomis nuo 9 ryto iki 4 po piet.

KOŽNAS GAUS DYKAI

kuris prisiųs keletą markių, musų No. 3 kataliogą, didžiausią lietuviškoj kalboj, 64 dideli puslapiai. Jame telpa aprašymai suvirš 200 ligų, vyrų, moterų ir vaikų, pasako nuo ko jos prasideda, kaip jas pažinti, kaip nuo jų apsisaugoti, kokias gydutoles naudoti, kiek jos prekiuoja ir kur jas gauti. Paveikslai ir prekės vyrų ir kvepančių ir gydančių mulių, Perfumų, Elektro-gydančių aparatų, Roberinių iškirbimų, Monų, Palnų, Štukų, Drukuojamų Mašinėlių, Armonikų, Koncertinų, Britvų, Pavinčevonių ir šimtai kitokių kognam reikalingų dalykų. Iškirpk šitą apgarsinimą ir prisiųsk mum, o tuojaus gausi visai dykai kataliogą. John I. Bagdziunas, Prope

JOHN'S SUPPLY HOUSE

2334-2336 SO. OAKLEY AVE., CHICAGO, ILL.

Vardas.....

Adresas.....

Miestas..... State.....

Uzsiraszykit "Lietuvą"

AKIU LIGOS.

Ar turi galvos skausmus?
Ar akys vandeniuoja?
Ar jas niežti?
Ar teipgi ir spaudžia?
Ar daiktai išrodo dvigubi?
Ar jie buva neaiškus, migloti?
Ar turi uždegtas akis?
Ar jos greit pailsta skaitant?
Ar jas skaudina šviesa?

DAUG ŽMONIU

turi akių nesveikumų, kurių visai nežino, ir sirgdami nejaučia skausmo ir nė jokio nesmagumo, bet jie turi nešioti akinius, kad išgelbėti savo regėjimą ateityj.

Mokslinio laipsnio okulistas

S. GINSBURG

2038 S. Halsted St. netoli 21 g.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų. Tukstančiai pilkų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vaikas senu atauga naujį, gražus plaukai. Visokia informacija dykai. Atsiųsdams žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA

BROADWAY & SO. 8TH ST. BROOKLIN, NEW YORK

Seniausia Lietuvių užeiga pas

JUOZUPĄ RIDIKĄ

Užlaiko visokius pirmo skyriaus gėrimus ir kvepančius cigarus ir

Gražią Naują Svetainę

Susirinkimams, vestuvėms, baliams ir tt. Širdingas priėmimas ir broliška roda kiekvienam

3253 Illinois St., Kerte 33rd

Im. 23 AKMENU.

Geležkelio Laikrodis.

Galvute užsukamas ir nustatomas Vyrų ar Moterių dydžio.

20 metų užkenotas, dvigubuose uždaromuose lukštuose, ingraverotas. Tikrai geras laiko rodytojas geležkelio žmoneims, reikalaujantiems gero laikrodžio.

Gvarantuotas 20 metų. Siųsim šitą laikrodį VIENAS C. O. D. už $5.75 ir expreso lėšas išegzaminavimui. Jei nebus toks, kaip rakom, Nemokėkite nei centų. ATMINKIT, kiter užmokėsite už tokį laikrodį | 38 dol. Auksuotos rotežės ir lokotas Dykai su kožnu laikrodžiu

KENSINGTON WATCH CO. 800 Algonquin Bldg. CHICAGO.

NAUJA MASZINELE

Laiszkams Raszyti (Drukuoti)

"International Typewriter"

Šita mašinėlė yra naujai išrasta ir ji užima vietą Odell mašinėlės. Ji yra tvirtesnė, praktiškesnė ir dailiai drukuoja laiškus. Miera jos 9X9 colius, 4 coliai augščio, sveria 7 svarus.

Kaina $10.00

Odell Raszoma Maszinele

Odell mašinėlių turime jau tik dvi ant rankos ir kaip šias parduosime jų daugiau nebus galima niekur gauti, nes jų fabrikas subrankrutijo ir daugiau tokių niekas nedirba. Šios dvi mašinėlės yra su gražiomis, pliušu išklotomis ir užrakinamomis skrynelėmis.

Kaina Maszineles su skrynele $8.50

Reikalaudami mašinėlių siųskite pinigus adresu:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St. Chicago, Ill.